

INFORMAČNÍ
SERVIS

svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
27. ROČNÍK
ČÍSLO 6/2019

<http://www.smocr.cz>

**XXII. celostátní
finanční
konference**

**Novela
zákona
o obcích**

**10 NE
novému
stavebnímu
zákonu**

Přejeme vše nejlepší do roku 2020

PRÁVNÍ KONFERENCE SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Kongres hotel Jezerka Seč – Ústupy 278, 538 07 (Pardubický kraj)

5. - 7. února 2020

více informací a registrace na: www.poradnaproobce.cz/konference

Přijměte pozvání na tradiční Právní konferenci Svazu měst a obcí ČR. Cílem Právní konference je poskytnout prostor pro sdílení informací o aktuálních tématech mezi vrcholnými představiteli, odborníky v oblasti veřejné správy a práva a zástupci z řad volených představitelů měst a obcí.

AKTUÁLNÍ TÉMATA

- Trestná činnost zastupitelů – na co si dávat pozor
- Připravované změny v činnosti ÚSC
- Veřejné zakázky z pohledu obcí
- Zákon o svobodném přístupu k informacím – neustálé trápení obcí
- Developerské projekty na území města nebo obce
- Rekodifikace stavebního práva – co přinese obcím
- Hromadné žaloby – riziko nebo příležitost pro obce
- Právní poradna Svazu měst a obcí ČR

ZAJÍMAVÍ HOSTÉ

Marie Benešová
ministryně spravedlnosti

Klára Dostálová
ministryně pro místní rozvoj

Lukáš Rothanzl
advokát

Petr Mlsna
náměstek ministra vnitra
pro veřejnou správu

Dále vystoupí:

JUDr. Martin Richter
Mgr. Tomáš Hrstka
JUDr. Adam Furek
Mgr. Roman Pečenka

PARTNEŘI

ÚČASTNICKÉ POPLATKY

Členové SMO ČR 5 990 Kč
každá další osoba 5 490 Kč

Nečlenové SMO ČR 7 990 Kč
(ceny jsou uvedeny bez DPH)

KRÁSNÉ PROSTŘEDÍ

Než zasedneme ke štědrovečerní tabuli

Milé paní primátorky, milé paní starostky, milí páni primátoři, milí páni starostové,

čekají nás nejkrásnější svátky v roce. Než však zasedneme ke štědrovečerní tabuli, budeme se muset poprat s řadou úkolů, které se ke konci roku vždy nakupí. Dokončování investičních akcí, výkazy, závěrky a jiné administrativní činnosti nás odvádí od poetických myšlenek na Vánoce. Na finanční konferenci, která úspěšně proběhla v předchozím měsíci, bylo vypíchnuto, že starostky a starostové jsou nejen špičkovými manažery, neboť hospodaření obcí vykazuje nejlepší výsledky, ale také vykonavateli dalších různých aktivit. Aktivit, které přímo se starostovským posláním nesouvisí, ale které se v posledních obdobích staly takřka každodenní náplní našich dnů. Jde o provozování obecních hospod, zajišťování chodu poboček pošty Partner, odchyťování psů, likvidaci nebezpečného odpadu či jiných „chuťovek“, ve kterých nás ostatní instituce, a především ty státní, nechávají napospas.

Ač jsme zahlcovaní každodenní byrokracií ve formě vyplňování nejrozličnějších tabulek a formulářů pro kraje a ministerstva, které už tam mnohokrát mají nebo si je dokážou dohledat z veřejných zdrojů, jsme také největšími investory. V roce 2018 jsme proinvestovali skoro 100 mld. Kč, mnohem víc než stát a jeho instituce. Ještě zajímavější je pak skutečnost, že z 80 % jsme tyto stavební akce kryli z vlastních zdrojů. Vypovídá to minimálně o dvou skutečnostech. Za prvé, že už nás nebaví být sešněřováni přísnými dotačními podmínkami a obávat se z následných kontrol, za druhé to možná také vypovídá o tom, že vypsané dotační tituly necílí na naše priority. A možná také někteří potvrdí, že stavba bez dotací, za vlastní finanční prostředky, vyjde mnohdy levněji.

Mělo by to být poučení i varování pro nastavení nového programového období EU. Musím zde dát pochvalu Ministerstvu pro místní rozvoj za výbornou komunikaci a věcné jednání s územními partnery. Evropskou unií navržené priority jsou však pro nás neakceptovatelné. Jestliže do budoucna má jít 70 % na zelenou a chytrou Evropu a pouze zbývající část na dopravu, sociální oblast a regionální rozvoj, pak je nutné tento poměr změnit. Doprava, především

místní komunikace, jsou velkou bolístkou obcí, a tam by měla být směřována budoucí alokace. Neméně důležitá je také sociální agenda. Populace ČR stárne a obce každoročně vynakládají čím dál víc finančních prostředků na péči o seniory. Terénní sociální služba, denní stacionáře či senior taxi jsou dnes již velkou měrou obcemi podporovány.

Pevně věřím, že společně s dalšími státy V4 přesvědčíme evropské instituce o nutnosti větší podpory právě priorit doprava, sociální oblast a regionální rozvoj. Nezpochybňuji důležitost klimatu a ekologie. Jestliže nám však teče střechou do baráku, základy jsou podmáčené, tak asi těžko budeme na tento dům umísťovat fotovoltaické panely nebo jej osazovat chytrými kamerami. Všechny tyto činnosti by měly jít ruku v ruce. Svaz měst a obcí je velmi hlasitý a také úspěšný v prosazování zájmů obcí a měst nebo jejich ochraně. Reprezentativní účast členů vlády na CFK, včetně premiéra, ministryně financí, ministryně pro místní rozvoj, ministra zemědělství, ministra školství, byla doplněna i o zástupce ústředních orgánů státní správy. Zváni samozřejmě byli všichni ministři a předsedové politických klubů napříč politickým spektrem. Svaz byl, je a bude nezávislý na jakékoliv politické straně či vládě. Je jen na zástupcích jednotlivých stran a hnutí, zdali využijí možnost vyslechnout si názory starostů a řídit se jimi ve své práci.

Milé kolegyně, milí kolegové, přeji Vám krásné prožití svátků vánočních, v kruhu těch, které máte rádi, jsou pro Vás inspirací a přinášejí radost, tak jako můj syn. Nový rok, ať je pro Vás ve znamení zdraví a úspěchů.

*František Lukl
předseda*

Krátké zprávy	4
Prevence a bezpečnost: Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách Protidrogová prevence	7 9
XXII. celostátní finanční konference	14
Fotogalerie z CFK	26–27
Závěry CFK	28
Co by nám měla přinést novela zákona o obcích	29
Systém komunálních voleb musí být pro občana jasnější	30
Budou kapacity sociálních služeb pro naše seniory dostatečné?	32
Strategie regionálního rozvoje pro období 2021–2027 schválena	35
Příprava na nové programové období	36
Projekty	38
Starosti starostů	40
Právní poradna	43
Připomínkujeme	44
Z jednání orgánů Svazu	47
Soutěže	51

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBČÍ ČR

Vychází v nákladu 3020 ks zdarma.

Vydává SMO ČR.

Kancelář: Kongresové centrum Praha,
ul. 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz
mobil: 603 554 180

ID datové schránky: 5fkgnw3

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.

Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívala.

Uzávěrka tohoto čísla 23. 10. 2019.

MK ČR E 14584

Foto titulní strana:
Richard Kapustka

Ins

Středočeský kraj

Formulace Koncepce bydlení 2021+ a zvyšování dostupnosti bydlení

15. říjen 2019, Praha

Ministerstvo pro místní rozvoj vytvořilo Pracovní skupinu pro přípravu Koncepce bydlení 2021+ a zvyšování dostupnosti bydlení. V půli října proběhlo první, úvodní zasedání této pracovní skupiny. Byly zde představeny základní okruhy spolupráce pro formulaci Koncepce bydlení 2021+. V rámci diskuse na pracovní skupině se dospělo k závěru, že je nutné se opírat o tři základní pilíře koncepce bydlení, a to dostupnost, stabilitu (legislativní i ekonomickou) a kvalitu. Přednost by s ohledem na další vývoj měla být dávana nájemnímu a družstevnímu bydlení. Mezi základními problémy nastavení koncepce bydlení byl definován demografický vývoj, výše úrokových sazeb, schvalovací procesy, technické požadavky, nabídka trhu s bydlením anebo ekonomický vývoj. Svaz ustavení této pracovní skupiny uvítal, neboť pociťuje jako nutnost, aby byl řešen současný stav a další vývoj bytové politiky a bytového práva vůbec. Jako prioritu Svaz vnímá jasné nadefinování problémů a nastavení jejich řešení tak, aby se tato často ožehavá otázka komunální politiky dala v budoucnu již co nejlépe, nejefektivněji a pokud možno s podporou ze strany státu řešit. Současně je však pořád třeba věnovat dostatečnou pozornost tzv. sdílenému bydlení a ubytovněm, neboť i tyto problémy se musí aktivně řešit.

O kolik se zvýší odměny zastupitelům?

21. říjen 2019, Praha

Počátkem října t. r. byl ze strany Ministerstva vnitra předložen návrh nařízení vlády, jímž by mělo dojít ke zvýšení od-

měn členů zastupitelstev územních samosprávných celků o 7,5 %. Svaz samostatné předložení návrhu kvitoval s radostí, avšak nemohl souhlasit s navrhovanou výší, o níž by byly dosavadní odměny zvýšeny, tj. 7,5 %. Svaz dlouhodobě upozorňuje na náročnost a namáhavost práce nejen starostů, ale i místostarostů a zastupitelů. Komunální politika a práce jak zastupitelů obecně, ale zejména starostů, je čím dál tím náročnější a jsou na ni kladeny stále větší nároky. Cílem komunální politiky má být přilákání lidí odborně a profesně zdatných, což však zcela přirozeně musí nacházet odraz i v jejich finančním ohodnocení. Odborná náročnost, odpovědnost, časová neomezenost, duševní a často i fyzická zátěž – to jsou hlavní znaky práce zastupitele, zejména však starosty. Právě z uvedených důvodů Svaz vznesl zásadní připomínku k předloženému návrhu a v souladu s Prioritami schválenými na posledním Sněmu Svazu žádal navýšení odměn o 10 %. Jsme přesvědčeni, že náročná a kvalitní práce musí být náležitě odměněna, a pokud jsou na členy zastupitelstev územních samosprávných celků kladeny stále větší nároky, je nezbytné, aby se to odrazilo i ve výši jejich odměn. Uvidíme, jaký názor vysloví vládní činitelé.

Dotační programy pro zvýšení ochrany měkkých cílů

22. říjen 2019, Praha

Na půdě Ministerstva vnitra se uskutečnilo jednání Poradního sboru MV pro ochranu měkkých cílů. Nejprve bylo upozorněno, že se blíží konec období, pro které byla zpracována Koncepce ochrany měkkých cílů pro období 2017–2020, a bude zapotřebí se začít věnovat tvorbě koncepce nové. Stěžejním předmětem jednání pak byly dotační programy, které vyhlásí vybraná ministerstva za účelem ochrany měkkých cílů. Resorty, které dotační tituly vyhlásí, jsou Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo kultury, přičemž každý z dotačních programů je specifický a je určen pro jiný okruh žadatelů. **Obce mohou žádat o dotaci na ochranu měkkých cílů v oblasti kultury.** O vyhlášené výzvě Ministerstva kultury jsme informovali

na webových stránkách Svazu na přelomu října 2019.

Zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na jednání uvedli, že aktuálně probíhá zpracování návrhu Koncepce ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních na roky 2020–2025. Jedná se o komplexní dokument, zahrnující řadu oblastí (např. zdravotní a hygienickou péči), včetně kapitoly k ochraně měkkých cílů.

V závěru jednání zazněly informace o činnosti technické komise ke standardizaci Evropské komise. Česká technická norma ČSN 73 4400 s názvem „Prevenace kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ by měla být přijata jako evropská norma. Nejprve však musí projít připomínkovým řízením ve všech členských státech.

Místo a úloha dobrovolných hasičů v ochraně obyvatelstva

23. říjen 2019, Příbrav

V říjnu uvítala Příbrav účastníky semináře pořádaného Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) a Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR.

Za Svaz se akce pod názvem „Místo a úloha dobrovolných hasičů v ochraně obyvatelstva“ zúčastnil Pavel Štefan, starosta obce Světnov. V první části semináře vystoupil Bohumír Martínek, vedoucí Ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva (ÚOROO), který zhodnotil činnost SH ČMS v ochraně obyvatelstva po V. sjezdu v oblastech preventivně výchovné činnosti, vzdělávání a zapojování sborů dobrovolných hasičů (SDH) do plnění úkolů ochrany obyvatelstva. V oblasti preventivně výchovné činnosti se využívá část „Metodického pokynu SH ČMS pro starosty (starostky) SDH k vytváření skupin dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva (SDOO) a k zapojení SDH do preventivně výchovné činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva“ č. 5/2016 ze dne 16. 6. 2016. Činnost se zaměřila na vytvoření předpokladů

k aktivnímu zapojování instruktorů preventivně výchovné činnosti (IPVČ) do práce ve sborech a v obcích. V rámci organizovaných kursů pro IPVČ bylo proškoleno více než 200 osob. Hlavním smyslem zapojování SDH do plnění úkolů ochrany obyvatelstva je využít potenciál větší části členské základny SH ČMS při řešení mimořádných událostí. Ne všichni členové SDH jsou zařazeni v jednotkách, přesto však poskytují pomoc při mimořádných událostech. I to bylo důvodem pro zavedení pojmu „skupiny dobrovolníků pro ochranu obyvatelstva“ (SDOO). Zmiňovaný metodický pokyn obsahuje postupy k vytváření těchto skupin.

Bohumír Martínek se v další části svého vystoupení věnoval návrhu činnosti SH ČMS v oblasti ochrany obyvatelstva v dalším období. Jedná se např. o podílení se ve spolupráci s HZS ČR na realizaci úkolů vyplývajících z aktuální Koncepte ochrany obyvatelstva a dalšího zapojení se do plnění úkolů ochrany obyvatelstva v obcích. Vystoupili ale i další řečníci, kteří se zabývali např. problematikou ochrany obyvatelstva vůči osobám se zdravotním postižením nebo problémy při modernizaci tísňových služeb a varování.

Budeme spolupracovat s ÚOHS při vzdělávání v oblasti veřejných zakázek

31. říjen 2019, Praha

Svaz se domluvil s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže na úzké spolupráci při vzdělávání zastupitelů i zaměstnanců územně samosprávných celků nebo dobrovolných svazků obcí v oblasti veřejných zakázek. Cílem vzdělávání je zvyšovat profesionalitu a kompetenci zejména úředníků zadávajících veřejné zakázky v menších obcích. Organizaci vzdělávacích akcí bude zajišťovat Svaz, ÚOHS pak jejich odbornost ze strany představených vykonávajících dozor nad zadáváním veřejných zakázek na Úřadu. S ohledem na dozorovou činnost Úřadu ale nebude náplní těchto seminářů posouzení správnosti postupu zadavatelů v konkrétních veřejných zakázkách. Memorandum za Svaz podepsal předseda František Lukl, za ÚOHS rovněž jeho předseda Petr Rafaj.

Den malých obcí

5. listopad 2019, Praha

Počátkem listopadu se v prostorách PVA EXPO PRAHA uskutečnil již 52. ročník Dnů

malých obcí. Hlavním pořadatelem akce je společnost TRIADA, na organizaci se však dlouhodobě podílí i Svaz. Letošní ročník byl zaměřen opět na aktuální témata – rozvoj venkova, dotační politika, financování a legislativní změny v oblasti územní samosprávy. V prvním bloku vystoupili zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, kteří se věnovali strategickému plánování a řízení územního rozvoje. Představili dokument „Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+“, který určuje cíle české regionální politiky v horizontu 7 až 10 let (více také viz str. 35). Dále byly představeny národní dotační programy MMR pro rok 2020 směřované na bydlení, cestovní ruch či rozvoj regionů.

S krátkým projevem za Svaz vystoupil místopředseda Svazu Pavel Drahovzal. Kvitoval, že se MMR snaží navazovat a do jisté míry i doplňovat dotační tituly vyhlašované jinými resorty, jako například dotační titul pro podporu sportovišť u školských zařízení pro menší obce. „Co však Svaz nemůže vůči MMR kvitovat v pozitivním slova smyslu, je příprava nového stavebního zákona,“ uvedl místopředseda Drahovzal a dodal, že je bez diskuzí, že v České republice je potřeba stavební řízení zjednodušit a zrychlit, ale také digitalizovat a elektronizovat. V mnoha regionech však vysokorychlostní internet nefunguje, což je pro digitalizaci a elektronizaci jednou z podmínek. Co se tý-

če navržených institucionálních změn v novele stavebního zákona, Svaz s tímto návrhem zásadně nesouhlasí. Jedná se o nesystémový krok, který by mohl celé stavební řízení paralyzovat.

Po úvodním bloku MMR následovala prezentace zástupců České pošty a Triady a dále zástupce Ministerstva životního prostředí, který představil aktuální nabídku podpory pro vodohospodářské infrastruktury. Hovořil např. o dota-

cích na hospodaření se srážkovou vodou nebo na kanalizace a vodovody. Zastoupení na Dnech malých obcí mělo rovněž Ministerstvo zemědělství. Jejich přednáška se týkala programu „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích“ a problematiky kůrovcové kalamity. Aktuálnímu vývoji v oblasti hospodaření a financování obcí a měst se věnovali zástupci Ministerstva financí a aktuální informace o stavu legislativních úkolů přednesla zástupkyně Ministerstva vnitra, která upozornila např. na novelu zákona o místních poplatcích a s tím spojenou nutnost provést ze strany obcí do konce roku 2019 zrušení poplatku z ubytovací kapacity a poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt.

Veškeré prezentace z konference jsou k dispozici na internetových stránkách www.denmalychobci.cz.

Novela zákona o místních poplatcích si žádá změny poplatkových vyhlášek

6. listopad 2019, Praha

V listopadu vyšla ve Sbírce zákonů novela zákona o místních poplatcích (zákon č. 278/2019 Sb.). Úprava tohoto zákona se mimo jiné dotkla také zpoplatnění obyvatel za odpadové hospodářství (možné způsoby zpoplatnění jsme podrobněji rozebrali v INS č. 2, str. 20, 21 – jsou v podstatě

tři: místní poplatek za provoz systému nakládání s odpady dle zákona o místních poplatcích, poplatek za komunální odpad dle zákona o odpadech nebo smlouva dle zákona o odpadech). Podle novely zákona o místních poplatcích je tento poplatek nově vázán na fyzickou osobu přihlášenou v obci (původně osoby s trvalým pobytem), a fyzickou osobu, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není přihlášená žádná

Na olomouckém dni zastupovala Svaz výkonná ředitelka Radka Vladyková

fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu. Úprava zákona, a to nejen v oblasti odpadového hospodářství, která bude platit od 1. 1. 2020, si žádá změny poplatkových vyhlášek. Více se dočtete na stránkách Svazu v rubrice Oblasti činnosti → Správa obce.

Svaz bude nápomocen ČSÚ při sčítání lidu v r. 2021

7. listopad 2019, Praha

Memorandum o spolupráci mezi Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a Svazem podepsali předsedové obou institucí Marek Rojíček a František Lukl. Cílem memoranda je navázání užší spolupráce zejména v souvislosti s blížícím se „Sčítáním 2021“. Memorandum počítá zejména se zvýšením vzájemné informovanosti obou institucí, spolupráci na expertní úrovni či větší propagaci statistických údajů směrem k municipalitám. „Významným bodem je společná snaha o další snižování administrativní zátěže měst a obcí, která je v zájmu obou našich institucí a samozřejmě i všech občanů. Zvláštní pozornost musíme v nadcházejícím období věnovat také úzké spolu-

práci při přípravách sčítání lidu, které proběhne na jaře 2021. Zde je spolupráce s municipalitami přímo nezbytná,“ řekl Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu. Příští sčítání přitom bude probíhat primárně on-line, s menším rozsahem zjišťovaných údajů a s maximálním využitím dostupných administrativních zdrojů dat. „Vzhledem k blížícímu se datu sčítání budou na města a obce kladeny zvýšené administrativní nároky. Proto chceme s ČSÚ navázat bližší spolupráci a lépe se navzájem informovat,“ potvrdil zájem o spolupráci předseda Svazu František Lukl.

Výsledky sčítání jsou pro obce klíčové, jsou jimi hojně využívány a mohou také výrazně pomoci zlepšit kvalitu života jejich obyvatel. Obce a města využívají výsledky sčítání lidu, domů a bytů jako zá-

kladní přehled a následně základní východisko pro další demografické studie. Podle Lukla je Český statistický úřad pro Svaz zárukou kvalitních a ověřených dat.

Aktivní politika zaměstnanosti se vyplácí

12.–13. listopad 2019, Olomouc

Ministerstvo práce a sociálních věcí uspořádalo první ročník konference Fórum zaměstnanosti. S úvodním slovem vystoupila ministryně Jana Maláčová. Uvedla, že se naše společnost ocitla na prahu čtvrté průmyslové revoluce a že nás v dalších dnech čeká řada různých výzev souvisejících jak s technologickým pokrokem, kdy lidské ruce čím dál častěji nahrazují roboty, tak i s demografickým vývojem a stárnutím populace. Z jejich úst také zaznělo, že je potřeba si uvědomit, že dojde ke kompletní změně trhu práce, a je nutné, abychom na tuto skutečnost byli připraveni. Cílem konference bylo diskutovat všechny uvedené výzvy s řadou osob zainteresovaných v této problematice a předávat si zkušenosti, a to i ze zahraničí. I proto dalšími významnými řečníky byli zástupci z ostatních států Visegrádské čtyřky. Za Slovensko Ján Richter, ministr práce, sociálních věcí a rodiny, za Polsko Kazimierz Kuberski, náměstek ministryně rodiny, práce a sociální politiky, a za Maďarsko Zoltán István Marczinkó, státní tajemník

pro pracovní trh a obchodní vztahy. Všichni se shodli na tom, že je potřeba sledovat demografii, sladit vzdělávání s potřebami trhu práce a řešit otázky týkající se rodinné politiky.

Konference byla rozdělena do několika panelů. V rámci panelu s názvem „Vyplácí se aktivní politika zaměstnanosti?“ vystoupila za Svaz Stanislava Gorecká, náměstkyně primátora statutárního města Havířov. Hlavní otázky, které zde by-

ly řešeny, se týkaly toho, zda jsou nástroje aktivní politiky zaměstnanosti cíleny na klienty, kteří podporu skutečně potřebují, a zda zaměření rekvalifikací odpovídá potřebám trhu práce. Z diskuse vyplynulo, že aktivní politika zaměstnanosti se vyplácí, její nástroje by však měly být lépe cíleny. Vyzdvížena byla také nutnost individuálního přístupu.

Kaly z ČOV – co bude dál?

Ve sbírce zákonů vyšla změna tzv. kalové vyhlášky, která posouvá povinnosti z ní plynoucí na 1. 1. 2023. Ministerstvo životního prostředí tedy posunulo přechodnou dobu, která měla původně končit dne 31. 12. 2019. Obce, resp. provozovatelé ČOV, tedy získaly tři roky na přípravu a realizaci opatření potřebných ke splnění požadavků plynoucích z uvedené vyhlášky a zahájily úpravy a změny kalového hospodářství. V uvedené vyhlášce je zakotvena povinnost od uvedeného data plnit při používání kalů na zemědělské půdě daleko přísnější limity mikrobiologických ukazatelů. V případě, že tedy kal z ČOV chcete aplikovat na zemědělskou půdu, bude muset splňovat tyto přísnější limity, čehož je možné dosáhnout například hygienizací kalu (dle parametrů kalu). Při nesplnění limitů musíte najít jiný způsob nakládání s ním (např. kompostování, degradace v bioplynové stanici či spalování).

Bezpečnost a ochrana zdraví dětí a mládeže ve školách až po protidrogovou prevenci

V minulém čísle našeho časopisu jste se mohli dozvědět, jakým způsobem zajistit bezpečnost dětí při cestě do školy a jaké jsou možnosti zabezpečení školy jako budovy před neoprávněným vstupem cizích osob. Nyní se zaměříme zejména na dokumentaci a opatření, které musí škola zpracovat a realizovat, aby byla zajištěna požadovaná bezpečnost a ochrana zdraví dětí a žáků, kteří danou školu navštěvují. Důležitou součástí prevence na školách je také prevence a ochrana dětí před užíváním drog, na kterou se v našem příspěvku rovněž zaměříme. Protidrogová prevence je důležitým tématem nejen ve školách, proto se v následujících řádcích dočtete o této problematice také z obecného hlediska s uvedením možností obcí, jak i mimo školská zařízení bojovat s drogami.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách – konzultujte se svými řediteli

Co musí mít ředitel na paměti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách? Má opravdu spoustu povinností. V následujícím příspěvku jsme se je pokusili shrnout, abyste jim v případě potřeby mohli i vy, starostové, pomoci. Obce školy zřizují, ale měly by být i jejich partnery.

Ve školách a školských zařízeních je nutné dodržovat mnoho předpisů a rozhodně není snadné se v nich zorientovat. V následujících řádcích se pokusíme shrnout nejdůležitější právní předpisy a nelegislativní materiály v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách.

Problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních řeší zejména:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání

Z nelegislativních materiálů je třeba věnovat pozornost zejména níže uvedeným:

- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřízovaných MŠMT, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 37014/2005-25
- Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti, ze dne 20. 2. 2015, č. j.: MŠMT1981/2015-1. Toto doporučení bylo zpracováno MŠMT jako jedno z opatření, které bylo přijato po tragické události ve Žďáru nad Sázavou

Škola má za žáka odpovědnost

Škola a školské zařízení má za žáka či studenta v souladu s § 29 školského zákona odpovědnost. Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech, při poskytování školských služeb a poskytují žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. MŠMT stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že školy a školská zařízení jsou za dítě, žáka a studenta zodpovědné tam, kde dochází k výchově nebo vzdělávání, jež samotná škola organizuje. Hlavní odpovědnost za bezpečnost a ochranu zdraví mají ředitelé, i když je na škole přítomen bezpečnostní technik nebo pověřená osoba pro tuto činnost.

Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů je dále řešena v několika dalších ustanoveních školského zákona. Některá se týkají např. počtu dětí, žáků a studentů, povinností jak ze strany školy seznámit děti, žáky a studenty se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví, tak i povinnosti samotných dětí, žáků a studentů dodržovat pravidla stanovená školním či vnitřním řádem anebo povinnosti zákonných zástupců hlásit škole všechny změny, které by mohly mít vliv na zajištění bezpečnosti dětí, žáků a studentů. Samostatnou kapitolou je pak zajišťování dozoru nad dětmi, žáky a studenty jak mezi vyučováním, tak i při akcích konaných mimo školu.

Dokumentaci k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, kterou je povinen ředitel školy (současně i v postavení zaměstnavatele) vést, tvoří zejména:

- doklady o každoročních předepsaných prověrkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích – viz § 108 odst. 5 zákoníku práce;
- projektová dokumentace koteln – viz § 3 vyhlášky č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelárnách;
- školní řád a vnitřní řád – viz § 30 školského zákona;
- zápisy o provedeném školení zaměstnanců – viz § 103 odst. 2 a 3 zákoníku práce;
- evidence pracovní doby včetně přesčasové práce – viz § 96 zákoníku práce;
- kniha úrazů – viz § 105 zákoníku práce a § 1 vyhlášky č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů;
- záznamy o pracovních a školních úrazech – viz § 105 zákoníku práce a § 2 vyhlášky č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů;
- evidence uznaných nemocí z povolání – viz § 105 odst. 6 zákoníku práce;
- seznam osobních ochranných pracovních prostředků – viz čl. 7 Metodického pokynu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřízovaných MŠMT č. 37 014/2005.

Namátkou lze z dalších ustanovení školského zákona zmínit například § 23 odst. 5, který umožňuje, aby zřizovatel školy povolil výjimku z nejvyššího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného prováděcím

právním předpisem do počtu 4 dětí, žáků a studentů za předpokladu, že toto zvýšení počtu není na újmu kvalitě vzdělávací činnosti školy a jsou splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. Dále bychom mohli uvést § 30 odst. 1 školského zákona, jenž stanovuje, že součástí školního řádu či vnitřního řádu musí být kromě jiného podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů.

Nezapomínejme na dohled či dozor

Zvláštní kapitolou jsou pravidla stanovená pro vykonávání dohledu či dozoru nad dětmi, žáky a studenty. Obecně jsou v právních předpisech stanoveny nejvyšší možné počty dětí, žáků nebo studentů, které mohou připadat na jednu osobu. Vykonávání dozoru se pak liší jak podle věku dětí, žáků či studentů, tak i podle toho, zda se jedná o dozor vykonávaný mezi jednotlivými vyučovacími hodinami či na akcích mimo školu. Rovněž je odlišné, kdy osoba vykonávající dozor musí být učitel či jiný pedagogický pracovník a kdy stačí pouze zletilá osoba. V každém případě se však vždy musí jednat o zaměstnance školy. Dohled nad dětmi a žáky je upraven v jednotlivých vyhláškách. Pro mateřské školy je upraven ve výše uvedené vyhlášce o předškolním vzdělávání a pro základní školy je upraven rovněž ve zmíněné vyhlášce vztahující se k základnímu vzdělávání.

Metodické pokyny a doporučení

Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 37014/2005-25, se problematikou zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví za-

bývá velmi detailně. V mnohém opakuje a rozvádí ustanovení obsažená v právních předpisech, zejména se to týká např. vyučovacích povinností škol, zajištění dohledu, omlouvání, zdravotních předpokladů, ochranných pomůcek apod. V dalším podrobně vymezuje zvláštní pravidla při některých činnostech, jako je např. praktické vyučování, praktická příprava při výuce tělesné výchovy, koupání, výuce plavání, lyžařském výcviku, sportovních a turistických akcí.

Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti, ze dne 20. 2. 2015, č. j.: MSMT1981/2015, se zabývá tzv. objektovou bezpečností. Zahrnuje opatření prostorová, organizačně-technická, personální a opatření v oblasti zpracované dokumentace.

Informovanost o bezpečnosti a ochraně zdraví dle věku dětí

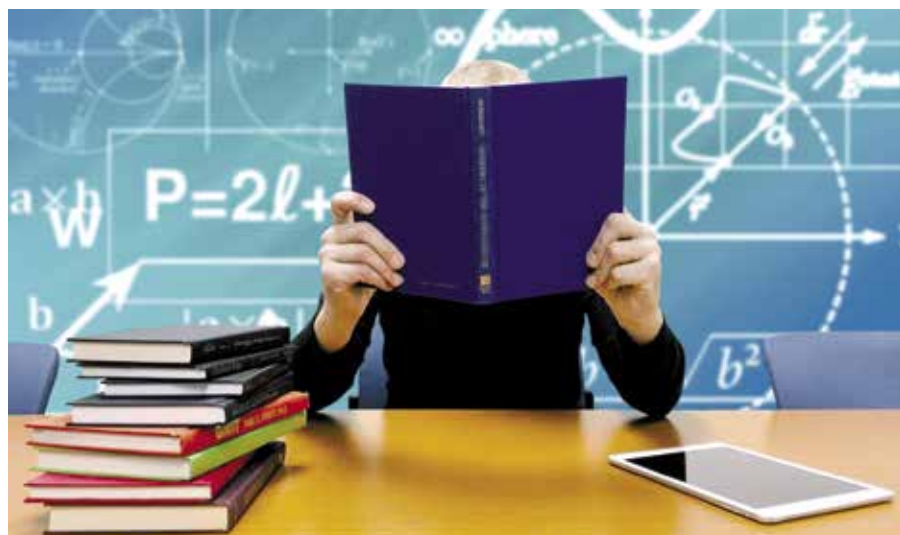
Pravidla, nařízení a ostatní informace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví je nutno dětem poskytovat vzhledem k jejich věku. Tedy dětem v mateřských školách by měly být informace poskytovány odlišným způsobem než například dětem na druhém stupni základní školy. U menších dětí se všeobecně doporučuje poskytovat informace formou her, jež jsou pak doplněny o praktické příklady a ukázky.

Školení žáků v případě rizika

Zcela samozřejmé by mělo být školení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví před zahájením jakékoliv činnosti, která by mohla představovat určitá rizika. Takové školení je třeba také zaznamenat, tedy udělat o něm písemný zápis, který by měl plynout z osnovy, která je zpracována na základě vyhledávání a vyhodnocení rizik. Velmi často pedagogové zapoминаjí na to, že poučení by měli být také žáci, kteří nebyli ve škole právě přítomni. Školení bezpečnosti a ochrany zdraví by mělo být žákům předkládáno srozumitelně a jasně, tak aby ho bez větších problémů pochopili. Je známo, že ani starší žáci nedávají při poučování dostatečný pozor a neberou bezpečnost zcela vážně. Proto se doporučuje, aby žákům byly ukázány také praktické a modelové situace. Při školení by pedagog měl vždy bezpodmínečně vyžadovat maximální pozornost a ukázněnost dětí.

Povinnosti bezpečnosti a ochrany zdraví ze strany žáka

Nejen škola, ale i žáci mají v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví své povinnosti. Jak už jsme výše uvedli, tak školský zákon primárně uvádí, že žáci, studenti a zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků mají povinnost dodržovat školní a vnitřní řád, ale také předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti. Ve stejném předpisu je uvedeno, že zletilí žáci a studenti mají povinnost informovat školu o změnách jejich zdravotní způsobilosti, zdravotních potížích či jiných skutečnostech, které by mohly být závažné a mohly by ovlivňovat průběh vzdělávání. Předpis také upravuje, že zletilí žáci a studenti mají povinnost oznámit škole údaje, které mohou ovlivnit nebo jsou podstatné pro vzdělávání či samotnou bezpečnost studenta.

Drogový strašák versus protidrogová prevence

Česká republika přijala na národní úrovni opatření, která směřují k řešení protidrogové problematiky. V tomto příspěvku bychom vás, jako představitele měst a obcí, chtěli informovat, s jakými dokumenty a právními předpisy v oblasti protidrogové prevence byste se měli seznámit a jak přispět k řešení problémů.

Ochrana bezpečnosti a zdraví těch, kteří se nacházejí na půdě školy, patří mezi problematiku složitou, a to jak z hlediska zákonných požadavků a z nich vyplývajících povinností, ale i tomu odpovídajících práv na druhé straně. O to složitější je řešení otázky v tom, že se setkáváme buď s dětmi, které nemají ještě možnost zcela zvládnout veškeré důsledky svého jednání a možná rizika, ale i s mládeží, u které se k uvedenému přičítá i určitá snaha nerespektování autorit a další jevy související s jejich vývojem. A právě v těch nejranějších fázích vývoje člověka, tedy od dětství, je třeba apelovat a podporovat správné vnímání drogové otázky ve všech směrech.

Užívání návykových látek mezi mládeží stoupá

Se zvyšující se dostupností drog všude na světě stoupá i užívání návykových látek mezi dětmi a mládeží. Průzkumy ve školní populaci ukazují, že mezi českými dětmi je rozšířené především kouření tabáku a konzumace alkoholu. Z nelegálních drog se pak jedná převážně o zkušenost s konopnými látkami. V posledních letech se u dětí a mládeže objevují i další problematické jevy, jako je např. nadměrné sledování televize, závislost na internetu či počítačových hrách.

Ve snaze předejít či zabránit výskytu tohoto rizikového chování musíme proto věnovat mimořádnou pozornost účinné primární prevenci, a to nejen v rodinách, ale i na základních a středních školách. Škola je vedle rodiny důležitou součástí života mladých lidí a hraje významnou roli v oblasti formování jejich osobnosti. Ovlivňu-

je zdravé chování žáků a pravděpodobně i jejich rozhodování, zda návykové látky užívat nebo neužívat, zda je vůbec zkoušet či riziko plynoucí z jejich vyzkoušení je natolik vysoké, že nebude vybuzena ani touha k vyzkoušení.

Jaká je úloha školy?

Dle vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, je povinností všech škol zřídit funkci školního metodika prevence, výchovného poradce a poskytovat poradenské služby zaměřené mimo jiné i na primární prevenci rizikového chování. Současně by každá základní i střední škola měla začlenit problematiku prevence rizikového chování, vč. prevence užívání návykových látek, do vzdělávacího programu školy (dle metodického pokynu MŠMT č.j.: 21291/2010-28 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách). Prevence rizikového chování by měla být přirozenou a nedílnou součástí běžné výchovy i výuky, nikoliv jen nadstandardní aktivitou škol. Dle doporučení MŠMT vypracovávají školy pro tento účel tzv. Minimální preventivní program (v současné době platí též název Preventivní program školy), a to vždy na jeden aktuální školní rok.

Regulace kouření a používání elektronických cigaret obecně závaznou vyhláškou

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, stanoví v § 8 místa, na kterých je zakázáno kouření a používání elektronických cigaret.

S ohledem na ochranu zdraví dětí a mládeže je zakázáno kouření a používání elektronických cigaret mimo jiné rovněž ve školách a školském zařízení a prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let. Zákon o ochraně zdraví dává ve svém § 17 odst. 1 možnost obcím a městům v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let. Obec je oprávněna zakázat současně jak kouření a používání elektronických cigaret, tak například pouze kouření. Zakaz je možné vztáhnout výlučně na veřejná prostranství. Podle zákona o obcích jsou veřejným prostranstvím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory. V této souvislosti bude možno zakazy vztáhnout na veřejná prostranství v bezprostředním okolí škol, školských zařízení a jiných prostor vyhrazených pro aktivity osob mladších 18 let. Bude se tak mj. jednat o prostory, které se využívají jako přístupové cesty do škol a školských zařízení, veřejná prostranství, kde se shromažďují děti před vstupem do uvedených prostor či při odchodu z nich, kde se scházejí o školních přestávkách apod. Zakaz lze omezit i na určitou denní dobu, přičemž časové omezení by mělo pokrývat dobu, kdy jsou školy, školská zařízení a jiné prostory využívány dětmi. V případě porušení zakazu kouření či používání elektronické cigarety stanoveného obecně závaznou vyhláškou lze uložit pokutu do výše až 5000 Kč. K regulaci kouření a používání elektronických cigaret obecně závaznou vyhláškou vydalo Ministerstvo vnitra Metodický materiál č. 29, ve kterém je uveden i vzor obecně závazné vyhlášky. Je tak tedy na zvážení každé obce či města, zda se k využití této možnosti regulace přikloní či nikoliv.

Primární prevence ve městech a obcích

Jako jeden z příkladů nástrojů primární prevence lze uvést program Revolution train, neboli protidrogový vlak. Protidrogový vlak je základním a nejdůležitějším prvkem ve struktuře programu, přičemž se od něj odvíjí další nástroje. Jedná se o speciálně upravenou vlakovou soupravu, tvořenou celkem šesti vagony, které jsou uzpůsobeny do podoby multimediálních sálů. Návštěvníci vlaku, tedy školní skupiny a rodiče s dětmi, procházejí a sledují v několika rovinách příběh o příčinách, vývoji a důsledcích závislostí. Vlakem provádí lektor a prohlídka trvá přibližně 90 minut. Výhodou vlaku je jeho mobilita – vyjíždí ze základny, kterou je nádraží Praha – Dejvice, do jednotlivých regionů České republiky a do zahraničí (Německo, Slovensko, Polsko).

Protidrogový vlak má také svůj návazný program s názvem „To je zákon, kámo!“, který vznikl ve spolupráci s Národní protidrogovou centrálou SKPV PČR a zajišťuje komplexnost primárně preventivního konceptu Protidrogového vlaku. Národní protidrogová centrála se od počátku zapojila jako odborný poradce a garant Návazného programu a v loňském roce jej zaštitilo Policejní prezidium ČR. Návazný program účastníci sledují z pozice policejních týmů a posuzují trestněprávní následky chování drogově závislých osob s cílem prohloubit diskusi o rizicích závislostí, zvýšit u cílové skupiny motivaci ke zdravému životnímu stylu, respektování zákonů a zároveň zvýšit povědomí o trestněprávní odpovědnosti. Žáci navíc dostávají příležitost naplno si uvědomit, že s problematikou závislostí se mohou setkat i ve svém nejbližším okoli,

že to není vzdálený, skrytý svět. Návazný program byl poprvé představen ve školním roce 2017/2018, kdy jím prošlo na pět tisíc žáků a studentů od Ostravy přes Hradec Králové, Prahu, České Budějovice, Cheb až po Most.

Primární prevence je ve městech a obcích hojně realizována ve spolupráci s městskou/obecní policií. Strážníci navštěvují školy, kde si žáci v rámci jejich přednášky mohou vyslechnout informace o rizicích užívání návykových látek, dále pořádají různé výchovné besedy a realizují projekty v oblasti primární prevence. Velmi aktivně se problematice primární prevence věnuje například město Cheb, které pořádá přednášky a semináře prostřednictvím pracovníce oddělení sociálně-právní ochrany dětí ve spolupráci s Policií ČR a realizuje různé programy se zapojením pracovníka prevence kriminality pod Městskou policií Cheb. Školy mají možnost využít různé aktivity v rámci primární prevence včetně certifikovaných programů. Funguje zde také spolupráce s metodiky primární prevence, a to i na základě spolupráce škol a školských zařízení s příslušnými odbory města Chebu.

O protidrogové prevenci konkrétněji

Protidrogová prevence je soustava opatření mající předcházet či zamezit drogovým závislostem. Lze ji rozdělit do několika úrovní a hledisek. Prevence, zkráceně řečeno, je hlavně primární, kdy je možnost zamezit vzniku problému s drogou (dobře dítě vychovat), nebo sekundární, což je schopnost odhalit problém a zahájit léčbu, anebo terciární, kdy je třeba minimalizovat negativní dopady.

Primární prevence probíhá v rodině, kde je nutno dítěti podávat pravdivé informace a mluvit s ním o problematice jako takové (například, že si nic nemá brát od cizích lidí). Primární prevence probíhá i ve škole. Žákům by měly být podávány informace o drogách prostřednictvím preventivních programů, případně prostřednictvím metodika preventisty.

V oblasti sekundární prevence je důležité včasné rozpoznání problému, vyhledání používaných a použitých drog a léčba. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek, jejich vnášením nebo distribucí je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi a orgány – školskými poradenskými zařízeními, Policií ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí. I v tomto ohledu často platí, že člověk musí dojít k fázi skutečných potíží, tzv. si sáhnout na dno, aby začala motivace ke změně.

V rámci terciální prevence se již jedná výslovně o léčbu, resp. sanování rizik s užíváním drog spojených. Škola a školské zařízení v případě terciální prevence by měla poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i zákonným zástupcům nezletilých žáků, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace. Dlužno dodat, že právě z důvodu, že bažení může vyléčeného, a ve většině případů tomu tak je, provázet po zbytek života, je nutné, ba až nezbytné, tzv. napnout síly a v maximální možné míře se věnovat primární prevenci.

Nicméně je třeba si přiznat, že drogově závislé osoby byly a budou. I s tímto jevem je třeba bojovat a eliminovat pak negativní důsledky nejen pro samotné

drogově závislé osoby, ale i pro zbývající společnost. Jedním ze základních způsobů je ochrana před šířením nakažlivých chorob prostřednictvím distribuování čistých stříkaček a jehel, ale i dezinfekcí například v K-centrech či streetworkery. Úloha této části prevence je nezastupitelná, byť je často zpochybňována a napadána. V případě závislosti na opiátech je možnost tzv. substituční léčby, která je u nás prováděna metadonem nebo subutexem. Pro zařazení do tohoto druhu léčby je však nutné splnit řadu kritérií a tato léčba podléhá přísnému lékařskému dohledu. Výhodou je její poměrně nízká nákladovost a ambulantnost léčby, nicméně bez současného absolvování doléčovacího programu a terapeutické práce (ať už v rámci práce s jednotlivcem či v terapeutické komunitě) nemusí mít vždy ten správný dopad. Závěrem je na místě konstatovat, že pojmy sekundární a terciární prevence se v mnohém překrývají a v praxi se s nimi tolik nesetkáme. Naopak je tomu u primární prevence. A právě s ohledem na snižování věku, kdy dochází poprvé ke kontaktu s drogami, je třeba se otázce primární prevence naplno věnovat na úrovni obcí a měst.

Protidrogová politika České republiky

Protidrogovou politikou se v České republice rozumí komplexní a koordinovaný soubor opatření společnosti, týkající se nejen problematiky legálních a nelegálních návykových látek, ale také patologického hráčství. Tato opatření mohou být různého druhu, tedy např. preventivní, vzdělávací, léčebná, regulační, sociální, kontrolní až po vymáhání práva. Uvedená opatření mají za cíl v co největší míře snížit zdravotní, sociální a další negativní rizika spojená s užíváním návykových látek a hazardním hráčstvím u jednotlivců, ale i u společnosti jako celku. V České republice je protidrogová politika realizována na třech stěžejních úrovních – národní, krajské a místní, zároveň je ČR ale také aktivně zapojena do mezinárodní spolupráce v této oblasti.

Na národní úrovni protidrogovou politiku koordinuje Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP) a hlavním posláním tohoto orgánu je vytvářet národní strategii protidrogové politiky a akčních plánů, přičemž RVKPP odpovídá za koordinaci aktivit uvedených v těchto dokumentech na meziresortní i mezioborové úrovni. RVKPP se dále prostřednictvím

svého sekretariátu věnuje oblasti financování protidrogové politiky a služeb prevence a léčby pro uživatele návykových látek a patologické hráče a v oblasti systémů ověřování kvality těchto služeb.

Na jaře t. r. byla schválena Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, která je aktuálním klíčovým koncepčním dokumentem vlády a zároveň také programovým vyjádřením záměrů a postupu vlády při uplatňování opatření za účelem předcházení a snižování škod vyplývajících z užívání návykových látek, patologického hráčství a nadužívání léků či moderních technologií v české společnosti. Protidrogová politika je také součástí krajských strategických dokumentů. Tutto problematiku mají ve svých dokumentech hojně zpracovány také města a obce. Za účelem zajištění spolupráce na jednotlivých úrovních veřejné správy a pro koordinaci protidrogové politiky na regionální úrovni byly zřízeny krajské protidrogové komise a současně také ustanovena funkce krajských a místních protidrogových koordinátorů.

V rámci Úřadu vlády jsou také každoročně vyhlašována dotační řízení na projekty

protidrogové politiky, přičemž v letošním roce došlo k centralizaci finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na tuto oblast. Do rozpočtu Úřadu vlády ČR se na dotační řízení pro programy protidrogové politiky na r. 2020 převedly finanční prostředky z resortů Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Mělo by tak dojít k zefektivnění procesu financování této oblasti. Od roku 2020 se budou na financování služeb protidrogové politiky formou dotací podílet dva ústřední orgány – Úřad vlády a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Tento článek měl posloužit jako jakýsi vstupní exkurz do protidrogové problematiky, jejího řešení a legislativní úpravy v rámci České republiky. Jedná se o aktuální téma, kterému je potřeba se intenzivně věnovat a mimo stát, který nese odpovědnost za tvorbu protidrogové politiky, je důležitá také role obcí a měst. V rámci Svazu je problematika drog řešena na zasedáních Bezpečnostní komise, kdy se posledního jednání účastnil ředitel Národní protidrogové centrály, brig. gen. Mgr. Jakub Frydrych, a v minulosti také zástupci Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR.

Právní úprava v oblasti návykových látek

K výčtu nejdůležitějších právních předpisů zaměřených na protidrogovou prevenci a oblast návykových látek lze uvést následující:

- zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před účinky návykových látek (tzv. protikuřácký zákon);
- zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog;
- zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých zákonů;
- zákon č. 61/1997 Sb., o lihu;
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (zejm. § 130, § 274, § 283 až § 287);
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (zejm. § 67);
- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“; zejm. § 5);
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (zejm. § 106);
- zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech (zejm. § 78);
- nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek;
- nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku;
- nařízení vlády č. 458/2013 Sb., o seznamech výchozích a pomocných látek a jejich ročních množstevních limitech;
- nařízení vlády č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou;
- vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 71/2014 Sb., o obsahu, formě a náležitostech vedení záznamů o činnosti s uvedenou látkou kategorie 1;
- vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 123/2006 Sb., o evidenci a dokumentaci návykových látek a přípravků;
- a další.

K tématu protidrogové prevence jsme si dovolili oslovit náměstka primátora Ústí nad Labem **Mgr. et Mgr. Tomáše Vlachy**, aby nám několika řádky popsal aktuální situaci ve věci užívání drog v České republice s přesahem do Evropy. Tomáš Vlach má v oblasti protidrogové problematiky několikaleté zkušenosti, před nástupem do funkce náměstka primátora působil na Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR. Sdílel nám:

Podle dostupných informací zemřelo v r. 2016 v Evropě (28 členských států EU, Turecko a Norsko) na předávkování drogami více než 9 000 lidí, ve skutečnosti to může být i více. Úspěchem české protidrogové politiky je nízká míra fatálních předávkování u nás. V roce 2017 bylo v ČR ze soudně lékařských oddělení hlášeno 42 případů smrtelných předávkování nelegálními drogami a těkavými látkami. Psychoaktivní léky byly příčinou předávkování v 50 případech. V obecném registru mortality v roce 2017 byl důvodem předávkování v 370 případech alkohol. Tato statistika částečně vypovídá o výsledcích aktivit v oblasti ochrany veřejného zdraví.

Zatímco dostupná síť služeb a práce se závislými na nelegálních drogách a těkavých látkách znamená snížení rizik pro uživatele a společnost v podobě nízké míry předávkování, výměnných programů nebo substituční léčby za účelem reintegrace závislých do společnosti i práce se závislými na alkoholu a léčích pokulhává. Negativní je zejména slabá prevence, nízká míra povědomí a informovanosti o rizicích předávkování a zdravotních či sociálních dopadech obecně. V oblasti léčby je znát absence plnohodnotné sítě nízkoprahových programů a nedostatečná kapacita odvykacích programů.

Příspěvek ke změně může akční plán pro státní správu v gesci Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády. Souhrn aktivit by měl počítat s výzvami, jež se nedaří dlouhodobě uspokojivě řešit (alkohol a tabák) a cílit na nová témata (hraní her a léky).

V posledních letech se státu podařilo řešit složité téma hazardu. Díky zákonu o hazardních hrách již není možné hrát jinde, než v herně nebo kasinu. Skončil hazard v hospodách a na benzinových stanicích. Z podpory Úřadu vlády bylo možné stimulovat rozvoj ambulantních služeb pro ha-

zardní hráče a jejich blízké, omezila se reklama a zvýšily daně. Zákon implementoval i další opatření k prevenci rozvoje problémových forem hráčství, jako například povinné přestávky ve hře nebo zavírací dobu heren. Podobný přístup regulace formou zákona je vhodné zvolit i ve vztahu k dalším látkám se závislostním potenciálem. Je to cesta, jak zmírnit negativní dopady a zachránit lidské životy.

Zkušenosti z Ústecka

Podle odhadů je v okrese Ústí nad Labem přibližně 5 až 6 tisíc problémových uživatelů nelegálních drog, pro které existuje základní síť služeb. Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem zajišťuje služby de-

toxikace, substituce, AT poradny a adiktologické poradny a krátkodobé lůžkové péče na psychiatrickém oddělení. Častá je spolupráce služeb s orgány sociálně-právní ochrany dětí, s probační a mediační službou, městskou policií a dalšími zainteresovanými subjekty. Jsou zde také ambulantní adiktologické poradny, přičemž jedna z poraden získala certifikaci MŠMT k poskytování prevence na školách. V ulicích města se vyskytují často osoby primárně závislé na alkoholu. Tato skupina je oproti uživatelům nelegálních drog v menším kontaktu se službami, což vede k nepřiměřené zátěži zdravotních zařízení při řešení akutních onemocnění a snížení atraktivity některých částí města s ohledem na způsob trávení času, např. sezením v blízkosti uzlových bodů veřejné přepravy, odhazováním odpadků nebo hlučným chováním. Nabízí se aplikace přístupu snižování rizik i pro tuto skupinu obyvatel. Ve Vídni i jinde v zahraničí již funguje například „mokrý centrum“, kde je závislý na alkoholu v nízkoprahové službě, nikoliv na ulici. I přes počáteční investici státu jsou výsledky v podobě nižší zátěže složek integrovaného záchranného systému přínosné a šetří prostředky daňových poplatníků.

Podporujte edukativní a preventivní programy

Obce mají v organizaci protidrogové politiky své místo. Role samospráv by měla být podpůrná s důrazem na zvýšení kvality života v obci. Lze podporovat dotačními tituly rozvoj služeb na daném území nebo organizovat preventivní či výchovné a vzdělávací programy.

[illegible]

Finanční
konference

Budou-li naše obce zdravé, pak ani stát nebude trpět podvýživou

Veškerá nová vládní opatření mající finanční dopad na města a obce by měla být státem refundována. Zásada, kterou je třeba ministerstvům stále připomínat. Několikrát, v různých souvislostech, zazněla také na XXII. celostátní finanční konferenci, kterou Svaz pořádal ve dnech 21. a 22. listopadu 2019 v pražských Vysočanech. Zúčastnilo se jí téměř 400 zástupců samosprávy a velkou pozornost jí věnovali i vládní činitelé.

Přítomné účastníky i hosty konference přivítala v hotelu Clarion výkonná ředitelka Kanceláře Svazu Radka Vladyková. Úvodního projevu se zhostil předseda Svazu **František Lukl**. Předně poukázal na náročnost práce starostů, kteří mají mnoho úkolů a aktivit, a k tomu všemu jsou excelentními správci obecního majetku – a objektivně jsou nejeфекtivnějšími správci majetku. Upozornil na problém menších obcí s financováním svých základních infrastrukturálních potřeb. Zdůraznil, že obce v posledních letech masivně investují a jsou největšími zaměstnavateli v tomto státě. Je třeba mít proto neustále na paměti, že jsou rovněž významným přispěvatelem do rozpočtového určení daní.

Předseda Svazu také poděkoval za dosavadní spolupráci jednotlivým resortům a jejich představitelům. Poděkoval za spolupráci a vyslyšení výtek a stížností premiérovi Babišovi a ocenil, že se snaží se Svazem problematické záležitosti aktivně diskutovat a hledat řešení. V neposlední řadě vyjádřil své díky i starostkám a starostům za jejich podporu, Kanceláři Svazu za její výbornou práci a kolegyním a kolegům z Předsednictva Svazu, Asociace krajů, Sdružení místních samospráv a Spolku pro obnovu venkova za vřelou a výbornou spolupráci. Předseda Lukl na závěr zkonstatoval: „Budou-li obce zdravé, nebude stát trpět podvýživou.“ Vyslal tak jasnou výzvu k představitelům státu, v níž definoval, že pokud je třeba šetřit, nelze začínat u obcí, neboť ty je naopak třeba podporovat.

Na nedostatečnou výši příspěvku na přenesený výkon státní správy poukázal ve svém projevu další řečník – čestný předseda Svazu primátor Prahy **Zdeněk Hřib**. Uznal, že příspěvek se sice navyšuje, nicméně podle něho z příliš malého základu. Rozhodně nepokryje veškeré úkony, které města v rámci přenesené působnosti vykonávají. Na víc než čtyři a čtvrt miliardy korun loni vyšlo vydávání občanských průkazů, cestovních pasů, stavebních povolení a vyřízení dalších úkonů, které právě v přenesené působnosti vykonává místo státu úřední aparát Prahy. Podle Hřiba státní příspěvek na tyto účely a příjmy z poplatků a pokut pokryly jen necelou polovinu z uvedené částky. Zbytek musely doplatit ze svých kas městské části a magistrát. Z dat předložených Asociací krajů vnímá, že s podobnými problémy se potýkají i ostatní obce a města. Stát by podle jeho názoru neměl na přenesený výkon státní správy pouze přispívat, ale plně ji financovat tak, aby ho nemusely doplácet města a obce.

S nanejvýš aktuálními tématy přistoupil za předsednický pultík premiér **Andrej Babiš**. K nejpálčivějším problémům řadí momentálně rekodifikaci stavebního práva, kterou je nutné urychleně řešit, a potřebu lepší úpravy mateřských školek a dětských skupin. Za velmi důležité pro ČR považuje také to, jak bude nakonec vypadat evropský rozpočet, ke kterému má ČR řadu připomínek. Kritizoval evropské hospodaření a uvedl příklady, které ho ke kritice vedou. Typickým příkladem je vývoj v oblasti

energetiky. O všech věcech je ale třeba diskutovat a zachovávat přitom flexibilitu každé země. Ze své pozice hovořil pochopitelně také o příjmech a výdajích ze státního rozpočtu a nutnosti, aby obce zapojily své vlastní prostředky do financování. Připomněl, že v posledních šesti letech došlo ke snížení daní o několik miliard. Stát obce podporuje a vnímá jejich potřeby, ale je třeba mít na paměti i to, že jak se rozdělí daně, tak pak musí stát investovat do hlavních rozpočtů. Uvedl několik čísel, na nichž demonstroval aktuální vývoj. Šířeji se věnoval i problematice financování školství a jak už bylo zmíněno dětským skupinám, které vidí spíše jako nouzové řešení, nicméně i jako rychlou možnost, jak vyhovět potřebám rodičů.

Potřeby obcí a regionů vnímá také ministryně financí **Alena Schillerová**. Jednotlivé regiony ráda často navštěvuje a snaží se udržovat intenzivní dialog s místními samosprávami. Tímto získává mnoho podnětů, což je pro ni důležité i s ohledem na nastavování rozpočtových priorit. Města a obce tvoří základ našeho státu, který je dle jejích slov pevný a zdravý, za čímž samozřejmě stojí usilovná práce

lidí, kteří se o své obce starají. A také dobře hospodaří. Od roku 2014 je hospodaření obcí přebytkové, stejný výsledek se očekává i letos. Za pozitivní považuje i to, že se zvyšují daňové příjmy. Důvodem není jen růst ekonomiky, ale také efektivnější výběr daní. A jaké příjmy obcí a měst se v poslední době nejvíce zvyšují? Jako jednu z nejpodstatnějších položek označila daň z příjmů osob ze závislé činnosti. Pro rok 2020 je Finanční správou očekáván nárůst o 6,8 %. Zmínila i kontrolní hlášení a elektronickou evidenci tržeb. Je zjevné, že zavedená opatření fungují a jsou přínosná. Zaměřit se však je třeba rovněž na zjednodušování a elektronizaci v oblasti daní. Systém přerozdělování daní musí být pevný, jednoduchý a přehledný. Ministryně Schillerová ve svém vystoupení pochválila obce také za to, že více než 57 %

z nich hospodaří bez dluhu a obecně zadluženost obcí klesá. Svědčí to o důsledném dodržování rozpočtové odpovědnosti a v zavedení fiskálního pravidla v roce 2018, k němuž nemusela Finanční správa doposud přistoupit. Krátce zmínila příspěvek na přenesený výkon státní správy, jehož výši kritizoval ve svém vystoupení primátor Prahy. Podle jejích výpočtů pokrývá u velkých měst 90 % přeneseného výkonu. Příspěvek by měl být v roce 2020 zvýšen o dalších 5 % a se stejnou mírou valorizace je počítáno i pro roky 2021 a 2022. Snahou je, aby v agendách, kde je to možné, se přistoupilo na výkonový model financování. Závěrem pak ještě upozornila na dotační tituly k řešení zejména havarijních situací v obcích.

Dá se již říci, že pravidelným hostem konference je ministryně pro místní rozvoj **Klára Dostálová**. I ona přinesla ze svého resortu mnoho novinek. Poděkovala starostům za jejich aktivitu, díky spolupráci s nimi se ministerstvu daří posouvat mílovými kroky dopředu, nastavovat podobu dotačních titulů, evropského období atd. Co se týče národních dotačních programů, je nachystáno mnoho projektů, dnes se v rozpočtu pohybujeme ve výši 3 mld. korun plus evropské zdroje. Velký zájem byl např. o dotační programy na veřejné budovy. Ministerstvo se rozhodlo, že vzhledem k tomu, že žádosti jsou již podané, není nutné je podávat znovu a zvyšovat tak administrativní zátěž, proto nebude vyhlašovat novou výzvu na r. 2020, ale zapojí peníze rozpočtu 2020. Ministryně zmínila také program na regeneraci brownfieldů. S předsedou Národní sportovní agentury pak připravují nové programy na sportoviště. Nejvíce obcemi využívané programy jsou Operační program Životní prostředí a IROP. Důležitá je také spolupráce s obcemi při přípravě nového programového období, o němž vedou jednání také s premiérem a ministryní financí. Uspěli jsme s flexibilitou a v novém programovém období bude možné nově přesouvat finanční prostředky v rámci fondů. ČR bude mít nově tři kategorie regionů – více a méně rozvinuté, a nyní ještě tzv. přechodové regiony. To znamená obrovský dopad do kofinancování projektů. Některé regiony nedosáhnou na větší výši podpory než 55 %. U ostatních méně rozvinutých regionů tak bude nově kofinancování 70 na 30 %. Evropská

komise přichází s pojmy jako je „tematická koncentrace“, která je o tom, že Evropa stanovila pět cílů: 1. Chytrá Evropa, věda, výzkum, inovace; 2. Zelená Evropa; 3. Doprava; 4. Lidské zdroje; 5. Rozvoj regionů. Evropa určila, že na první dva cíle máme dát 75 % všech prostředků, což je pro ČR absolutně nepřijatelné.

Klára Dostálová se nemohla vyhnout ani ožehavému tématu – rekodifikaci stavebního práva. Ocenila, že Svaz je mnoha změnám nakloněn, brání se především institucionálním změnám. Připomněla však, že stavební právo je v kompetenci státu, který ji v rámci výkonu přenesené působnosti předal obcím. Nyní by si ale tyto kompetence rád převzal zpět.

Nový systém financování regionálního školství, který bude spuštěn od 1. ledna 2020, představil ministr školství, mládeže a tělovýchovy **Robert Plaga**. Již v roce 2019, který je přechodovým a přípravným rokem, ministerstvo připravilo a zafinancovalo tři rozvojové programy. Podařilo se zrealizovat finanční překrytí přímé pedagogické činnosti se zohledněním provozu mateřských škol. Vzhledem

k tomu, že se rozpočtový rok liší od roku školního, další rozvojový program sloužil k tomu, aby ředitelé škol mohli nastartovat změny již od 1. 9. 2019. Třetí rozvojový program sloužil na částečné vyrovnání mezikrajových rozdílů. Druhým krokem je spuštění samotné reformy financování od roku 2020. Od této změny se očekává, že přinese větší transparentnost, předvídatelnost a mezikrajovou srovnatelnost celého systému, a to jak pro školy tak i jejich zřizovatele.

Robert Plaga poznamenal, že rozsah vzdělávacích činností a školských služeb, které školy realizují, se nijak nemění, a to ani účelové určení prostředků. Finanční změna umožní zvýšení kvality výuky a snížení počtu dětí a žáků ve třídě školy. Již na konci ledna 2020 budou ředitelé škol znát limit počtu pedagogických i nepedagogických zaměstnanců, včetně prostředků na tarifní a další složky platů.

Mění se i financování nepedagogické práce, kde dochází k navýšení objemu finančních prostředků na nepedagogické pracov-

níky u mateřských a základních škol o 10 %. Ministr vyzval samosprávy, aby se na financování nepedagogické činnosti podílely v souladu se školským zákonem. Co se týče navyšování kapacit MŠ, příp. ZŠ, tuto oblast řeší společně s MMR. Dle jeho názoru jsou v ČR pouze lokální problémy. Důležitá je analýza aktuálního stavu ve městech a obcích a demografický výhled, přičemž poděkoval městům a obcím za součinnost.

Za intenzivní spolupráci poděkoval starostům, potažmo Svazu, také ministr zemědělství **Miroslav Toman**. V posledních suchých letech se jedná především o zajištění kvalitní pitné vody pro všechny. Informoval, že Ministerstvo zemědělství v ČR vybuduje každý den v průměru půl kilometru nových vodovodů a jeden rybník. V nejbližších letech je na vodovody a kanalizace k dispozici 6 mld. Kč. V rámci toho se daří rozšiřovat a propojovat vodárenské soustavy, což pomůže zajistit vodu pro téměř 3 mil. obyvatel. Intenzivně se na ministerstvu věnují také zadržení vody v krajině, k tomu přispívají výstavby a údržby rybníků, podporovaných z národních dotací. V posledním období bylo vynaloženo 510 mil. Kč, díky kterým se podařilo pomoci obcím vybudovat přes 400 rybníků. Se zadržením vody a ochranou půdy proti erozi souvisí pozemkové úpravy, kdy bylo aktuálně dokončeno zhruba 35 % celkové výměry zemědělského půdního fondu. Celkem bylo na pozemkové úpravy vynaloženo již 11 mld. Kč. Finanční prostředky na příští rok budou zhruba ve výši 2 mld. Kč, jedná se také o možnosti využití financí ze Státního fondu životního prostředí ve výši 1 mld. a 300–400 mil. Kč se bude financovat z rozpočtu Ministerstva zemědělství.

V souvislosti se suchem pak zmínil kůrovcovou kalamitu. V rámci ministerstva zavedli mnoho opatření a podporují lesní hospodářství. Na kůrovcovou kalamitu bylo letos vynaloženo 2,5–2,6 mld. Kč, na příští rok se počítá s částkou obdobnou. Byl přijat nový lesní zákon, díky kterému ministerstvo může začít přijímat žádosti a uvolňovat finance. Během suchého období se daří také dalším škůdcům – např. jmelí, kde jedinou ochranou je zdravotní řez napadených stromů, nebo jejich odstranění.

Mimo zdraví lesů, je potřeba se zabývat péčí o půdu. Zemědělci musí již nyní dodržovat mnoho standardů dobrého zemědělského environmentálního stavu půdy. Od příštího roku vstoupila v platnost podmínka nepěstovat jednu monokulturu na více než 30 ha erozně ohrožené plochy a od roku 2021 nebude moci být větší než 30 ha žádná plocha jedné plodiny. Miroslav Toman ocenil také spolupráci v regionech v rámci Programu rozvoje venkova prostřednictvím více než 180 místních akčních skupin, které podporují aktivity zaměřené na investice do zemědělství, ale nově také i do obnovy venkovské infrastruktury a občanské vybavenosti (tedy školy, hasičské zbrojnice apod.).

Ministerstvo životního prostředí zastupoval na konferenci náměstek **Jan Kříž**. Vyzdvihl, že města a obce jsou tradičním partnerem Ministerstva životního prostředí v oblasti praktického provádění ekologické politiky a díky jejich projektům se České republiky daří splňovat závazky v oblasti životního prostředí. Čerpat se daří v pěti zásadních oblastech, přičemž první z nich je odkanalizování a čištění odpadních vod a pitná voda. Obce jsou v tomto velmi aktivní, díky jejich projektům se zlepšuje kvalita podzemních i povrchových vod a prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí na tuto oblast již ministerstvo vyda-

lo veškerou alokaci. Další oblastí je odpadové hospodářství, kde ministerstvo přidělilo dotaci již třem tisícům projektů v celkové sumě 8 mld. Kč. Jednalo se zejména o infrastruktury pro sběr odpadu. Co se týče problematiky změny klimatu, ministerstvo podporuje především program Dešťovka, v rámci něhož se v poslední době daří přijímat řadu projektů. Významná je role obcí také v oblasti energetických

úspor, kde ministerstvo zavedlo určité bonusy – např. fotovoltaické panely, nebo pasivní stavění, o které je ze strany obcí velký zájem. Poslední zmíněnou oblastí bylo ovzduší. Úspěšně běží programy na kotlíkové dotace a vzhledem k tomu, že řada obcí organizuje různé semináře k této problematice, se po těchto programech podařilo zvýšit poptávku. Do budoucna chce ministerstvo vylepšit rovněž Operační program Životní prostředí. Z národních dotací se chystá např. program na domácí čistírny odpadních vod.

Po vystoupení vládních představitelů byla otevřena diskuse. Dotazy na přítomné řečníky se týkaly především výstavby infrastruktury sportovišť, povinného čištění psů v souvislosti s registry, programu Výstavba a cenových map, stavebního zákona atd.

Předseda nedávno založené Národní sportovní agentury, poslanec a bývalý hokejový brankář **Milan Hnilička** hovořil o snaze agentury zachovat a udržet kontinuitu dotační politiky sportovních aktivit dětí a mládeže. Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj chtějí nově začít také na malé obce a jejich sportovní kluby, které se potýkají s nedostatkem peněz třeba na rekonstrukce kabin nebo na trenéry. Zároveň by chtěli podpořit i velká sportoviště krajského významu nacházející se mnohdy ve velmi špatném stavu.

Jako příklad uvedl zimní stadiony v Litvínově nebo na Kladně. V plánu mají podporovat také sociálně sportovní program Můj klub.

Po diskusi s přítomnými politiky vystoupila se svým příspěvkem generální ředitelka Generálního finančního ředitelství **Tatjana Richterová**. Podala vysvětlení, proč se rozhodla optimalizovat 33 územních pracovišť Finančního úřadu do režimu 2+2, tedy dva úředníci

dva dny v týdnu. Tato změna by měla nastat v 1. pololetí roku 2020 a GŘ si od ní slibuje zvýšení efektivity činnosti finanční správy a úspory v personální a provozní oblasti. Ředitelka Richterová upozornila, že toto rozhodnutí učinila až po sérii osobních jednání se zástupci obcí a krajů, kterých se opatření dotýká, a zdůraznila, že v rámci optimalizace nebude žádné pracoviště finančního úřadu

zrušeno. Finanční správa bude mít na pracovištích své zastoupení, přestože reálně toto pracoviště navštíví většina občanů jen několikrát v roce. V důležitých obdobích, kdy občané finanční úřady navštěvují nejvíce, zejména v období podávání daňových přiznání, budou optimalizovaná pracoviště personálně a kapacitně posílena. Snahou GŘ je přizpůsobit se reálné poptávce po svých službách, a to vše při zachování jejich dostupnosti.

Tatjana Richterová ještě podotkla, že Finanční správa chce být partnerem obcí na regionální úrovni, vzájemná spolupráce by se měla zaměřovat na řešení problematiky obcí ve vztahu k finančním úřa-

dům. Spolupráci na regionální úrovni mezi samosprávou a státní správou považuje za nezbytnou například i proto, že Finanční správa je zodpovědná za výběr daně z nemovitých věcí, přičemž celý výnos z jejího výběru plyne do rozpočtu obcí. Pochválila dobrou spolupráci s obcemi, kde nejsou pracoviště finanční správy, ale po dohodě s vedením obce mohou jejich zaměstnanci pomáhat občanům se zpracováním daňových přiznání.

Co pro obce chystají Státní fond životního prostředí a Státní fond dopravní infrastruktury, o tom informovali ředitelé těchto institucí **Petr Valdman** a **Zbyněk Hořelica**. A jak to dnes vypadá na trhu práce, se účastníci konference dozvěděli z vystoupení **Kateřiny Sadílkové**. Těmto tématům se budeme věnovat v některém z dalších čísel našeho zpravodaje.

Prostor na konferenci dostali také zástupci generálních partnerů CFK, tedy společnosti ČEZ a České spořitelny. O energetické politice a jejím dopadu na města a obce promluvil **Kamil Čermák**, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ ESCO. Společnost se nyní snaží snižovat emise CO₂, zvýšit úspory energie a zaměřuje se více na obnovitelné zdroje. Podporuje i solární energetiku, která je vhodná třeba pro veřejné budovy, nikoli ale na bonitní zemědělskou půdu. Udržitelnost, bezpečnost, úspora, elektromobilita, jsou současná hesla energetické politiky, která se snaží naplnit.

O krizi v našich hlavách pak mluvil **David Navrátil**, hlavní ekonom České spořitelny. Lidé jsou dnes podle něho vystresovaní z očekávání recese, která musí nutně, podle množství negativních informací, kterými jsme denně masírováni z médií, přijít co nejdříve. Kdy přijde, je otázka, která enormně zaměstnává i šéfy velkých zahraničních společností, vždyť ekonomický růst zaznamenáváme už od roku 2012. Češi, vyhodnocení jako druhý nejpesimističtější národ na světě, mají tendenci přejímat špatné zprávy i v případě, že ekonomika stále roste. Na co se ale opravdu musí připravit, je postupný pokles pracovních sil a zároveň nárůst platů. S tím bude i spojená otázka zahraničních pracovníků neboli imigrantů.

Quo vadis, benefity EU?

Odpolední blok prvního dne konference věnovaný benefitům EU měl hvězdné obsazení, z Bruselu přiletěla eurokomisařka **Věra Jourová**. V nově složené Evropské komisi bude mít v gesci portfolio zaměřené na dodržování hodnot EU a transparentnost a zároveň bude místopředsdkyní Komise. Ve svém příspěvku shrnula zásadní změny v nastavení budoucího programového období 2021–2027. Nový rozpočet EU na období 2021–2027 byl sestavený s ohledem na nové výzvy, kterým Evropa čelí, jako je bezpečnost, migrace, klimatické změny, boj proti chudobě a investice do inovací a výzkumu. I přes to finanční alokace na konvergenci (=vyrovnávání rozdílů mezi regiony), tzn. na kohezní politiku, byly poníženy pouze o 6 % oproti současnému programovému období, což je úspěch, vezmeme-li v potaz rozdílné postoje členských států k budoucnosti kohezní politiky. Jak trefně shrnula komisařka Jourová: země, které dostávají zpět z evropského rozpočtu méně, než do něj platí, chtějí pochopitelně také méně přispívat (především ekonomicky silnější země západní a severní Evropy). Země, které dostávají více a platí méně, zase chtějí, aby členské země přispívaly do evropského rozpočtu více (zde země, které významně profitují z kohezní politiky včetně České republiky). Klíčový summit, na kterém se tak říkajíc bude lámat chleba, se uskuteční 9. prosince, za účasti premiérů a představitelů členských zemí v Bruselu a očekává se zde horká debata ohledně podoby sedmiletého rozpočtu EU.

Současný návrh Víceletého finančního rámce EU (VFR) znamená pro Českou republiku ponížení alokace o cca 24 % oproti současnému programovému období. Sou-

visí to s ekonomickým vývojem, kdy HDP České republiky dosáhlo 88 % průměru EU a naše země se tak zařadila mezi středně silné ekonomiky. Pokud by se však výše alokace stanovovala čistě podle ekonomických čísel, Česká republika by bývala přišla

o významně více (až 45 % prostředků ze strukturálních fondů). Díky tomu, že se podařilo prosadit princip tzv. záchranné sítě, propad prostředků není tak radikální.

Nejen ponížení alokace, ale i další omezení, jako např. významné snížení kofinancování kohezní politiky z EU rozpočtu (navrhováno 70 % pro méně rozvinuté regiony, 55 % pro přechodové regiony a 40 % pro hl. m. Prahu jako

rozvinutý region), návrh tematické koncentrace (navrhováno, aby 75 % všech prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj bylo směřováno na podporu vědy, výzkumu, inovací a na životní prostředí a klimatickou změnu) nebo tlak na rychlost čerpání prostředků (navrhováno pravidlo N+2) bude znamenat velkou výzvu pro Českou republiku, jak a zda bude schopna využít evropské prostředky v příštím programovém období. Podle Jourové bude velmi záležet na tom, jak se peníze, které bude mít ČR k dispozici,

zacílí, zda se použijí na podstatné věci, jak se např. namixují peníze z dotací s finančními nástroji atd. V neposlední řadě bude záležet, jakým způsobem se budou peníze rozdělovat – jak bude vypadat systém implementace, jak Česká republika využije možnosti zjednodušení, které Evropská komise navrhuje, zda konečně dosáhneme předvídatelnosti, stability a právní jistoty, což jsou pro koncové příjemce klíčové podmínky pro jejich ochotu realizovat projekty financované z evropských zdrojů.

Zatím nevyužitou příležitostí pro Českou republiku jsou tzv. přímo řízené programy EU, které na rozdíl od strukturálních fondů jsou pro české příjemce méně známé. Jak zdůraznila **Pavλίνα Žáková**, ekonomická poradkyně Zastoupení Evropské komise v Praze, podíl a významnost těchto programů v budoucnu naroste ruku v ruce s tím, jak Česká republika bude pomalu ztrácet nárok na podporu ze strukturálních fondů EU. Programy, jako jsou např. Horizont 2020, LIFE, CEF, Erasmus+ atd., si zaslouží větší prostor v jednom z příštích čísel Informačního servisu.

O dalších grantových možnostech informovali **Vlastimil Vaněk** z Ministerstva financí, **Gabriela Nekolová** a **Martin Buršík** z Ministerstva pro místní rozvoj a **Štěpánka Sýkorová** z Ministerstva práce a sociálních věcí.

Dotace – velké lákadlo a velká past

Blok věnovaný dotacím byl zahájen zamyšlením **Petra Osvalda**, člena svazové pracovní skupiny pro kohezní politiku, který zastal i roli moderátora, nad tím, proč vlastně dotace existují. Důvody jsou podle něho v podstatě čtyři. Zaprvé snaha řešit nedostatek financí, dále snaha urychlit rozvoj, potřeba řešit krize a katastrofy a stimulace rozvojového chování.

Dotacím se již v dopoledním bloku věnovala ministryně pro místní rozvoj **Klára Dostálová**, která přispěla informacemi i do druhého odpoledního bloku. Se svými kolegyněmi z ministerstva představily některé konkrétní programy jejich rezortu a upozornily na snižující se míru kofinancování. Snahou ministerstva je zjednodušit budoucí operační programy a netříštit jednotlivé výzev. Jako příklad uvedla situaci, kdy obec vlastní veřejná prostranství v intravilánu obce. V současném programovém období je nutné dělit projekty mezi IROP a Operační program Životní prostředí dle jednotlivých výzev. V novém období dojde díky vynikající spolupráci IROP s dalšími operačními programy ke zjednodušení a bude stačit jedna žádost o projekt v rámci IROP. Za pozitivní lze tedy nyní jistě chápat snahu o možnost přesouvat peníze mezi fondy dle skutečné potřeby.

A z jiného soudku. Ministryně Dostálová poděkovala starostům za zpětné reakce obcí k nastavení programu Výstavba. Ministerstvo nyní problémy identifikuje a bude iniciovat změnu nařízení vlády. V čem jsou hlavní problémy? Např. u podmínky udržitelnosti 20 let na sociální byty. Obce musí mít jistotu, že v bytech bude mít po tuto dobu kdo bydlet, proto příjem nebude vztahován k ži-

votnímu minimu, ale k průměrné mzdě. Obce v rámci tohoto programu projevily také zájem o možnost realizovat nástavby a přístavby i rekonstrukce brownfieldů a vybydlených budov, což by jim mělo být nově také umožněno. Více k programu Výstavba se dozvíte v příštím čísle zpravodaje.

Zajímavý a poučný příklad z praxe uvedl **Jan Birke**, poslanec a zároveň starosta Náchoda, který po nástupu do funkce převzal město s mnohamilionovými dluhy a byl donucen k velmi nepopulárním krokům, jako je propouštění úředníků a snižování platů. I přes toto kontroverzní a nelehké řešení dávného problému byl ale již potřetí zvolen starostou. Dnes řídí město bez dluhů. Náchod se za jeho vedení stal přeborníkem zejména v řešení dopravní situace, kdy díky úspěšné realizaci několika projektů, jako je dopravní terminál nebo průtah městem vč. množství křižovatek a kruhových objezdů. Oproti tomu **Monika Hrádková** a **Miroslav Račka** z obce Bublava jsou na počátku. S účastníky konference se podělili o svoji žel negativní zkušenost a hovořili o tom, jaké problémy u nich nastaly, když jim byl vzhledem k velkému zadlužení obstaven majetek. V roce 2002

rozhodlo tehdejší vedení obce vybudovat aquapark, a to i přes absenci obecního vodovodu. Kvůli porušení rozpočtové kázně nebyl ovšem tento projekt dokončen a obec s rozpočtem necelé 4 miliony skončila s dluhem ve výši 73 milionů korun (podrobněji k tomuto případu se dočtete v některém z dalších zpravodajů). I když situace je opravdu velmi svízelná, důležité je nevzdat se a bojovat za lepší život v obci, přestože daný problém nezpůsobil současný stav obce, ale jejich předchůdci o mnoho let dříve. A to je nynější motto občanů Bublavy, kterým se již dluh podařilo snížit na 12 milionů a i nadále se snaží podporovat omezené možnosti rozvoje obce.

Nebojte se uvěřovat: zdravé zadlužování

Petr Mlsna, náměstek ministra vnitra, první panelista tohoto bloku, se nejprve zaměřil na ústavní postavení českých municipalit a seznámil představitelky a představitelky obcí s aktuálními přípravami Ministerstva vnitra ve vztahu k obcím. V případě ústavního postavení českých obcí a měst zdůraznil, že nikde v Ústavě není stanoven/určen zdroj financování územně samosprávných cel-

ků. To je ponecháno na zákonnou úroveň, i přestože se jedná o velmi klíčový aspekt zajištění samosprávy, což považuje za deficit naší Ústavy. Garanci financování obcí v Ústavě, resp. v základním zákonu, má stanovena např. Spolková republika Německo. Dle Mlsny je důležité mít jasně stanovené „kam až může stát v rámci samosprávy a kam už ne“. Uvedl to na příkladu zákona o rozpočtovém určení daní, který je pouze „obyčejný zákon“, zákonodárci ho mohou kdykoliv změnit, může být v krajním případě dokonce zrušen, a to i například přes odpor Senátu, který může Poslanecká sněmovna přehlasovat.

Petr Mlsna se také věnoval dlouhodobě diskutovanému tématu, a to rozšíření kontroly NKÚ na obce a kraje – v současné době je v Poslanecké sněmovně novela Ústavy a novela zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu. Jako už i někteří jeho předchůdci v dopoledním bloku konference se dotkl příspěvku na přenesenou působnost. Plánuje se meziroční navýšení příspěvku pro obce přibližně o 390 milionů Kč (+ 4,6 %). Obce se základní působností si v příštím roce polepší o 30 milionů Kč. Obce s rozšířenou působností o 412,2 mil. Kč (5,4 %). Ministerstvo vnitra nyní klade důraz především na výkonové financování.

Náměstek Mlsna starostky a starosty také seznámil s tím, jaké legislativní změny by ministerstvo rádo zavedlo, a co se již projednává v Poslanecké sněmovně. Jedná se kupříkladu o novelu zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení (je zde mj. navrženo zmírnění kvalifikačních požadavků na oprávněné úřední osoby, které vedou řízení o přestupku). V plánu má také vytvořit centrální veřejně přístupný informační systém, tzv. Sbírku právních předpisů ÚSC a některých správních úřadů, která bude obsahovat veškeré právní předpisy vydané ÚSC, tedy předpisy, které nejsou publikovány ve Sbírce zákonů. Vyhlášení právního předpisu ve Sbírce má být podmínkou jeho platnosti. Je počítáno s dlouhým přechodným obdobím, zákonost vložených vyhlášek nebude kontrolována a MV bude nabízet obcím asistenci s digitalizací vyhlášek.

A z dalších novinek. Ministerstvo navrhuje vytvořit tzv. Společenství obcí, kdy budou DSO zachovány, ale Společenství bude vnímáno jako vyšší forma spolupráce. V oblasti tajemníků je pak snaha o již medializovanou odvolatelnost tajemníků Ministerstvem vnitra (ze zákonných důvodů). Také již byla předložena novelizace zákona o svobodném přístupu k informacím, aby bylo možné zamítnout zjevné žádosti obstrukčních jednání, plánováno je prodloužení lhůty k vyřízení žádosti z 10 na 15 dní. Podobu pomalu získává návrh zcela nového volebního zákona, který by zahrnoval pouze jednodenní volby, a to pátek od 7 do 22 hodin, vytvořen byl jednotný seznam voličů (možnost vydání hlasovacího lístku kdekoliv). Zavést by se měl nástroj ePetice či registr okrskových volebních komisí a registr kandidátních listin, což by podle vyjádření MV mělo vést k ulehčení administrativy. Představené návrhy ministerstva a jeho postoj k ústavnímu postavení českých municipalit vyvolal mezi posluchači širokou odezvu a diskuzi.

Generální ředitel Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB) **Jiří Jirásek**

se již výhradně věnoval možnému zdravému financování českých municipalit. Nejprve posluchačům přiblížil srovnání kvality stávající infrastruktury vybraných států EU. Česká republika si v rámci skupiny V4 vede nejlépe, přesto na průměr prvních 15 států EU zatím nedosahuje. Výběr prezentovaného srovnání bylo záměrné, jelikož následně hovořil o možnostech, jak financovat municipální infrastruktury, ať už z programů EU, tak speciálních programů v rámci ČR. Mezi speciální programy ČR zařadil subjekty: Státní fond rozvoje bydlení (sociální byty), Státní fond životního prostředí (ČOV, kanalizace apod.), Státní fond dopravní infrastruktury (křížení komunikací apod.), kraje (místní komunikace apod.) a Českomoravskou záruční a rozvojovou banku. S bankou je spjat i Národní rozvojový fond, který je dceřinou společností banky. Fond je založen na principu partnerství soukromého a veřejného sektoru. Jeho posláním je realizace dlouhodobých investic s cílem rozvoje ČR bez dopadu na státní rozpočet a zadlužení. Fungování v praxi rozvoje infrastruktury ředitel Jirásek prezentoval na příkladu malé obce do 600 obyvatel – Rapšach, která nemohla řadu let na rozvoj své infrastruktury získat dotaci. ČMZRB ale obci finančně vypomohla s velmi výhodným úvěrem. Apeloval proto především na malé obce s malými obecními rozpočty, pro které by mohla být cesta rozvoje právě přes rozvojovou banku a Národní rozvojový fond.

Dá se říci, že pravidelným hostem konference je analytička společnosti CRIF – Czech Credit Bureau **Věra Kameníčková**. V letošním roce svůj příspěvek zaměřila na dluhy českých municipalit. Od roku 2013 dlouhodobě zadlužení obcí a měst klesá, do roku 2018 poklesl o 19 %, tedy o 11 miliard Kč. Nejvíce jsou zadluženy větší obce nad 1000 obyvatel a naopak nejmenší zadlužení najdeme mezi obcemi, které mají do 199 obyvatel. V této nejmenší velikostní kategorii najdeme 25 % podíl obcí s dluhem. Naopak 93 % obcí, které mají více než 5000 obyvatel, hospodaří s určitým dlu-

hem. Dluh pro obce není hrozbou, naopak se jedná o rozumnou možnost, často jedinou, jak obec rozvíjet. Nejčastěji si půjčují finanční prostředky obce bohaté, které se nebojí splácet své závazky, kdežto obce chudší si raději několik let šetří a teprve potom se pouštějí do obecních investic. To z pohledu současné situace na finančním trhu a hodnoty peněz není příliš výhodné. Z pohledu Věry Kameníčkové by se obce nemusely bát půjčovat finanční prostředky, protože je to pro ně často ekonomicky výhodnější než několik let spořit na potřebný finanční obnos. Zaměřila se také na otázku, zda lze v obcích investovat bez dluhů, a na možné zdroje financování obecních investic. K příspěvku a analýze Věry Kameníčkové se ještě vrátíme podrobněji v prvním vydání INS roku 2020.

A od analýz a teorie přidejme pohled z praxe. Starosta obce Terežín **Antonín Hanák** popsal příběh své obce, ve které žije téměř čtyři sta obyvatel. Milníkem pro ně byl rok 2008, kdy obec získala titul Vesnice roku Jihomo-

ravského kraje, přesto se ale v obci rozpustilo zastupitelstvo. Na obec byla uvalena exekuce a obec dlužila přes 17 milionů korun. Jejím rozpočet se pohyboval kolem 3,5 milionu korun, z toho 1,8 milionu měly tvořit roční splátky finančních závazků. Původ těchto problémů vznikl při stavbě obecních domů, které měly využívat starostka obce a místostarosta. Obec musela vrátit dotace na přestavbu obecních bytů a zaplatit penále. Musela vrátit veškeré finanční pohledávky, nic jí nebylo prominuto a starostka byla odsouzena. Nové vedení obce vzešlé z mimořádných voleb se rozhodlo co nejvíce šetřit a začalo razantně seškrtnout své výdaje a prodávat majetek. Obec seškrtnula především administrativní aparát, vypla veřejné osvětlení, ale také zvýšila daň z nemovitosti na dvojnásobek. V obci vše stagnovalo, Terežín se nerozvíjel, nesvítilo se, nestaralo se o obecní zeleň. Dlouhodobě nebylo možné žádat o dotace. Po letech se obci podařilo své účty odblokovat a bylo možné konečně žádat o dotace. A řadu se jich podařilo získat. Od r. 2016 si vzala tři úvěry, které postupně splácí. Díky přístupu starosty a zastupitelstva se Terežín nedostal do kolapsu, ale dokázal překlenout náročné skoro desetileté období. Pomocí dotací a postupným splácením se podařilo obec znovu nastartovat a začít rozvíjet.

Součástí společenského večera byla i módní přehlídka

Hospodaříme transparentně – naše peníze vidí každý

Pro správné hospodaření je třeba znát i aktuální ekonomický vývoj a pro obce také predikci daňových příjmů na následující rok, nyní tedy rok 2020. Na toto téma se na konferenci zaměřila **Karla Rucká**, vedoucí oddělení Souhrnné rozpočtové vztahy územních rozpočtů a správa programů VPS z Ministerstva financí. Konstatovala, že dynamika růstu ekonomiky se lehce zpomaluje, HDP ale stále roste nad úrovní eurozóny. S tím souvisí i nízká míra nezaměstnanosti, která se v letošním roce pohybuje okolo 2,5 %, v roce 2020 se očekává, že klesne až na 2 %. Daňové příjmy představují pro obce a města nejdůležitější podíl z celkových příjmů. Jejich výše oproti loňskému roku vzrostla o 8 %. Hlavní podíl na růstu má daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Karla Rucká pak podrobněji nastínila vývoj jednotlivých sdílených daní.

Jak zlepšit využívání nemovitostí ve vlastnictví obce? Touto otázkou se zabývá Západočeská univerzita v Plzni, která pracuje na projektu, jehož cílem je doporučit obcím, jak efektivně svoje nemovitosti využívat. S projektem seznámil účastníky konference **Jan Pašek**, který zároveň vyzval starosty k součinnosti – *podrobněji viz str. 35*.

Michal Svoboda, účetní metodik z Ministerstva financí, radil, jak pracovat s monitorem státní pokladny a proč vůbec sledovat účetní data. Ta by měla sledovat každá organizace za účelem finančního řízení, které je podmínkou naplnění cílů organizace a zachycuje ekonomickou realitu. Účetní závěrka a finanční výkazy jdou do monitoru. Data uvedená v monitoru jsou nezbytná pro finanční plánování dle principu 3E. Do moni-

toru je dodává 17500 organizací od r. 2010. Uživatelé monitoru jsou daňoví poplatníci, management organizací, kontrolní orgány, přezkumníci, vysoké školy, banky, opendata nadšenci, neziskovky, využívají ho i v zahraničí (část i v anglickém jazyce). Platí – nekvalitní účetní/ekonomické služby vedou k nekvalitním ekonomickým datům.

Ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy Ministerstva vnitra **David Sláma** seznámil účastníky konference s tím, jak by měl být financován přenesený výkon státní správy v roce 2020, s čím tedy obce mohou počítat. Financování přenesené působnosti se budeme podrobněji věnovat v příštím čísle zpravodaje.

Jan Mareš, vedoucí odboru ekonomiky z Chomutova, poukázal na význam soutěživosti. Seznámil přítomné s projektem Soutěže vítány, který má přispět k optimalizaci výkonu veřejné správy. Informoval o Benchmarkingové iniciativě 2005, která je jakýmsi neformálním sdružením obcí s rozšířenou působností za účelem zvyšování efektivity a kvality veřejných služeb za úče-

lem benchmarkingového porovnávání. Metoda benchmarkingu pracuje s měřitelnými údaji, které přepočítává na porovnatelné poměrové ukazatele. Jejich porovnáním a analýzou získáváme informace – podklady pro kvalifikovaná rozhodnutí o změnách. Pracuje s daty, která vyplňují obce, a přepočítává je na ukazatele na jednoho obyvatele. Momentálně je v projektu zapojeno 74 obcí s rozšířenou působností a 3 městské části Prahy. Města se porovnávají v celkem 58 agendách, zejména přeneseného výkonu státní správy, ale také ve vybraných agendách samospráv. Například porovnávají činnost městských policí, oblast kultury, sportu, sociální oblast, finanční hodnocení samospráv. V softwaru je 90 000 údajů. V rámci benchmarkingu dostávají obce 15 analýz. Jak řekl Jan Mareš, neustálé porovnávání je cestou k úspěchu. Velmi důležitá jsou ale setkání ve skupinách, kde potom dochází k výměně dobré praxe.

Závěrečný příspěvek tohoto bloku měla **Rut Bízková** ze Svazu, která seznámila účastníky konference s projektem SMART Česko – *tématu jsme se věnovali v INS č. 5, str. 26*.

Platím a nebojím se – kontroluji třikrát

Velký zájem projevili účastníci konference o blok věnovaný přestupkům, kontrolám a veřejným zakázkám. První řečník **Miroslav Matej**, ředitel Odboru financování územních rozpočtů a programového financování MF, upozorňoval starosty, čeho se mají vyvarovat, aby k naplnění skutkové podstaty přestupku nedošlo. Porušení rozpočtové kázně se nejčastěji objevuje u čerpání dotací. Příkladem porušení dotačních pravidel je např. neplnění monitorova-

cích indikátorů, financování nezpůsobilých výdajů, mylné platby, změny v projektech na základě dodatečných přání zadavatele či neprůkazně vedená dokumentace k projektu. Důvodem problémů bývají právě nejasná dotační pravidla, nedostatečná průběžná kontrola dotačních podmínek, špatná znalost závazných příruček či nedostatečná komunikace mezi poskytovatelem a příjemcem. V případě, že k problémům dojde, je nutné je neprodleně řešit. Miroslav Matej poukázal také na monitorovací indikátory, které mohou být nerealisticky nastavené nebo neovlivnitelné. Závěrem dal doporučení pro sestavování rozpočtu obce. Měl by být především přehledný a co nejjednodušší

a vždy je třeba brát v potaz schvalující usnesení zastupitelstva.

Jak předcházet rizikům při správě veřejných prostředků radil **Miloslav Kvapil**, ředitel společnosti Dynotech. Základním právním předpisem, který je třeba dodržovat, je zákon o finanční kontrole ve veřejné správě, jehož cílem je ochrana veřejných prostředků. Za ty je třeba pokládat veřejné finance i veřejný majetek. Zákon stanoví odpovědnosti a pravomoci osob při nakládání s veřejnými prostředky a definuje předpoklady pro funkční a správné schvalovací postupy v organizaci veřejné správy. Současně vymezuje odpovědnost za nastavení

pravidel a kontrolu správné funkčnosti na úřadě a v příspěvkových organizacích, kterou nese zejména vedoucí orgánu veřejné správy a územního samosprávného celku. Od 1. ledna 2020 přináší tento zákon i jisté novinky.

Za upozornění stojí např. povinnost DSO vytvořit systém finanční kontroly hospodaření pro sebe jím zřízené právnické osoby. Následně se pokusil vysvětlit souvislosti mezi finančním řízením a kontrolou a poukázal na zásadní rizika při správě veřejných prostředků.

S pravidly pro správné zadávání veřejných zakázek seznámil přítomné **Michal Kobza**, ředitel Odboru veřejných zakázek I Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Stručně shrnuto to jsou:

1. Zadavatel je (ne)omezený vládce zadávacího řízení
2. Zadavatel hledá dodavatele na trhu
3. Zadavatel musí mít selský rozum

4. Zadavatel může, ale nemusí vybrat dodavatele jen podle nejnižší nabídkové ceny
5. Zadavatel musí námitky stěžovatele brát vážně
6. Zadavatel by měl znát svá práva a povinnosti při řízení/šetření ze strany ÚOHS

Michal Kobza všechna uvedená pravidla rozvedl. Zvláště zdůraznil, že zadavatel by si měl vyčlenit dostatek času na zadávání veřejných zakázek a začít s přípravami včas, měl by si uvědomovat rozdílnost kvality různých expertů na veřejné zakázky a umět se orientovat na trhu. Velmi důležité je stanovit jednoznačně a srozumitelně zadávací podmínky a nespolehat na to, že si dodavatelé jako odborníci něco v zadávacích podmínkách domyslí. Upozornil také na povinnost rovného zacházení i ve vztahu k dotazům a odpovědím uchazečů. Nevylácí se slepě opisovat z jiných zadávacích dokumentací, naopak se vyplácí sledovat metodické materiály Ministerstva pro místní rozvoj a aktuální rozhodovací praxi ÚOHS, Krajského soudu v Brně a Nejvyššího správního soudu. Zadavatel by si měl také ujasnit, co je pro něj podstatné při výběru

dodavatele – celkové náklady, kvalita, ekologická a sociální odpovědnost atd. Transparentně je třeba rovněž popsat způsob hodnocení. Poznamenal, že v některých případech může i zrušení zadávacího řízení a zahájení nového vést k uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky rychleji. Důležitým faktem je i to, že zadavatel by měl znát svá práva a povinnosti při řízení anebo šetření ze strany ÚOHS.

Ředitel Kobza pak ještě upozornil na některé novinky z oblasti veřejných zakázek, předně na nově vydanou publikaci „Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek – 1. díl“. Informoval rovněž, že MMR připravuje technickou novelu zákona o zadávání veřejných zakázek a doporučil sledovat stránky www.sovz.cz.

Lenka Bártlová z Mikroregionu Severo-Lanškrounsko na závěr tohoto bloku přidala několik zkušeností jejich dobrovolného svazku obcí s realizováním veřejných zakázek malého rozsahu.

Dobrý rozpočet – dobrý rozvoj obcí a měst

Blok o rozpočtování otevřel **Zdeněk Studeník**, vedoucí Finančního odboru ve Velašském Meziříčí, který představil některé nové metody sestavování rozpočtu – tedy nástroje finančního hospodaření. Podle jeho mínění jsou některé rozpočty zbytečně rozsáhlé, lze je jistě sestavit mnohem jednodušeji. Ukázal několik osvědčených variant struktury rozpočtu a upozornil, že v něm je vždy nutné vyčlenit zvlášť část týkající se financování z prostředků Evropské unie.

Martin Mrkos, starosta města Žďár nad Sázavou, demonstroval příklad rozkládá-

vacího rozpočtu jejich města a poukázal na jeho přednosti. Takovýto rozpočet je transparentní, umožňuje porovnávat plány se skutečností a je možné sledovat jeho strukturu a vývoj v čase. Jeho výhodou je také intuitivnost, přehlednost, dostupnost informací a marketing. Lze v něm dobře sledovat příjmy a výdaje, saldo, přehled dodavatelů v daném roce a je vidět částka, která byla utracena, a kolik bylo zapláceno za jednotlivé faktury. Pro starostu je pak takový rozpočet nástrojem rychlého reportingu. I díky tomuto typu rozpočtu získal Žďár nad Sázavou titul Přívětvý úřad.

Co je to ale participativní rozpočet? To účastníkům konference přiblížil **Vojtěch Černý**, zástupce společnosti Agora CE, a radil, jak se do tohoto projektu zapojit. Podstatou je, že část investičních prostředků město nebo obec vyčlení a o tom, kam budou investovány, rozhodnou občané. S přípravou takového kroku je ale třeba začít již počátkem roku, s občany je třeba vše dobře probrat, proto se tomuto tématu budeme podrobněji věnovat v příštím čísle zpravodaje.

Jana Hamaňová, zástupkyně SC&C, obrátila pozornost přítomných od rozpočtu na demografický vývoj společnosti. Se-

známila je s fungováním Demografického webového portálu – kolik nás v obci je a bude, pomocí kterého je možné včas předvídat potencionální úskalí a předcházet negativním důsledkům vývoje, případně je minimalizovat. Je zřejmé, že společnost stárne a přibývá seniorů. Obec by proto měla mít představu, kolik lidí by rádo v budoucnu využívalo dům s pečovatelskou službou nebo kolik by mělo zájem o pečovatelskou službu docházející domů. Jana Hamanová nato představila Demografický portál pro municipality, jehož výstupy umožní rychlé získání informací o obci a očekávaném vývoji do roku 2025. Seznámit se s ním můžete na www.scac.cz/tacr.

Příklad dobré praxe obce s rozvinutým businesssem uvedl starosta Humpolce **Karel Kratochvíl**. Prvním předpokladem ke zdárnému rozvoji podnikání je podle něho dobrá dopravní dostupnost. V tom má Humpolec výhodu, jelikož leží v těsné blízkosti dálnice D1. Základem je ale také otevřenost místní radnice, zastupitelnost jednotlivých úředníků a vyšší počet úředních hodin. Dobře fungovat v obci by mělo také školství, ideální je, když škola má více učebních oborů a podněcuje zájem dětí o řemeslo. Očekává se i dostupná lékařská péče. Aby podnikatelé z města neodcházel, je potřeba, aby město vytvářelo pro podnikání dobré podmínky a investovalo do obnovy infrastruktury, veřej-

ných budov i veřejných prostor. Humpolec na investice vyčleňuje 30% rozpočtu. Provádějí také velké množství územních studií, aby věděli, kam napřít energii a případně objevili skrytý potenciál. „Hliník věděl proč“, je slogan jednoho z humpoleckých podniků, kterým starosta své vystoupení zakončil.

A v opačném gardu se nesl příspěvek **Pavla Sovičky**, ředitele společnosti Panattoni, který uváděl, jaké finanční i nefinanční přínosy může mít podnikání a průmysl pro obce. Jejich firma se zabývá především využíváním brownfieldů.

zpracovala Kancelář Svazu

XXII. ročník celostátní finanční konference zakončili v jednotlivých sálech místopředsedové Svazu Vlastimil Pícek a Pavel Drahovzal. Velký zájem o konferenci jak ze strany starostů, tak i ze strany představitelů vlády a státních institucí potvrdil, že tato akce bezesporu patří k nejvýznamnějším, které Svaz každoročně pořádá. Děkujeme všem účastníkům, kteří do Prahy vážili cestu, a příští rok na shledanou.

Poděkování patří také partnerům.

Generálními partnery byly i tento rok akciové společnosti Česká spořitelna a SKUPINA ČEZ.

Partnery byly společnosti Asekol, a. s., ECO LED veřejné osvětlení, s. r. o., EMPMONT, s. r. o., EP Industries, a. s., I-TEC, spol. s r. o., a Wolters Kluwer ČR, a. s. Společenský večer podpořila tradičně Českomoravská komoditní burza Kladno.

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

Závěry XXII. CFK

Zachování výkonu státní správy

Svaz požaduje zachování dosavadního rozsahu výkonu státní správy na všech úrovních. Pro zachování pracovišť státní správy v území hovoří znalost místních podmínek a priorita dostupnosti. Zachování výkonu státní správy je důležitým předpokladem k udržení života na venkově a zabránění dalšího vylidňování menších měst a obcí.

Rekodifikace stavebního práva

Svaz souhlasí s potřebou zjednodušení a zrychlení stavebních řízení, nicméně zásadní nesouhlas vyjadřuje navrhovaným institucionálním změnám, jejichž výsledkem má být vyčlenění stavebních úřadů ze spojeného modelu výkonu státní správy, rušení stavebních úřadů. Rizika spatřuje v rychlosti přípravy návrhu zákona, bez řádných analýz dopadů a prostoru pro diskusi s dotčenými subjekty. Podle Svazu se zvyšuje riziko destrukce zavedeného systému činnosti stavebních úřadů, souvisejících procesů, jakož i navazujících agend. Návrh postrádá řádné analýzy míry zásahu do současné organizace veřejné správy, analýzy finančních dopadů na státní rozpočet a rozpočet měst a obcí i analýzu v oblasti personální.

Programové období EU 2021–2027

Svaz požaduje, aby v budoucím programovém období 2021+ byla důsledně uplatňována územní dimenze ve všech operačních programech, a to prostřednictvím dostatečné finanční alokace pro územní integrované nástroje ITI a CLLD. Dále požaduje, aby v budoucích operačních programech byly dostatečně zohledněny také potřeby územních samospráv.

Svaz podporuje úsilí České republiky ve snaze vyjednat zachování pravidla N+3 a snížení tematické koncentrace u politických cílů 1 Chytřejší Evropa a 2 Zelenější Evropa alespoň na 60% ve prospěch politických cílů 3 Propojenější Evropa, 4 Sociálnější Evropa a 5 Evropa blíže občanům.

Svaz dále požaduje nastavení míry spolufinancování ze strany Evropské unie bližší současnému programovému období. Pro zachování absorpční kapacity České republiky je důležité, aby byla nastavena stejná míra kofinancování ze státního rozpočtu pro všechny typy regionů v České republice co nejvíce odpovídající současnému nastavení. Svaz proto vyzývá Národní orgán pro koordinaci a všechny řídicí orgány, aby při nastavování jednotného metodického prostředí tento požadavek maximálně zohlednily ve prospěch koncových příjemců.

Financování sociálních služeb

Svaz požaduje, aby předseda vlády apeloval na MPSV, aby bylo zajištěno stabilní a dlouholeté financování sociální agentury, tedy sociálních služeb, sociální práce apod. Financování probíhající ze státního rozpočtu musí být pro poskytovatele sociálních služeb předvídatelné a nemělo by docházet k dofinancování sociálních služeb během roku. Po obcích a městech nelze požadovat, aby mezeru ve financování sociální oblasti sanovaly ze svých finančních prostředků.

Národní sportovní agentura – dotace

Svaz požaduje, aby vznik Národní sportovní agentury vedl k zajištění udržitelného financování sportu amatérského i profesionálního. Aby výzvy byly otevřené co nejširšímu okruhu zájemců a byly co nejjednodušší. Dále požaduje, aby výzvy primárně sloužily k podpoře lokálního sportu provozovaného nejen kluby a jednotami, ale i obcemi.

Digitalizace veřejné správy

Svaz požaduje, aby digitalizace byla podložena náležitými ekonomickými analýzami, ze kterých by bylo zřejmé, jaké finanční dopady budou mít tato opatření do rozpočtů obcí a měst. Není možné, aby legislativní návrhy byly předkládány bez důvodových zpráv nebo hodnocení dopadů regulace (RIA).

Co by nám měla přinést novela zákona o obcích?

Zákon o obcích lze považovat za jakousi bibli pro každého zastupitele. Právě proto je zákon o obcích nutno podrobně znát, rozumět mu a mít povědomí o jeho změnách. Dlužno dodat, že se nejedná o žádný snadno čitelný a jednoduchý zákonný předpis. O to více je mu třeba však věnovat pozornost a v případě jakýchkoliv navrhovaných změn tohoto zákona být na pozoru a vyjádřit svůj postoj. Tak i Svaz učinil. Pojďme si říct pár podrobností, co se letos na podzim kolem zákona o obcích odehrálo.

V září tohoto roku byla Ministerstvem vnitra předložena novela zákona o obcích spolu s novelou zákona o krajích, o hlavním městě Praze a o úředních územních samosprávných celcích (dále budeme vše společně, byť nepřesně, ale s dobrým úmyslem zpřehlednění textu, psát jen o zákonu o obcích). Hlavní cíle či oblasti, na které byla novela zaměřena, se pokusíme níže vylíčit v několika bodech.

Novela posiluje vliv státu na výkon přenesené působnosti

Hned na počátku je třeba zdůraznit nejkontroverznější bod, který byl do návrhu zákona zapracován. Novela zákona o obcích cílí v první řadě na posílení vlivu státu na výkon přenesené působnosti obecními a krajskými úřady. Jako určitý nástroj k naplnění tohoto cíle by Ministerstvo vnitra rádo zavedlo svou pravomoc na odvolání tajemníka obecního úřadu nebo ředitele krajského úřadu (včetně odpovídajících pozic v hlavním městě Praze a jeho městských částech) ze zákonem stanovených důvodů. S tímto návrhem se Svaz nemohl za žádných okolností ztotožnit. Důvodů je mnoho. Nicméně uvedeme jen ty nejzákladnější. Lze jmenovat například nesoulad s pracovněprávní úpravou (Ministerstvo vnitra jakožto odvolávající orgán by se tak dostal do postavení zaměstnavatele, ač mu pro získání tohoto postavení nic nesvědčí). Není v této souvislosti řešen ani rozpor mezi jmenováním, které je činěno ze strany toho určitého územního samosprávného celku (městské části) v souladu se zákoníkem práce, kdy se jedná o výkon samostatné působnosti – výlučnou kompetenci rady obce, a následnou navrhovanou možností odvolání tajemníka Ministerstvem vnitra (jednalo by se o „zásah“ do samostatné působnosti?). Je třeba podtrhnout, že zaměstnavatelem tajemníka obecního úřadu je obec a tajemník je zařazen do obecního úřadu. Tajemník plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům zařazeným do obecního úřadu. Pravomoc ke vzniku, změně a skončení pracovního poměru (včetně odvolání

z funkce) by proto měla zůstat pouze za městnavateli.

Svaz k tomuto bodu návrhu zákona zdůraznil, že dosavadní právní úprava je dle něj naprosto vyhovující. Pokud byl zjištěn jakýkoliv problém, dle našich informací se jednalo v posledních 16 letech o 1 případ, rozhodně by to nemělo vyvolávat nutnost takto zásadní, hluboké a nekoncepční změny právní úpravy. Dále lze ještě k tomuto bodu přidat Ministerstvem vnitra navrhovanou odpovědnost tajemníka za přenesenou působnost vůči Ministerstvu vnitra či povinnou účast tajemníků na poradách Ministerstva vnitra – i tyto otázky jsou v návrhu zákona předestřeny.

Další záležitost, kterou Ministerstvo vnitra navrhuje řešit, je zavedení postupu pro případ, kdy by pověřený obecní úřad v rozporu se zákonem nevykonával přenesenou působnost. Pro tyto případy Ministerstvo vnitra navrhlo, aby po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným příslušným ústředním správním úřadem bylo možné, aby Ministerstvo vnitra rozhodlo, že přenesenou působnost nebo její část bude vykonávat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se obec s pověřeným obecním úřadem nachází.

Návrh zavádí institut společenství obcí

Návrh zákona obsahuje i zavedení institutu společenství obcí. Tento institut by měl vytvořit platformu pro bližší spolupráci mezi obcemi. Mělo by se jednat o dobrovolný svazek obcí splňující specifické podmínky, mezi které by zejména mělo patřit sdružování většího množství obcí, a to pouze v rámci správního obvodu jedné obce s rozšířenou působností. Právě prostřednictvím tohoto společenství obcí by pak obce mohly zajišťovat výkon správních činností. K tomuto budou moci mít tzv. sdíleného úředníka, který by byl zaměstnancem společenství obcí. Rozhodnutí by pak v přenesené působnosti nadále vydávaly jednotlivé obce svým jménem, nikoliv spo-

lečenství. Společenství obcí je Svazem vítáno, nicméně je však třeba podrobnosti více dořešit, aby v aplikační praxi nevznikaly zbytečné nesrovnalosti až komplikace.

Zápisy z veřejných jednání zastupitelstva na internetu?

Ministerstvo vnitra se rozhodlo v rámci svého návrhu rovněž řešit zlepšení informovanosti o jednáních zastupitelstev a rad územních samosprávných celků. V návrhu byla předestřena povinnost zveřejňování zápisů z veřejného zasedání zastupitelstva a usnesení rad na internetu a zavedení možnosti zveřejňovat i zvukové či obrazové záznamy veřejného zasedání zastupitelstva. Svaz se nestaví zásadně proti této části návrhu, nicméně je třeba věnovat pozornost problému anonymizace. Nezapomínejme, že na řadě veřejných zasedání zastupitelstva se řeší i sousedské či rodinné spory, včetně otázek ochrany osobnosti. Shodně není Svaz úplně přesvědčen o nutnosti založení povinnosti zveřejňovat celé zápisy z veřejného zasedání zastupitelstva. Je na další úvaze, zda by nebylo postačující pouze povinné zveřejňování usnesení přijatých na veřejných zasedáních zastupitelstva.

Posílení práv zastupitelů na informace

Nesporně jedním z důležitých bodů návrhu zákona je řešení posílení práv členů zastupitelstev na informace, kdy je navrhována podrobnější právní úprava vyřizování jejich žádostí o informace. Svaz se rozhodně nestaví proti této části návrhu, vždyť právo zastupitele na informace je jedním ze základních práv zastupitele, na základě jehož naplnění může zastupitel se vši odpovědností rozhodovat o projednávaných otázkách. Nicméně návrhem zákona byla stanovena lhůta v délce tří pracovních dnů pro poskytnutí informace ode dne doručení žádosti, což Svaz považuje za vskutku lhůtu krátkou. Pročež navrhl její prodloužení na pět pracovních dnů, což je dle Svazu již lhůta reálnější a adekvátnější pro vyřízení žádosti.

Příspěvek na penzijní připojištění i neuvolněným zastupitelům

Posledním bodem, který je návrhem zákona řešen, je navržení určitých změn v návaznosti na zkušenosti z praxe, kdy zejména

v právní úpravě odměňování členů zastupitelstev jsou navrhovány drobné změny. Jedná se však spíše o legislativně technické úpravy. Díky podnětu Svazu je mimo jiné vložena i úprava, která umožní – tedy založí právo, nikoliv povinnost – poskytovat příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění i neuvolněnému zastupiteli, neboť dosud to bylo možné jen pro zastupitele uvolněné.

Připomínkové řízení bylo ukončeno, zůstávají rozpory

K výše uvedenému návrhu zákona již bylo ukončeno připomínkové řízení a na půdě Ministerstva vnitra proběhlo i vypořádání připomínek. Výsledkem bylo, že všechna připomínková místa, včetně Svazu, která se postavila proti odvolávání tajemníků, jejich odpovědnosti vůči Ministerstvu vnitra a povinné účasti na poradách Ministerstva vnitra, setrvala na svých stanoviscích a zůstala tak v rozporu. Ministerstvo vnitra na svém postoji však rovněž setrvalo. V řešení této otázky tak zůstal zásadní rozpor. Co do otázky společenství obcí, v tomto dojde ještě k drobným úpravám, zejména v konkretizaci postavení sdíleného úředníka a nestanovení přenosu působnosti na společenství obcí.

Shodně bude dále diskutováno zveřejňování zápisů z veřejného zasedání zastupitelstva a usnesení z rady v souvislosti s nedořešením otázky anonymizace.

V rámci připomínkového řízení došlo i k úpravám některých lhůt pro poskytování informací zastupitelům a bude zvažováno vyloučení aplikace zákona o informacích v případě žádostí zastupitelů o informace podle zákona o obcích.

Jaký osud novely lze očekávat?

Co říci k takto zásadnímu návrhu zákona závěrem? Připomínkové řízení máme skončené, víme, že návrh není zcela bez výhrad, neboť nejen Svaz, ale i řada dalších připomínkových míst měla zásadní připomínky. S ohledem na dosavadní vývoj je i možné, že návrh zákona nebude dále projednáván a bude stažen. Nicméně, nemůžeme předbíhat ani činit žádné zásadní závěry, jsme tak na půli cesty. Zákon o obcích jakožto takzvaný „alfa omega předpis“ zastupitelů je určitě s ohledem na jak společenský, tak například technický vývoj nutno beze sporu novelizovat. Institut sdíleného úředníka by mohl přinést mnoho usnadnění, společenství obcí by tak bez jakýchkoliv pochybností mělo nepopíratel-

ný význam. Nicméně každá novela by měla být jasná, přesná, pokud možno nevyvolávající přinejmenším rozpaky a nezodpovězené, ba dokonce nezodpověditelné otázky. Každá novela by měla být přijata v první řadě s čistým vědomím a svědomím většinou připomínkových míst. Jedině tak je zvýšena pravděpodobnost, že bude přinejmenším „dobrá“, pochopená, přijatá za vlastní a dodržovaná. Proto doufáme ve vyslyšení našich připomínek a zvážení dalších kroků ze strany Ministerstva vnitra tak, aby pro nás byl zákon o obcích skutku tou posvátnou knihou, při jejímž čtení máme jasně dáno, co a jak máme udělat a proč, aniž bychom ztráceli pocit ze svobodné samosprávy.

Mgr. Alena Klimtová
Legislativní a právní sekce

Systém komunálních voleb musí být pro občana jasnější

Volby jsou hlavním mechanismem zastupitelské demokracie, skrze který se občané podílejí na chodu státu, kraje, obce. Svobodné volby pak znamenají svobodu voliče vybírat z více politických alternativ, reprezentovaných více politickými stranami a více kandidáty na funkce zastupitelů a poslanců.

Zastupitelstvo musí být složené dle skutečné vůle voličů

Volební systém do obecních zastupitelstev je nejsložitějším volebním mechanismem, který se v ČR používá, jeho složitost je na úkor srozumitelnosti. Systém se tváří

pro voliče jinak, než ve skutečnosti funguje. Způsob hlasování by měl korespondovat se způsobem zpracování volebních výsledků, měly by být odstraněny nedostatky stávajícího volebního systému, kdy podoba volebního lístku a způsob hlasování vyvolává u voličů mylný dojem o tom,

jak bude s jejich hlasy při sčítání naloženo – volič může snadno nabýt nesprávného dojmu, že na místo stran a hnutí může svým hlasem zvolit přímo jednotlivé kandidáty. Ve skutečnosti dává volič, prostřednictvím hlasu pro vybraného kandidáta, hlas stranické listině, na které tento kandidát kandiduje; té jsou pak přidělovány mandáty. To je jeden z důvodů, proč Svaz měst a obcí požaduje změnu volebního systému v komunálních volbách. Chce systém, z kterého vzejde zastupitelstvo slože-

né dle skutečné vůle voličů, podle absolutního počtu získaných hlasů.

Mandát na šest let

Za čtyři roky není možné realizovat plány, se kterými přichází nové zastupitelstvo po volbách. Proto Svaz navrhuje prodloužení volebního období zastupitelů na šest let. Již několikrát bylo nejrůznějšími audity potvrzeno, že obce jsou nejlépe hospodařícími a nejdůvěryhodnějšími subjekty v republice. Není proto důvod každé čtyři roky procházet volbami, které jsou zbytečně drahé. Je třeba dát zvoleným zastupitelům šanci dotáhnout svou práci, své vize, své projekty až do konce.

Systém je rozhodně třeba zjednodušit, pro občany by měl být srozumitelnější

Na semináři „Nastal čas na změnu volebního systému v komunálních volbách?“, který uspořádala senátorka Anna Hubáčková ve spolupráci s poslancem Markem Výborným za odborné podpory Svazu 14. května 2019 v Senátu, se účastníci shodli, že čas na změnu volebního systému v komunálních volbách opravdu nastal (*o tomto semináři jsme podrobně informovali v INS č. 3/2019*). Následovala série jednání předsedy Svazu Františka Lukla a výkonné ředitelky Radky Vladykové s předsedy poslaneckých a senátní klubů Parlamentu ČR. Napříč politickým spektrem lze konstatovat pozitivní vnímání našeho požadavku na změnu volebního systému v komunálních volbách. K prodloužení volebního období je postoj zdrženlivější. Oba návrhy Svazu budou dále diskutovány v rámci politických stran a jednotlivých klubů, aby byla nalezena politická shoda. Bez politické shody není změna volebního systému možná.

Podporu našim návrhům vyjádřil i ministr vnitra a 1. místopředseda vlády Jan Hamáček. Podpořil ideu, že výsledky voleb by měly lépe odrážet očekávání voličů vyvolané způsobem hlasování. Hlavním smyslem změn by tak mělo být zjednodušení samotného způsobu hlasování a srozumitelnější mechanismus přepočtu hlasů na mandáty. Ministerstvo vnitra rovněž zahájilo diskusi se zástupci politických stran a hnutí zastoupených v Poslanecké sněmovně, aby zjistilo, co konkrétně od změn volebního systému parlamentní strany očekávají. Ministerstvo následně připraví návrhy řešení změny volebního systému v komunálních volbách, který nabídne k diskusi relevantním partnerům, včetně Svazu.

Diskuse o změně byly zahájeny. Zdá se, že všichni relevantní aktéři jsou ke změně nakloněni. Budeme tak dále aktivně v této věci jednat, aby čas pro změnu volebního systému jen marně neplynul. Je třeba podporovat aktivitu voličů, aby měli dů-

Zdroj:
archiv města Orlová

vod jít k volbám a projevit svůj názor. To mu může napomoci změna systému tak, aby volič věděl, co se děje s jeho hlasem a že výsledek hlasování je v souladu s jím projevenou vůlí.

Návrh zákona o správě voleb – nový procesní předpis

V říjnu 2019 předložilo Ministerstvo vnitra do připomínkového řízení návrh zákona o správě voleb. Cílem navrhovaného zákona je dle předkladatele především změnit základní koncepci soustavy volebních zákonů a pokud možno sjednotit úpravu. To znamená oddělit od úpravy volebních systémů úpravu správy voleb a správy voleb věnovat jeden obecný předpis společný pro všechny druhy voleb. Zákon o správě voleb upravuje obecná pravidla státní správy voleb do Parlamentu České republiky, volby prezidenta republiky, voleb do zastupitelstev krajů, voleb do zastupitelstev obcí a voleb do Evropského parlamentu.

Zákon o správě voleb ani novely volebních zákonů nebudou zasahovat do samotných volebních systémů. Legislativní práce se tudíž soustředí čistě na administrativní stránku voleb. Zákon o správě voleb tak upraví zejména územní vymezení voleb, den voleb a dobu hlasování (úprava jednodenních voleb a možnosti hlasovat v zahraničí). Nová je úprava zřizování volebních okrsků, která cílí na postupné

snižování jejich počtu. Nově by měl být vytvořen a zaveden Informační systém správy voleb, který by spravoval seznam voličů, registr kandidátních listin, registr okrskových volebních komisí a obsahoval by i nástroj pro sestavování elektro-

nických petic. Jednotně upravena budou pravidla registračního řízení (obecné náležitosti kandidátní listiny, pravidla podávání kandidátních listin s využitím informačního systému správy voleb).

Mezi nové návrhy patří i ten, že hlasovací lístky nebudou, s výjimkou komunálních voleb, doručovány voličům domů. Zavedou se přehledy volebních stran, které by se měly doručovat do domácností. Nově se zavádí korespondenční hlasování v zahraničí. Upravena jsou obecná procesní pravidla, organizace zjišťování výsledků hlasování (obecná pravidla společná všem volbám). Otázky vyvolává nový návrh na hlasování v předstihu i nově nastavená pravidla pro financování voleb.

Svaz uplatnil k předloženému návrhu řadu zásadních připomínek. Nesouhlasí např. s vymezením dne a doby hlasování (dle návrhu pátek od 7:00 do 22:00, svazový návrh – sobota od 8:00 do 20:00). Upozornil i na rizika spojená s hlasováním v předstihu a tento institut odmítl. Závažné nedostatky vykazuje úprava Informačního systému správy voleb a některá další procesní ustanovení. Návrh zákona jako celek Svaz vítá, jednotná úprava procesu voleb bude jistě ku prospěchu věci, pokud se odstraní nedostatky, na které bylo ze strany Svazu upozorněno.

Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce

Kam směřuje digitalizace veřejné správy?

Poslanci předložili v letošním roce dva poslanceké návrhy směřující k digitalizaci veřejné správy. Jedná se o návrh zákona o právu na digitální službu a změnu stavebního zákona zavádějící digitalizaci stavebního řízení. Svaz nemůže s těmito návrhy souhlasit, protože nejsou vyčísleny náklady spojené s digitalizací a nejsou obcím a městům garantovány finanční prostředky ze státního rozpočtu na digitalizaci.

V březnu byl předložen skupinou poslanců sněmovní tisk č. 447 návrh zákona o právu na digitální službu. Na zasedání garančního Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj dne 5. září 2019 byl načten komplexní pozměňovací návrh a další pozměňovací návrhy sněmovní tisk číslo 447/4. Po druhém čtení je předkládán jako sněmovní tisk č. 447/7, o kterém se hlasovalo dne 8. listopadu 2019 ve třetím čtení. Návrh byl přijat. Zákon zavede právo občana na digitální službu a povinnost orgánu veřejné moci digitálně komunikovat. Obcí a měst se to dotýká při výkonu přenesené působnosti.

Svaz v rámci projednávání uplatnil připomínky, že návrh by měl být předložen v rámci standardního meziresortního připomínkového řízení. Svaz vystoupil s těmito připomínkami, jak na garančním Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, tak oslovil e-mailem poslance se žádostí, aby zvážili podporu tohoto návrhu z níže uvedených důvodů. Poslanec ký návrh neobsahuje důvodovou zprávu ani zprávu o hodnocení dopadů regulace (RIA), ve kterých by byly uvedeny dopady

předloženého zákona do rozpočtů obcí a krajů. Je nutné, aby návrh byl důsledněji propracován a doprovázen analýzou zabývající se hodnocením dopadů takové regulace, a to včetně vyčíslení finančních dopadů do rozpočtů obcí a měst, mimo jiné spojených s personálním zajištěním, doškolením zaměstnanců, s náklady na potřebné softwarové a materiálně technické vybavení.

V září 2019 se začal projednávat v pracovní skupině k legislativě digitalizace stavebního řízení pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku č. 525 s názvem změna zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který bude předkládán. Navržený pozměňovací návrh k sněmovnímu tisku č. 525 má směřovat k digitalizaci stavebního řízení.

Svaz v rámci projednávání na pracovní skupině k legislativě digitalizace stavebního řízení uplatnil shodnou připomínku

jako u předchozího návrhu, a to že pozměňovací návrh neobsahuje důvodovou zprávu ani zprávu o hodnocení dopadů regulace (RIA), ve kterých by byly uvedeny dopady předloženého zákona do rozpočtů obcí a krajů. Je nutné, aby návrh byl důsledněji propracován a doprovázen analýzou zabývající se hodnocením dopadů takové regulace, a to včetně vyčíslení finančních dopadů do rozpočtů obcí a měst, mimo jiné spojených s personálním zajištěním, doškolením zaměstnanců, s náklady na potřebné softwarové a materiálně technické vybavení. Dále byl vznesen požadavek, aby nově zaváděné informační systémy byly propojeny na dosavadní spisovou službu, případně na portály občana jak samospráv, tak případně na státní portál občana.

Svaz sice nepopírá potřebu digitalizace veřejné správy, ale nemůže podporovat návrhy, které neprojdou řádným meziresortním připomínkovým řízením. Jsou předkládány bez důvodových zpráv a bez zpráv o hodnocení dopadů regulace (RIA). Nejsou vyčísleny finanční dopady do rozpočtů obcí a měst a zároveň pro města a obce nejsou garantovány finanční prostředky ze státního rozpočtu na jednotlivé kroky digitalizace.

*Mgr. Michaela Papírníková Jurečková
Legislativní a právní sekce*

Budou kapacity sociálních služeb pro naše seniory dostatečné?

Unie pacientů ČR, která mj. již více než dekádu pořádá anketu Lékař roku, uspořádala ve spolupráci s Výborem pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu Parlamentu ČR na konci září jednodenní konferenci věnovanou ožehavé problematice ubytovacích kapacit pro seniory. V jednacím sále Senátu Parlamentu ČR několik desítek odborníků z řad provozovatelů seniorských zařízení i politiků mluvilo o tom, co je potřeba udělat pro odpovídající ubytování našich seniorů. Gestorem konference byl senátor a člen Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu Parlamentu ČR Jiří Vosecký. Záštitu nad konferencí převzali: Svaz měst a obcí ČR a senátoři Michael Canov a Herbert Pavera. Kromě financování ubytování se mluvilo také o nových technologiích, které mohou senioři i jejich blízcí využívat.

Všichni se shodli na tom, že klíčovou roli v tématu bydlení pro křehké seniory hrají a budou hrát dostatečné kapacity sociálních služeb. Podle odborných odhadů se musí navýšit kapacita lůžek v sociálních službách ze současných 41 000 až na 90 000. Stát vyčlenil na investice do seniorského bydlení a pobytových služeb

necelých 500 milionů korun, což je nedostačující. „Pomoc v budování nových lůžek poskytují i soukromé firmy. Privátní sektor nabízí formu spolupráce s kraji a obcemi jako investor, který má ve výstavbě a provozu domovů mnohaleté a mezinárodní zkušenosti. V tomto ohledu na sebe bere závazek investice do výstavby domova, což umož-

ňuje městským samosprávám použít plánované finanční prostředky pro jiné účely,“ vysvětlila jedno z hlavních témat konference Věra Husáková, regionální ředitelka společnosti SeneCura, největšího soukromého provozovatele Domovů pro seniory a Domovů se zvláštním režimem – center pro lidi s demencí.

Jiří Klíma, ředitel odboru politiky bydlení Ministerstva pro místní rozvoj, představil projekty, které MMR připravuje pro podporu výstavby či revitalizace ubytování pro seniory. Například u projektu „Komunitní domy seniorů 60+“ se mohou až o 600 tisíc korun na jeden byt z ministerstva ucházet obce, které musí splňovat tu podmínku, že vytvářený dům musí mít minimálně 10 bytů, maximálně však 25 bytů a musí

splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Další technickou podmínkou je, že jednotlivá výměra bytů nesmí překročit 45 m² a v obci musí být dostupná alespoň jedna z terénních služeb sociální péče. Stejná částka na jeden byt je připravena v programu „**Pečovatelské byty 65+**“, kterých podle pravidel programu mohou využívat senioři v nepříznivé sociální situaci způsobené věkem (starší než 65 let) nebo zdravotním stavem, jejichž průměrný čistý měsíční příjem v období 12 kalendářních měsíců před uzavřením nájemní smlouvy nepřesáhl 0,75 násobek

průměrné měsíční mzdy v případě jednočlenné domácnosti nebo jednonásobek v případě dvoučlenné domácnosti. Základní podmínky pro poskytnutí dotace v tomto programu jsou:

- mohou vzniknout výstavbou (včetně rekonstrukce nebytových prostor na byty)
- technické uspořádání všech pečovatelských bytů musí splňovat technické požadavky upravitelného bytu
- podlahová plocha pečovatelského bytu nesmí překročit 50 m²
- v obci je dostupná alespoň jedna z terénních služeb sociální péče

- v pečovatelských bytech nelze poskytovat pobytové sociální služby

Až 800 tisíc korun mohou majitelé domů či družstva vlastníků získat na vybudování nového výtahu, čtvrtinu (200 tisíc) pak na odstraňování bariér u vchodů do bytových domů. Součet všech veřejných podpor poskytnutých žadateli v režimu de minimis nesmí za období tří let přesáhnout částku v Kč odpovídající 200 000 eur.

Advokátka Adéla Havlová, partnerka advokátní kanceláře Havel & Partners, shrnuje problematiku realizace domovů pro seniory prostřednictvím veřejných zakázek. Senátor Herbert Pavera, jenž je starostou Bolatic, mluvil především o zkušenostech s budováním odpovídajícího bydlení pro seniory v malé obci. Zmínil již v roce 2002 vybudovaný dům s pečovatelskou službou, v němž vzniklo 12 samostatných nájemních bytů I. kategorie, z čehož jsou tři bezbariérové. Dispozice bytů je 9x 1+KK a 3x 2+KK. Pavera zmínil také připravovaný Dům sociálních služeb sv. Kateřiny, který vznikne z opuštěné budovy u tamního nádraží. „Byli jsme se podívat například v Norsku, Rakousku, Slovensku a v dalších zemích, jak se tam o seniory starají. Z toho nám jednoznačně vyplynulo, že je nejlepší pokusit se udržet seniory co nejdéle v jejich prostředí, proto tento projekt chystáme. Myslím si totiž, že každá větší obec by měla mít dům pro seniory, ve kterém by se o ně starala společně s příbuznými, kteří se nemohou zbavit zodpovědnosti o péči o své blízké a vyžadovat po státu nebo obci, aby se o toho seniora postarali. Měli by se na péči podílet jasně stanoveným dílem,“ řekl Pavera.

Jednu z moderních možností, která nejen seniorům, ale i jejich příbuzným pomůže zorientovat se v nabídce trhu, představil

Martin Turek z NN životní pojišťovny. Jde o online průvodce problematikou dlouhodobé péče a jeho webová adresa je **Péče.cz**, kde lze velmi jednoduše vyhledat konkrétní návod, jaké pomoci se může dostat člověku, který nezvládá některou z obstarávacích činností. Turek také prezentoval výsledky průzkumu telefonického dotazování ohledně možné ztráty soběstačnosti. Z něj vyplynulo: dvě třetiny lidí preferují péči v domácím prostředí a 6 z 10 dotázaných má v domácnosti někoho, kdo by se o ně v případě ztráty soběstačnosti postaral. Více než třetina dotázaných pak uvedla, že se již připravuje (především spořením) na možnost ztráty soběstačnosti. Zhruba stejně velká skupina respondentů považuje příspěvek státu v případě ztráty soběstačnosti za nedostatečný.

Předseda Unie pacientů ČR Jiří Hlaveš představil novou webovou aplikaci pro vyhledání vhodného místa v sociální i lůžkové zdravotní péči. „Cílem aplikace je zpřístupnit co nejvíce informací o zařízeních poskytujících sociální i lůžkovou zdravotní péči a jejich službách. Zároveň chce Unie pacientů ČR dosáhnout umístění potřebných klientů/žadatelů v co možná nejkratší době v zařízeních jim vyhovujících, a to nejen z pohledu relevantnosti poskytované péče v souladu s jejich obtížemi. Vyhledávání vhodného zařízení je prováděno v reálném čase v závislosti na volných kapacitách a možnostech jednotlivých zařízení s přihlédnutím k vybrané lokalitě klientem/žadatelem. Zároveň má usnadnit práci sociálním a zdravotně sociálním pracovníkům,“ řekl Hlaveš. Tato aplikace je přístupná na adrese **uniepacientu.cz**. Na této stránce je také umístěn sborník přednášek z konference ke stažení.

Další konference SENIOR HOUSING bude orientována zejména na menší města a obce s rozšířenou působností a proběhne v první polovině června následujícího roku.

Jiří Reichl
šéfredaktor Ekonomického deníku

Program Erasmus+ podporuje vzdělávání. Zapojit se můžete i vy

Program Erasmus+ se stejně jako další typy fondů Evropské unie chýlí ke svému konci. Stejně jako ostatní programy ale bude mít svého nástupce také v dalším programovém období pro roky 2021–2027. Nebojte se tedy, o možnost získání financí na mezinárodní projekty nepřijdete. Vaše obec nebo vámi zřizované instituce se ovšem do mezinárodní spolupráce mohou zapojit i nyní!

Přestože je Erasmus+ veřejnosti znám, jen málokdo si uvědomuje jeho skutečnou šířku. Erasmus+ není pouze pro studenty vysokých škol, případně školy nižší úrovně vzdělávání, ale také ostatní instituce. Erasmus+ je zkrátka pro všechny, co vzdělávají ostatní, případně se chtějí sami vzdělat.

Tento program podporuje mezinárodní spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, tj. od vzdělávání poskytovaného v mateřských školách až po školy vysoké a organizace poskytující vzdělávání dospělým, ale také v odborné přípravě a v oblasti sportu či mládeže. Erasmus+ se kromě jednotlivých sektorů vzdělávání dále člení na tzv. klíčové akce. Klíčová akce 1 je určena mobilitám osob, v rámci nichž můžete dle jednotlivých typů projektů absolvovat v zahraničí například odborné kurzy, školení, výukové a studijní pobyty či stínování. Klíčová akce 2 je pro změnu určena pro zájemce o projekty spolupráce mezi více organizacemi.

Motivujte ředitele svých škol

Jakožto zřizovatelé mateřských či základních škol můžete ředitele těchto organizací motivovat k tomu, aby na svých školách realizovali projekty zaměřené na školní vzdělávání. Od roku 2015 máte navíc možnost žádost o projekty mobility osob, tj. projekty zaměřené na vzdělání zaměstnanců škol, podat jménem vašeho města a zapojit do něj více škol najednou. Velkou výhodou je zde i možnost vyslat do zahraničí na mobilitu také zaměstnance vašeho úřadu, kteří mají na starost školskou oblast a potřebují se jakkoli dovzdělat v dané oblasti. Tito zodpovědní zaměstnanci úřadu se mohou také zúčastnit zahraničních kurzů (nejen jazykových, ale i odborných a tematicky zaměřených) nebo například stínování na zahraničních úřadech, kde se mohou inspirovat od svých kolegů.

Od roku 2019 takovýto projekt pro školy, které zřizuje, realizuje například Praha 18. Po dobu dvou let díky tomu budou vyjíždět zaměstnanci několika škol na kurzy jazykové i odborné, aby si zvýšili své profesní

kompetence. Ve školním vzdělávání se můžete zapojit také do druhého typu projektů, projektů spolupráce. Stačí si nalézt partnery v zahraničí a vymyslet společný projekt, který bude mít dopad právě na zmíněné školní vzdělávání. Takovýto nápad již mělo například město Rájec-Jestřebí, které úspěšně realizovalo projekt „Sportujme, spolupracujme a vzdělávejme se“ – „Let's do sports, collaborate and educate“. Na projektu se podílela města, školy a sportovní kluby z ČR (Rájec-Jestřebí), Slovenska (Tvrdošín) a Litvy (Biržai). Byl zaměřen na práci v terénu s videokamerou, GPS navigací a jejich následné využití pro cyklo trenažéry (ergometry). Samozřejmě tento typ projektů lze realizovat nejen ve školním vzdělávání, ale také dalších sektorech. Záleží pouze na tématu projektu, které si můžete určit vy, jaké věkové kategorie se bude týkat.

Vzdělávat se je možné i v dalších sektorech

Kromě školního vzdělávání (tj. vzdělávání dětí od 3 let do maturity) se můžete do programu Erasmus+ samozřejmě zapojit také v dalších sektorech, jak již bylo zmíněno. Velmi široké pole působnosti se obcím a městům otevírá zejména v sektoru vzdělávání dospělých.

Zde mohou projekty na vzdělávání dospělých, případně projekty zaměřené na partnerskou spolupráci, realizovat prostřednictvím veřejných subjektů na místní, regionální nebo celostátní úrovni, kulturních organizací, knihoven, muzeí apod. O tyto projekty mohou žádat také soukromé, malé, střední nebo velké podniky (včetně sociálních podniků), neziskové organizace, sdružení, nevládní organizace, nadace, subjekty poskytující profesní nebo odborné poradenství a informační služby a další organizace. I zde je možné realizovat projekty zaměřené na vzdělávání jednotlivců a také zde mohou obce podat žádost za jimi zřizované organizace prostřednictvím tzv. žádosti pro konsorcia. Nedílnou součástí jsou opět projekty spolupráce, tentokrát zaměřené na vzdělávání dospělých, sdílení dobré praxe apod.

S takovýmto projektem má zkušenost například městská knihovna Prachatice, která se v minulých letech zapojila do projektu „Učení, inteligentní technologie a tvořivost“. Cílem tohoto projektu bylo naučit dohromady 60 lidí anglický jazyk a umět ho použít kreativním způsobem spolu s použitím inteligentních technologií. Pro tento způsob vzdělávání byly ve třech zemích – Litva, Česká republika, Norsko, zakoupeny nástroje v podobě výukových softwarů, tabletů, chytrých hodinek a dalších pomůcek, které přispěly k rozšíření počítačové gramotnosti mezi seniory.

Projekty mohou realizovat i MAS

Navíc se zde otevírá možnost realizovat projekty také například místním akčním skupinám (MAS). Jedním z úspěšných realizátorů mezinárodních projektů zaměřených na sdílení dobré praxe je například MAS Svatého Jana z Nepomuku. Hlavním cílem tohoto projektu bylo najít a otestovat efektivní způsoby vzdělávání pro zaměstnance městských úřadů zodpovědné za sociální problematiku a poskytovatele sociálních služeb. V rámci projektu se kromě jiného uskutečnila krátkodobá společná školení zaměstnanců a workshopy, které vyústily ve vytvoření společné příručky dobrých nápadů. Obce a města mohou do těchto projektů vstupovat nejen jako koordinátoři, ale samozřejmě také jako partneři a lze využít i stávající partnerství, která fungují. Samozřejmě je také možné nalézt partnery nové, navštívit je a inspirovat se z jejich praxe.

Zapojte se i vy

Jak sami vidíte, stačí mít pouze nápad a ochotu jej zrealizovat! Pokud byste se o grantových možnostech tohoto programu rádi dozvěděli více, navštivte webové stránky www.naerasmusplus.cz administrované Domem zahraniční spolupráce, Národní agenturou pro program Erasmus+ v České republice. Od listopadu 2019 tato organizace pořádá školení napříč Českou republikou pro všechny typy projektů a sektory vzdělávání. Přihlaste se, zúčastněte se zdarma školení a třeba příští rok bude podpořen zrovna projekt ve vašem městě.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Strategie regionálního rozvoje pro období 2021–2027 schválena

Začátkem listopadu 2019 vláda ČR schválila novou podobu Strategie regionálního rozvoje, jejíž ambicí je stanovit hlavní cíle a podobu regionální politiky ČR na období 2021–2027. Pojďme si nyní říci, co vlastně tento dokument představuje, jak bude uváděn do praxe a v čem spočívá jeho význam.

Co se skrývá pod zkratkou SRR a proč je tento dokument důležitý?

Strategie regionálního rozvoje (SRR) představuje **národní strategický dokument** v oblasti regionálního rozvoje ČR, který definuje různé typy území na základě jejich potřeb i potenciálu. V obecném smyslu aktualizovaná SRR nastiňuje podobu regionální politiky v období po roce 2020. Slouží rovněž jako jeden ze základních dokumentů pro nastavení čerpání finančních prostředků z evropských fondů, zaměřuje se na tematické vymezení národních dotačních titulů i na další dlouhodobé nástroje, které mohou napomoci vyrovnávat nežádoucí rozdíly mezi regiony a zároveň tak posilovat konkurenceschopnost ČR jako celku.

Strategie regionálního rozvoje **byla vytvářena** Ministerstvem pro místní rozvoj **na základě partnerského přístupu**, kdy probíhala řada jednání za účasti zástupců Svazu i dalších územních partnerů, kteří měli možnost do tvorby dokumentu zasahovat a připomínkovat ho. Jedním z důležitých vstupů při tvorbě strategie pak byla Analýza potřeb měst a obcí, kterou Svaz vypracoval v roce 2017.

Jak bude strategie uváděna do praxe?

Dokument **vymezuje několik typů území** spolu s jeho specifickými potřebami: metropole (Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí včetně venkovského), aglomerace (ostatní krajská města a jejich zázemí vč. venkovského) a regionální centra. Dále SRR stanovuje tyto regiony: strukturálně postižené kraje (Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský) a hospodářsky a sociálně ohrožená území (vymezena na základě stanovených indikátorů). Pro jednotlivé typy území dokument určuje specifické cíle a opatření s ohledem na jejich aktuální problémy a potenciál. Klíčovým principem naplňování SRR je **územní dimenze** a snaha o její uplatnění na příč všemi resorty a řídicími orgány operačních programů. Zjednodušeně to znamená co nejvíce zohledňovat potřeby měst, obcí a regionů v různých resortech a operačních programech. Strategie regionálního rozvoje **bude realizována** prostřednictvím tzv. **akčních plánů**. Tyto plány rozpracují konkrétní aktivity, zaměřené na dané území a řešení jeho potřeb. Akční plány má v gesci MMR a jsou vytvářeny rovněž na základě partner-

ského přístupu. Členové regionálních stálých konferencí budou mít například možnost předkládat návrhy opatření, která by následně mohla být začleněna do akčních plánů. Akční plány budou vytvářeny vždy na období dvou let.

Závěrem citujeme slova předsedy Svazu Františka Lukla, který se o SRR vyjádřil takto: „SRR 21+ dává obcím a městům výjimečnou možnost uplatnit své požadavky ve strategickém dokumentu, který má být i vodítkem pro přidělování evropských financí. Peníze jsou bezesporu náležitě motivačním prvkem. Z dlouhodobého pohledu je však mnohem důležitější rozvoj území, veřejné správy a poskytování veřejných služeb ve prospěch našich občanů, ať již v městském či venkovském prostředí. A právě proto věnoval SMO ČR přípravě SRR 21+ maximální možnou pozornost.“

Ing. Barbora Láníčková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů

zpracováno s využitím
dokumentu SRR 21+
a brožury o SRR 21+ vydaných MMR

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků
státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva
pro místní rozvoj

Jak zlepšit využívání nemovitostí ve vlastnictví obce? ZČU vyzývá ke spolupráci

Hospodařit je třeba efektivně a transparentně, to asi není třeba už nikomu připomínat. Mnohdy ale není zcela zřejmé, jak na to. Několik zajímavých informací zaznělo na Celostátní finanční konferenci, kde vystoupil i Jan Pašek ze Západočeské univerzity (ZČU) v Plzni. Představil účastníkům konference projekt zaměřený na optimalizaci využívání nemovitého majetku obcí a vyzval je k úzké spolupráci.

Pracovníci Západočeské univerzity v Plzni v současnosti řeší výzkumný projekt „Optimalizace využívání nemovitostí v majetku obcí“ podporovaný Technologickou agenturou ČR. Motivací pro přípravu a realizaci tohoto projektu byly četné žádosti o pomoc při hledání vhodných řešení pro nakládání

s brownfieldy ze strany obcí, v jejichž katastru se nevyužívané nemovitosti nacházejí. Jedná se o velmi rozsáhlou problematiku a ekonomickou zátěž pro obecní rozpočty, protože obce a města, ale i kraje a stát vlastní velké množství nemovitostí, jejichž technický stav je často velmi problematický

a/nebo jejich využití není v souladu s jejich potřebami. Cílem projektu je přispět k rozvoji obcí a regionů, zejména ke zlepšení kvality prostředí pro život, zvýšení ekonomické efektivity hospodaření obcí, zlepšení vzhledu, technického stavu a zvýšení hodnoty nemovitostí v majetku obcí.

V rámci projektu bude vytvořena multidisciplinární metodika se softwarovým nástrojem pro analýzu budoucích nákladů a výnosů nemovitosti, včetně vyhodnocení jejího technického stavu a funkčního potenciálu,

provozování konkrétní nemovitosti na straně jedné a hodnocení sociálních potřeb obce či regionu na straně druhé.

Přínosy projektu směřují do několika oblastí, které mohou vedení obcí výrazně pomoci při využívání nemovitostí v jejich majetku. Výsledky projektu umožní metodicky vyhodnocovat potřeby občanů a hledat způsoby jejich naplnění s použitím již existujícího nemovitého majetku ve vlastnictví obcí. Přínos v ekonomické oblasti se prolíná s technickými benefity, které lze charakterizovat jako ekonomicky efektivnější provozování obecních nemovitostí a zachování, resp. zvýšení jejich hodnoty předcházením jejich poškození a udržování v dobrém technickém stavu, zlepšení vzhledu obcí a poskytnutí opory vedení obcí a měst při rozhodování o nakládání s obecním majetkem; předpokládá se dlouhodobý přínos pro hospodaření obcí. Vícekriteriální rozhodování o nakládání s obecním majetkem bude významné zejména v souvislosti se současnou právní úpravou, která umožňuje zo-

hledňovat i jiná kritéria, než je aktuální cena (např. řádně zdůvodněné sledování jiného důležitého zájmu). Tím lze dosáhnout plánování budoucnosti nemovitostí v dlouhodobém horizontu při předpokládaném průběžném vývoji potřeb regionů.

Sázíme na spolupráci obcí a měst

Bezprostředními uživateli výsledků projektu budou obce a města v ČR, přičemž již samotné řešení se neobejde bez těsné spolupráce s nimi. Podíl municipalit spolupracujících na řešení projektu bude sestávat z poskytnutí údajů o nemovitostech v obecním vlastnictví, o současném stavu i rozvojových plánech a dalších parametrech. Ve spolupracujících obcích a městech proběhnou i průzkumy zájmů a preferencí jejich obyvatel. Jako prostředky budou použita dotazníková šetření mezi vedením obcí a vzorkem veřejnosti, dále průzkumy a hodnocení technického stavu vybraných nemovitostí ve vlastnictví obcí a měst, včetně hodnocení jejich

funkčnosti a provozní náročnosti. V průběhu řešení projektu probíhají každoroční workshopy, na kterých je spolupracujícím obcím i dalším zájemcům prezentován vývoj dosavadního řešení a společně diskutován další postup a orientace projektu. Finální roli partnerů projektu bude aplikace vytvořeného metodického nástroje v procesu plánování rozvoje obce či města, a to zcela dobrovolně podle jejich individuálních potřeb.

Řešitelský tým projektu i touto cestou nabízí zájemcům z řad obcí a měst možnost na tomto projektu spolupracovat. V případě zájmu o spolupráci nebo doplňujících dotazů napište na e-mail: sojkova@fek.zcu.cz. Zájemce prosíme o rychlou reakci tak, aby potřebné průzkumy mohly být provedeny ještě v počátečních fázích projektu jako podklad pro další kroky jeho řešení. Vašeho zájmu si velmi vážíme a těšíme se na spolupráci.

*doc. Ing. Jan Pašek, Ph.D.
vedoucí řešitelského týmu projektu*

Příprava na nové programové období je v plném proudu

Přestože jsou Vánoce za dveřmi a mnozí z nás již pomalu a jistě balí vánoční dárky, pečou doma perníčky a usrkávají při tom voňavý svařák, přípravy na nové programové období 2021–2027 jsou v plném proudu.

Musíme bohužel začít konstatováním, že na evropské úrovni zatím nedošlo ke schválení zásadní legislativy k budoucímu programovému období, a to jak Obecného nařízení, tak Víceletého finančního rámce. Nedošlo zatím ani k dohodě mezi členskými státy na úrovni Rady EU a Evropského parlamentu nad řadou důležitých aspektů zásadních pro nastavení implementace evropských fondů v České republice a už nyní je jasné, že dojde pravděpodobně opět ke zpoždění při spuštění nového programového období. V tzv. Nego-Boxu (okruhy a témata, na kterých zatím nepanuje shoda) najdeme např. pravidlo N+2 (ČR požaduje zachování pravidla N+3), tematickou koncentraci (ČR odmítá 70% alokaci všech finančních prostředků ERDF na politické cíle Chytřejší Evropa a Zelenější Evropa) nebo výši kofinancování ze strany Evropské unie (ČR nesouhlasí s výrazným snížením kofinancování ze strany EU především pro tzv. přechodové regiony) apod. Přestože Česká republika se na budoucí programové období připravuje velmi intenzívně a svědomitě, bez not schválených na úrovni EU jsou všechny přípravy na národní úrovni podmíněné a mohou se měnit.

Po téměř 2leté přípravě schválila vláda ČR v červenci 2019 tzv. **Národní koncepci realizace politiky soudržnosti v ČR po r. 2021** (NKR), která je základním národním strategickým dokumentem stanovujícím tematické priority pro tematické i systémové nastavení budoucího programového období v ČR.

Důležitým dokumentem, který je nyní vyjednáván mezi Českou republikou a Evropskou komisí, je **Dohoda o partnerství pro období 2021–2027 (DoP)**. Ta bude základním zastřešujícím a závazným dokumentem pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy) v programovém období 2021–2027. Kancelář Svazu DoP připomínkuje a dokument je možné připomínkovat také v otevřené veřejné konzultaci prostřednictvím on-line formuláře na stránkách MMR, a to do 16. prosince.

Na NKR navázala v r. 2019 příprava budoucích operačních programů. Česká republika se vydala v tomto směru celou evoluce, nikoli revoluce. To znamená, že v příštím programovém období budou zachovány operační programy v podstatě ve stejném počtu a sektorovém zaměření. Jednoznačným po-

zitivem je, že implementační systém evropských fondů bude stavět na v současnosti fungující struktuře, což usnadní žadatelům a příjemcům evropských dotací orientaci. A to je jistě pro obce i města dobrá zpráva.

Prostřednictvím svých zástupců v jednotlivých přípravných výborech operačních programů měl Svaz možnost připomínkovat programové dokumenty budoucích OP z pohledu obcí. Např. na konci října Svaz měst a obcí připomínkoval **Regionální integrovaný operační program** (známý jako **IROP**), kam se díky zpětné vazbě od členů Svazu podařilo doplnit podporu městské hromadné dopravy jako alternativy osobní dopravy v prostředí měst a obcí, což má vliv na Specifický cíl 2.1: Podpora udržitelné multimodální městské mobility. Obsahové nastavení operačních programů včetně opatření příslušných specifických cílů by mělo být ukončeno do konce roku 2019 a v březnu 2020 by je měla projednat vláda ČR.

Svaz také velmi bedlivě sleduje, jakým způsobem bude realizována územní dimenze v nastavení budoucího programového období. Na půdě MMR je připravován dokument **Územní dimenze v operačních programech**, který specifikuje, jaká opatření v budoucích operačních programech mají

územní dimenzi, tj. mají dopad na rozvoj určitého typu území, posilují jeho konkurenceschopnost a vyrovnávají regionální nerovnosti. U takto označených opatření se počítá s územním zaměřením intervencí a zapojení integrovaných nástrojů (ITI a CLLD) a místních samospráv při jejich realizaci. Ambicí MMR a cílem vyjednávání Svazu je, aby tento dokument byl závazný pro všechny ope-

rační programy, jeho závaznost byla zmíněna v Dohodě o partnerství a aby pro řídicí orgány měly povinnost zohledňovat územní dimenzi v rámci vyhlášených výzev v budoucím programovém období. Kancelář Svazu je velmi intenzivně zapojena do výše zmíněných vyjednávání a ve spolupráci s našimi členy se snažíme, aby nastavení nového programového období bylo pro

obce a města co možná nejpříznivější. Již nyní vám ovšem děkujeme za všechny vaše cenné postřehy a připomínky, které nám pravidelně ke všem dokumentům poskytnete a těšíme se na další spolupráci i v novém roce 2020.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj

Jak se žije v zázemí velkých měst aneb Zkušenosti obcí z Olomouckého a Ústeckého kraje

Na podzim letošního roku se uskutečnila dvě zajímavá setkání se zástupci obcí z Olomouckého a Ústeckého kraje. Cílem obou setkání bylo zjistit, jaký vliv má na život těchto obcí fakt, že se nacházejí v blízkosti velkých měst. Setkání jsou součástí analýzy zaměřené na téma suburbanizace, tj. velmi zjednodušeně řečeno odlivu obyvatel z měst do obcí v jejich zázemí. Tato analýza je prováděna ve spolupráci Svazu a Univerzity J. E. Purkyně (UJEP) v Ústí nad Labem a její výstupy budou následně shrnuty do uceleného dokumentu věnovaného vlivu suburbanizace na obce.

Oslovené obce byly vytipovány na základě metodiky vypracované UJEP a v první fázi byly analyzovány jejich rozpočty podle veřejně dostupných údajů. Dalším krokem k získání potřebných informací byla právě osobní setkání se zástupci obcí, která přinesla možnost prodiskutovat s nimi nejen dopad na rozpočet obcí, ale i na další oblasti fungování a rozvoje obcí, které by mohly být suburbanizací ovlivněny.

Zkušenosti byly různorodé

Jaké projevy tedy suburbanizace může mít? Zkušenosti obcí byly různorodé a starostky a starostové se s námi o ně rádi podělili. Tento fenomén se projevuje například až skokovým zvýšením počtu obyvatel obcí, do nichž se stěhují lidé z blízkých měst. To s sebou přináší zvýšené nároky na služby a vybavenost v obci, zejména vybudování či zvýšení kapacity ČOV nebo dobudování a opravy silnic. Nově příchozí obyvatelé mají také požadavky na určitou úroveň služeb v obcích. Pokud tyto služby chybí, dochází v některých případech k tomu, že během pracovního dne je obec téměř vylištěná, protože obyvatelé jezdí za prací a službami právě do měst, z nichž se dříve odstěhovali. Jinde však byly zkušenosti přesně opačné – i přes blízkost městských ná-

kupních center se v obci udržely tři fungující prodejny potravin.

Problematické jsou pak také požadavky některých (původně městských) obyvatel, aby si například soused zajistil svou kočku, která dotyčnému zanechala stopy tlapek na autě, nebo aby jiný soused zrušil chov slepic, které svými hlasovými projevy stěžovatele ruší. Zástupci obcí se shodli, že většinou jde vše mnohem lépe vyřešit obyčejnou slušnou domluvou a komunikací, než vyostřeným jednáním a stížnostmi.

Mezilidské vztahy především

Všeobecná shoda panovala například na tom, že problémem není ani tak nedostatek financí, jako spíše nutnost pracovat na vzájemných mezilidských vztazích v obci, zapojit nově příchozí i původní obyvatele a podpořit tak fungování komunity v obcích. Zapojení občanů do dění v obci často pomáhá, funguje-li v místě základní či mateřská škola. Někteří zástupci obcí se dále shodli, že by jim mnohem lépe než dotace a s nimi spojená složitá administrativa vyhovovalo například navýšení RUD, z něhož by financovali potřeby obce. Několikrát také zaznělo, že obcím již stačí stávající velikost, tj. stav po přistěhování nových obyvatel, a dál už jejich počet zvyšovat ne-

chtějí. Některé obce proto vyhlásily tzv. stopstav a už se nechtějí dále rozrůstat. Jinde však pozemky vlastní soukromé osoby nebo je již koupili developři a výstavba může pokračovat i nadále.

Oblasti, které nás zajímaly

Na setkáních se zástupci obcí nás zajímaly některé konkrétní oblasti, jichž by se mohl proces suburbanizace týkat a zvyšovat tak například výdaje z rozpočtu obcí. Jsou to oblasti dopravy, bydlení, komunálních služeb, kultury, sportu a volného času, životního prostředí, školství a veřejné správy. V oblasti bydlení řada obcí počítá s výstavbou bytů pro seniory, případně startovacích bytů pro mladé rodiny. S růstem počtu obyvatel je spojeno celkově více agendy, proto bylo nutno v některých obcích navýšit počet zaměstnanců obecních úřadů. Další často zmiňovanou oblastí byly opravy či dobudování silnic a nové osvětlení v obcích.

Závěrem bychom chtěli poděkovat zástupcům obcí, kteří se setkání zúčastnili a podělili se s námi o velice cenné a zajímavé zkušenosti ze své praxe. Jejich práce je často nelehká a blízkost velkých měst s sebou přináší nejen pozitivní, ale i negativní vliv na fungování obcí. Zkušenosti obcí jsou poměrně různorodé, v jednom se však téměř všichni zúčastnění shodli: velice důležitá je vždy spolupráce obyvatel, jejich zapojení do života v obci a vzájemná vstřícnost a slušnost.

*Ing. Barbora Láničková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ESO na cestách

Projekt Svazu „Efektivní správa obcí“ (ESO) se v průběhu roku rozjel do všech koutů naší republiky. Na mnoha místech už se o něm ví a řada „štamgastů“ využívá jeho pestré nabídky bezplatného vzdělávání. Školení jsou určena jak voleným představitelům územní samosprávy, tak jejím zaměstnancům. Kurzy pro úředníky jsou řádně akreditovány Ministerstvem vnitra, a tedy započitatelné do plánu vzdělávání sestavovaného dle zákona č. 312/2002 Sb.

Tým expertů projektu ESO průběžně komunikuje s cílovou skupinou a důsledně pracuje se zpětnou vazbou z realizovaných vzdělávacích akcí. Na základě takto získaných informací připravuje harmonogram kurzů na rok 2020 pro všechny regiony České republiky. Od obecnějších témat (např. Základní principy fungování obce, Správní řád v rozhodovací praxi územních samosprávných celků, Úvod do problematiky zadávání veřejných zakázek, Agenda přestupků v podmínkách územních samosprávných celků, Rozpočtové hospodaření obcí) postupně směřuje k tématům specializovanějším (např. Aplikace správního řádu v agendě ochrany životního prostředí, Zadávání veřejných zakázek na zpracování projektové dokumentace staveb, Novela zákona o místních poplatcích). Aktuální nabídka kurzů je k dispozici na www.projekteso.cz.

Přijedeme i k vám

Kurzy pro úředníky budou v rámci projektu ESO i nadále organizovány ve všech krajských městech, případně také v některých

Ilustrujme naše tvrzení čísly:

Počet krajů, kde již byly realizovány vzdělávací akce	13
Počet realizovaných školení pro zastupitele	100
Počet proškolených zastupitelů	1 170
Počet realizovaných kurzů pro úředníky	134
Počet proškolených úředníků	3 728
Počet akreditovaných vzdělávacích programů	45
Počet aktuálně připravovaných vzdělávacích programů k akreditaci	17

Údaje v tabulce vycházejí ze stavu k 31. říjnu 2019

Vzdělávací akce pro zastupitele i pro úředníky a další zaměstnance územních samosprávných celků zajišťují erudovaní odborníci s lektorskými zkušenostmi. Srozumitelný výklad ilustrují praktickými příklady. Do výuky funkčně zapojují také interaktivní postupy.

Tým proškolených lektorů s praktickými zkušenostmi na úrovni komunální politiky se speciálně věnuje **vzdělávání zastupitelů**. Školení, která sledují danou problematiku především z pohledu volených představitelů obcí, probíhají přímo v jednotlivých obcích, ale také v rámci dobrovolných svazků obcí. Tato společná setkání často napomáhají splnit podmínku minimálního počtu deset zastupitelů na jednom semináři.

dalších větších městech vybraných regionů. Jsme připraveni reagovat také na poptávku jiných měst a obcí a zajistit pro ně kurzy „na míru“. Předpokladem pro realizaci takového kurzu je poskytnutí vhodných prostor pro realizaci výuky a účast minimálně dvacet úředníků.

V novém roce rozšíříme nabídku témat

Po proškolení v základních tématech jsme zaznamenali zájem o další vzdělávání, a tak od začátku roku 2020 rozšiřujeme nabídku o další nadstavbová témata. Mezi nejvíce poptávaná patří například: Jak správně postupovat při zadávání veřejných zakázek, Jak zvládnout elektronizaci veřejné správy, Jak správně číst účetní výkazy obce a jak se v nich orientovat, ale také oblasti týkající se péče o zeleň, krajinu a přírodu nebo financování škol a školských zařízení.

Velmi nás těší, že se řada obcí snaží uzavřít celý vzdělávací cyklus 40 hodin vzdělávání a obdržet tak od Svazu certifikáty

„Vzdělaný zastupitel“ nebo „Vzdělaná obec“. Projekt ESO tedy stále jede. A to jak v tom pravém, tak v přeneseném smyslu slova. A z rukávu bude pro vás postupně tahat další a další esa.

Mgr. Petr Kuš

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Celorepublikové setkání a vyhodnocení CSS

Již potřetí se v rámci projektu Centra společných služeb (CSS) uskutečnilo celorepublikové setkání center. Více než 150 účastníků se sešlo v Hradci Králové, aby projekt společně vyhodnotili. Co se za toho tři a půl roku událo? Kolik obcí se do projektu zapojilo v jeho průběhu? Kolik školení se uskutečnilo? A jaká bude budoucnost center a dobrovolných svazků obcí? To vše se dozvěděli účastníci setkání. Podívejte se i vy na pár zajímavých čísel.

Jak se stalo tradicí, vždy na podzim roku se sjedou zástupci center společných služeb z celé České republiky, aby se dozvěděli nové informace, podebatovali nad svými problémy a předali si příklady dobré praxe. Letošní již třetí setkání se uskutečnilo ve dnech 11.–12. 11. 2019 v Hradci Králové spíše ve vyhodnocujícím duchu.

Ve svém kraji nás na úvod přivítal radní Královohradeckého kraje Pavel Hečko, který je odpovědný za oblast regionálního rozvoje, evropských grantů, dotací a cestovního ruchu, a ředitelka Svazu Radka Vladyková. První den jednání byl zaměřen zejména na vyhodnocení projektu a zajímavosti.

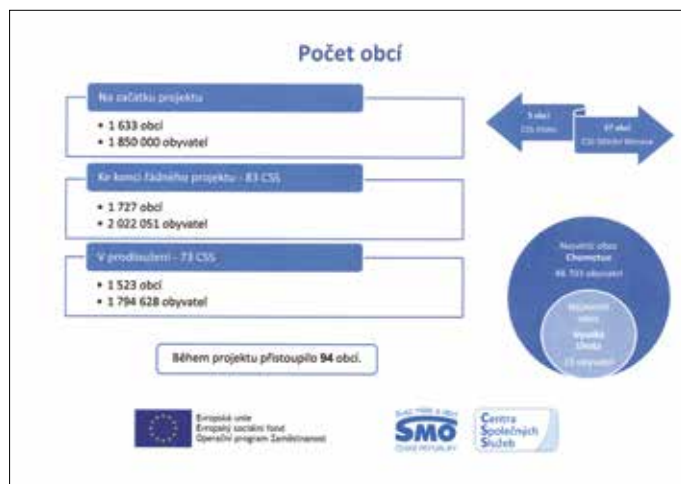
Během projektu spolupracovalo **83 CSS**, **1 727 obcí** s dopadem na **2 022 051 obyvatel**, což je více než čtvrtina obcí a pětiina obyvatel České republiky. Během realizace projektu přistoupilo **94 obcí**. Aktivitu projektu CSS a činnost samostatných CSS v území je tak zaujaly, že se do zapojených dobrovolných svazků obcí (DSO) postupně přidaly. Měly tak možnost spolupracovat na řadě z **1 666 meziobecních projektů** přímo v území. Za celou dobu realizace CSS poskytla více než **167 086 služeb starostům a občanům**, ať už formou poradenství, činností rozvoje území, veřejných zakázek či GDPR nebo propagací regionu.

Díky projektu bylo vytvořeno v souladu s prioritami operačního programu Zaměstnanost, z kterého je projekt financován, **280 pracovních míst** napříč republikou, ve dvou třetinách zastoupeno ženami, a poskytnout těmto zaměstnancům

72 bezplatných školení se zaměřením na aktuální problematiku veřejné správy. V území bylo v půlročních intervalech realizováno **více než 580 setkání starostů** a bylo vytištěno **více než 157 tisíc kusů informačních zpravodajů**. Za administrativní část projektu bylo podáno deset zpráv o realizaci projektu a žádostí o platbu a 21 žádostí o změny.

Další část prezentace byla zaměřena na vyhodnocení nové klíčové aktivity projektu „Lokální ekonomika“. Zde překvapivě vyznělo, že 87 % obcí by chtělo větší pravomoci, aby mohly podporovat lokální ekonomiku. Přitom pouze 58 % obcí má ve svém rozvojovém plánu kapitolu věnující se tématu lokální ekonomiky. Některé obce již podporují podnikání na svém území například zvýhodněním pronájmy prostor, spolupodílí se na vytváření infrastruktury podnikání či pomáhají poradenským a informačním servisem pro podnikatele. CSS se shodla, že mnohdy ani sám starosta nevěděl, jaké podnikatele a řemeslníky v obci má. To vše vyplývá z dotazníků, na které odpovědělo 1332 obcí, z návratností dotazníků 87 %.

Pondělní část setkání pokračovala prezentací a vyhodnocením projektu z pohledu expertů na komunikaci v území – jak CSS fungovala, co se jim podařilo a jak byl

projekt pro území přínosný. Velmi zajímavá byla i část seznamující účastníky setkání s jednotlivými příklady dobré praxe. Program prvního dne ukončila prezentace o budoucnosti CSS – o probíhajících legislativních změnách, o dalších projektech Svazu a možnosti uplatnění CSS. Druhý den byl zaměřen na školení o zákonu o finanční kontrole se zástupci Ministerstva financí, které si velkým zájmem vyžádala sama CSS. Zároveň probíhal i Kulatý stůl s časopisem PRO města a obce o vyhodnocení projektu Center společných služeb.

Po oba dva dny se účastníci mohli dozvědět zajímavosti z realizace projektu, které připravil odborně-evaluační tým na velkoformátové plakáty. Jak si stojí jednotlivé CSS v počtu aktivit – kdo jich udělal nejvíce a kdo naopak nejméně, jaké nejčastěji dělali veřejné zakázky o hodnotě od 150 Kč za obceřstvení po 100 000 000 Kč za bezemisní drážní vozidlo. A spoustu dalších.

Věříme, že setkání bylo pro všechny na CSS přínosné. Tímto bychom jim chtěli poděkovat za účast a za došavadní spolupráci.

Ing. Pavla Doležalová
Sekce pro projekty
a inovativní přístupy

Tentokrát do rubriky Starosti starostů přispěli Karel Knesl, starosta Heršpic, který se nebojí klást si velké cíle, a Zdeňka Blišťanová, starostka Jeseníku. Oba jsou ve svých funkcích první volební období.

Je dobré si dávat velké cíle, abychom je přes překážky viděli

Když o tom tak přemýšlím, moje cesta na pozici starosty byla trochu náhoda. I když v náhody nevěřím. Tak třeba osud. Měli jsme s určitými lidmi u nás v obci jiný pohled na to, jak se dají jednotlivé věci řešit. Proto jsme se rozhodli kandidovat, abychom své myšlenky a představy mohli uplatnit. V loňském roce se nám podařilo vyhrát volby, a tím si zvolit i starostu. Teď už se nemáme na co vymlouvat.

Máme rádi kulturu, sport, tradice, přírodu. Naše obec Heršpice, která má 850 obyvatel, se nachází na severní straně Ždánického lesa. Je to velmi příjemné místo pro život, plné tradic a historie. Hody, masopust, pálení, čarodějnic, ale také práce na zahrádkách, na polích, v sadech nebo vinohradech. I na sport se najde čas. Lidé jsou u nás činorodí.

Za pomoci občanů se nám podařilo zrekonstruovat nádherný obecní pozemek přímo uprostřed obce s velkou zahradou. Výsledkem je zahrada, kde najdete originální

ohniště, suché zidky, hmyzí hotel, malinový záhon nebo bylinkovou spirálu a vrbový domeček. Toto je naše nové místo pro trávení volného času pro všechny věkové kategorie. Ruku v ruce s tím zpracováváme staré fotografie, dokumenty, které zpracováváme a archivujeme. Tyto materiály budou časem k nahlédnutí na obecních stránkách a v nové knize naší obce. Zaměřujeme se i na knihovnu, kterou chceme zpřístupnit především našim nejmenším občanům, ale nejen jim. Rozšiřujeme knižní fond, připravujeme přednášky a videoprojekce. Zkrátka, postupnými krůčky k velkým cílům.

A to nejlepší nakonec. I naši vesnici, která má kousek lesa, postihla kůrovcová kalami. Stotřicetileté smrky musely jít dolů. Výsledkem je hromada velmi kvalitního dřeva, která nás čeká ještě zpracovat. Věřím, že si s ní poradíme...

Dlouhodobě pak přemýšlíme, jak lze co nejlépe využít omezené prostředky obce.

Práce je spousta. Rozhodli jsme se vytvořit strategický dokument rozvoje obce, čeká nás výstavba nové mateřské a rekonstrukce základní školy, budování infrastruktury, pozemkové úpravy a mnoho jiného. To vše s sebou přináší plné nasazení, odhodlanost a víru vše zvládnout. Jak se říká – je dobré si dávat velké cíle, abychom je přes překážky viděli. A toho se snažíme držet.

Rád bych podpořil všechny své kolegy, ať mají sílu na celou tu mašinérii, která nás na malých obcích každodenně obklopuje v podobě práce s lidmi, znalosti práva, shánění peněz, kontrol apod. Dávejte si velké cíle a věřte, že dokážete věci měnit. Svazu měst a obcí pak přeju, ať se mu daří důstojně hájit naše práva.

*Karel Knesl
starosta obce Heršpice*

Důležité je mít oči otevřené nejen pro své město, ale dívat se i kousek dál

Přestože jsem ve funkci starosty poměrně nová, i já bych se ráda podělila o své zkušenosti. Starostkou Jeseníku (Olomoucký kraj) jsem se stala teprve po posledních volbách. Naštěstí jsem už předtím byla na radnici čtyři roky jako místostarostka. Nedovedu si představit, že bych se rovnou stala starostkou bez předchozí zkušenosti.

Ve volbách naše sdružení získalo více než 40 % hlasů. Zatímco mi všichni gratulovali k tomu skvělému výsledku, tak já jsem si s hrůzou uvědomovala, jak velkou zodpovědnost ve mě občané vložili. Když jsem si

platek odpuštěn. Pro Jeseník (jakožto lázeňské město) by to znamenalo ztrátu stovek tisíc v rozpočtu a navíc jde podle nás o nesystémové řešení. Naštěstí jsme se včas o návrhu dozvěděli a (alespoň zatím) novelu zákona vrátili s protinávrhem zpět do Sněmovny. Tentokrát ve spolupráci s naším senátorem. Z mé zkušenosti je totiž nejdůležitější, nevěnovat se pouze městu, ale mít oči otevřené a sledovat i dění v Parlamentu. Chystané změny zákonů se musí

když lidé na radnici skutečně „makají“. Jenže co to znamená pracovat pro město? Jsou to dvě roviny. Lidé chtějí vidět výsledky vaší práce a chtějí vidět vás. Skoro bych řekla, že obojí je pro občany stejně důležité. Naštěstí Jeseník je poměrně malé město, takže pozvání na akce se snažím dávat.

A musím říct, že je to právě setkávání s lidmi, které mě na práci starosty nejvíc baví. Už se mi párkrát stalo, že za mnou přišel někdo, koho jsem viděla poprvé v životě,

pročítala příspěvky ostatních starostů, tak je zřejmé, že problémy máme všichni podobné. Obrovská administrativa, často měnící se zákony a omezené pravomoci.

Lidé se na mě (i na vás) často obracejí s problémy, které jsou mimo moje možnosti. Ale já jim rozumím. Starosta je ten, kterého mají nejbližší, nemají na koho jiného se obrátit. Kéž by nám trochu víc pomáhali poslanci.

V současné době řeším zdravotní péči, obracím se na pojišťovny s žádostí o narovnání regionálních rozdílů Olomouckého kraje v dostupnosti zdravotní péče. Jde o to, aby lidé měli stejně dostupnou a kvalitní zdravotní péči jako například klienti žijící ve městě Olomouc nebo v jeho blízkém okolí. Žádám pojišťovny o zajištění služeb všech lékařů tak, jak to stanoví nařízení vlády 307/2012 Sb. Jako starostka města Jeseníku jsem povinná pomáhat občanům města Jeseník a přispívat k naplňování jejich potřeb. A tato oblast je jedna z nejdůležitějších pro kvalitní život na Jesenícku.

Jiné to je i s poplatkem za pobyt. V zákoně, který prochází novelou, je návrh, aby byl některým klientům lázeňské péče po-

řešit dřív, než se uskuteční, vše s ohledem na rozvoj města a řešení jeho potřeb.

Ale může to vůbec zvládat jeden člověk? Nemůže. Práce je více než dost a jsem moc ráda, že na to nejsem sama a mám v týmu dva místostarosty na plný úvazek. Samozřejmě to znamená zvýšené náklady na provoz, ty se ale městu bohatě vrátí,

a poděkoval mi za práci, kterou pro město dělám. To pak máte po zbytek dne úsměv na tváři a chuť se hned vrhnout na další projekt. Protože proto to všichni děláme, abychom z našich měst udělali lepší místa pro život. Držím nám všem palce.

*Zdeňka Blišťanová
starostka města Jeseník*

Napište nám i vy

Podělte se s námi i vy o váš pohled na „starostování“ nebo o nějaký zážitek, který vás v této funkci zaskočil, překvapil, rozesmál nebo třeba i rozplakal. Nenechávejte si „perličky“ z dění ve vaší obci jen pro sebe. Zajímají i naše čtenáře.

Moudrá města – v Bilbao uvažují podobně jako my ve Svazu

Termín „smart city“ zní některým starostkám a starostům dobře, pro jiné je to už termín zprofanovaný. Někteří říkají, že je to yeti – toho nikdo nikdy neviděl a ani neuvidí, jiní, že je to paní Colombová – ta sice existuje, ale taky ji nikdo neviděl. Ať je to jak chce, „smart city“ je v Česku zatím spíše technologická „třešnička na dortu“ rozvoje větších měst.

Koncept, který se v současnosti na Svazu zpracovává, je zásadně jiný. Nazýváme jej SMART Česko a tvrdíme, že „smart city“ není občasné řešení pro některé, ale je to zásadní způsob, jak dělat věci nově, a to v zájmu obyvatel měst a obcí a způsobem, který zajistí udržitelný rozvoj municipalit a Česka.

S tímto sdělením jsme se s výkonnou ředitelkou Svazu Radkou Vladykovou vydaly na akci ekonomické diplomacie ČR, která byla pořádána v baskickém Bilbao ve dnech 30. a 31. října 2019. Setkaly se zde reprezentace měst a firem z České republiky s partnery z Baskicka. Místo setká-

smart region, prezentován byl také koncept SMART Česko SMO ČR. Ukázalo se, že přístupy, které volí Baskicko a zejména město Bilbao, jsou velmi podobné tomu, co se připravuje na Svazu. „Smart“ řešení nejsou jen řešení v dopravě, energetice a ICT, ale také ve vzdělávání, zdravotnictví, sociální práci, budování komunity, tedy vytváření dobrých podmínek pro život lidí v obci, a to v souladu s principy udržitelného rozvoje. Město Bilbao má mimořádné odborné zázemí v univerzitě Duesto, kde existuje středisko pro problematiku smart city vedené profesorem Robertem San Salvador. Profesor nebyl pro brněn-

Smart energy-teplárna a sociální byty v San Sebastián

ní bylo zvoleno záměrně – Baskicko je nejbohatší a nejprůmyslovější částí Španělska, proměny, kterými prochází, jsou velmi podobné změnám v České republice.

Na semináři, který byl hlavní částí setkání, představili zástupci několika měst a krajů ČR své přístupy k problematice smart city/

ské účastníky neznámou osobou – před několika lety pomáhal v Brně formulovat strategii s vizí do roku 2050. Jeho pracoviště na univerzitě se zabývá tím, jak se mění Baskicko a samotné Bilbao a čeho by bylo třeba dosáhnout. Před více než deseti lety bylo rozhodnuto o změně společnosti s hospodářstvím, které je založeno na prů-

Česká výprava v teplárně v San Sebastián

myslu, na společnost služeb. Ovšem tento koncept začíná zastarávat a Baskicko je směřováno k novému cíli – být společností 4.0 – společností digitálních služeb v zájmu udržitelného rozvoje a kvality života lidí. Profesor San Salvador mluvil o tom, jak se smart city Bilbao mění na „wise city“ – moudré město.

Dále jsme měli možnost navštívit několik zajímavých míst – dvě centra produkující řešení pro energetiku a město San Sebastián, které se ve svém smart konceptu zaměřuje zejména na municipální energetiku. Zároveň s novou teplárnou na biomasu postavili několik bloků sociálních bytů, vybavili je měřením tak, aby získali co nejvíce informací k nakládání s energií. Je to inspirace pro potenciální demonstrační projekty, které by mohly být u nás financovány z nových EU fondů.

Cesta do Španělska stála za to – doufáme, že zástupce Bilbao a profesora San Salvador uvítáme v Česku, protože s těmito partnery stojí za to spolupracovat.

Ing. Rut Bízková
řešitelka projektu SMO ČR

Zeptali jste se...

Právní poradna má v databázi již kolem 2600 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec (dosavadní průměr) Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hleďte na www.poradnaproobce.cz nebo na stránkách Svazu www.smocr.cz.

Obec má vedenou otevřenou stoku kanalizace přes soukromý pozemek. Nový majitel pozemku trvá na tom, aby stoku, která je též v jeho vlastnictví, upravila dle jeho představ. Obec provádí pravidelné hygienické kontroly a má povolení k vypouštění odpadních vod v tomto prostoru. Do jaké míry má obec splnit jeho požadavky? Na stoku neexistuje žádná smlouva ani věcné břemeno.

Jestliže je kanalizační stoka ve vlastnictví soukromé osoby, pak je tato osoba z povahy věci povinna se o kanalizační stoku starat a udržovat ji. Uvádíte-li, že obec tuto soukromou stoku využívá, je podle našeho názoru opodstatnitelné, pokud by se na jejím udržování spolupodílela. Zároveň ale nelze dovozovat, že by obec byla povinna stoku dle přání a potřeb dané fyzické osoby upravovat.

V dané věci je podle našeho názoru rovněž stěžejní, jakým způsobem je režim stoky upraven, zda existují nějaká rozhodnutí vodoprávního úřadu, dohody mezi obcí a daným vlastníkem apod. Bez těchto znalostí nelze provést hlubší rozbor práv a povinností obce, avšak lze se domnívat, že obecně platí výše uvedené – je opodstatnitelné, pokud se obec bude na údržbě soukromé stoky, kterou využívá (odvádí tam odpadní vody), podílet, avšak nelze dovozovat, že by obec byla povinna plnit jakékoliv požadavky vlastníka stoky.

Na základě žádosti vlastníka sousedního pozemku byl na úřední desce zveřejněn záměr prodat část obecního pozemku o dané výměře. Následně zastupitelstvo obce (ZO) schválilo prodej této části obecního pozemku a ve svém usnesení uvedlo i konkrétní výměru a cenu. Může následnou kupní smlouvu, která obsahuje zastupitelstvem schválenou výměru a cenu, schválit pouze rada obce?

Podle konstantní judikatury Ústavního soudu postačuje, pokud příslušný orgán obce schválí pouze podstatné náležitosti daného smluvního typu. Je tedy dostačující, pokud ZO rozhodne pouze o podstatných náležitostech dané dispozice, načež je možné, aby smlouva byla v dalších náležitostech dotvořena starostou nebo dle našeho názoru i radou obce v rámci její zbytkové pravomoci dle ustanovení § 102 odst. 3 zákona o obcích. Upozorňujeme ovšem, že praxe, kdy ZO celý text smlouvy neschvaluje, může být následně potenciálně v rámci konkrétních smluvních ujednání sporné, zda tyto další (tj. zastupitelstvem neschválené) náležitosti smlouvy jsou schváleny platně, nebo nikoliv. V tomto ohledu je tedy nejvhodnější (nejjistější) praxí, aby ZO schvalovalo celé texty smluv.

Platí tedy, že příslušný orgán obce musí vždy schválit alespoň podstatné náležitosti jím schvalovaných jednání (smluv). V případě prodeje pozemku musí ZO alespoň schválit, co se prodává (tj. určit pozemek), komu se to prodává (tj. kupujícího) a za kolik se to prodává (tj. kupní cenu). Jestliže alespoň o těchto náležitostech ZO rozhodlo na svém zasedání, je možné, aby následnou konkrétní smlouvu schválila (dotvořila) rada obce v rámci své zbytkové pravomoci.

Dále podotýkáme, že v případě prodeje části pozemku, který dosud není evidován v katastru nemovitostí, je nutné pro tuto část vyhotovit geometrický plán, aby bylo jasné (nezpochybnitelné), jaká část pozemku je prodávána. Jestliže geometrický plán nebyl vyhotoven a zastupitelstvo schválilo uzavření smlouvy bez vyhotoveného geometrického plánu, je dané jednání (smlouva) neplatné. Jinými slovy, schvaluje-li ZO prodej části pozemku, vždy to musí být s odkazem na geometrický plán.

Je možné proplácet cestovní náhrady za používání motorového vozidla, které je vedené k podnikatelské činnosti zastupitele, který o cestovní náhradu v souvislosti s výkonem své veřejné funkce zastupitele žádá? Obec žádné motorové vozidlo nevládní.

Členovi ZO náleží v souvislosti s výkonem jeho veřejné funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance (zejména zákoníkem práce) a v jejich mezích podle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům ZO, stanovených zastupitelstvem obce. Stanovení pravidel pro poskytování cestovních náhrad je vyhrazenou pravomocí ZO. Přijetí těchto pravidel je právem ZO, nikoli jeho povinností. Nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad ZO jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům ZO před zahájením pracovní cesty písemně starosta.

Užívání motorového vozidla, které je registrováno k podnikatelským účelům, k výkonu veřejné funkce zastupitele není překážkou pro vyplacení cestovních náhrad za toto užívání.

Mohou kontrolu hospodaření příspěvkové organizace vykonávat kromě zaměstnanců obecního úřadu i členové zastupitelstva, členové kontrolního či finančního výboru nebo jiného orgánu obce?

Zákon o finanční kontrole je v tomto ohledu velice striktní, jelikož stanovuje, že tím, kdo může provádět finanční kontrolu, je pouze zaměstnanec obce. Takový závěr však naráží především v malých obcích, která nemusí disponovat personálními zdroji pro tuto agendu. V každém případě mohou členové zastupitelstva či výborů zastupitelstva vykonávat tuto činnost pouze tehdy, pokud jsou s obcí v pracovněprávním vztahu. Nemusí se tedy jednat o stabilního zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu, nýbrž postačí, pokud je s příslušnou osobou uzavřena kupříkladu ad hoc dohoda o provedení práce, čímž vznikne pracovněprávní vztah mezi obcí a danou osobou, která je tak považována za zaměstnance. Taková osoba by však měla splňovat i další podmínky, zejména by měla mít kvalifikačními předpoklady pro výkon kontroly, být bezúhonná (za bezúhonnou se považuje taková, která nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, pro nedbalostní trestný čin majetkové povahy nebo trestný čin související s výkonem veřejné správy, pokud odsouzení nebylo zahazeno nebo pokud se podle zvláštního právního předpisu na pachatele nehledí, jako by nebyl odsouzen), nehrozí u ní střet zájmů. Obecně nic nebrání dobrovolnému svazku obcí, aby zakládal či byl členem (společníkem) dalších právnických osob. Principiálně není tedy vyloučeno, aby se dobrovolný svazek obcí stal sám či společně s dalším subjektem společníkem společnosti s ručením omezeným (s. r. o.). V případě obecně prospěšné společnosti (o. p. s.) dodáváme, že tyto společnosti s účinností od 1. 1. 2014 již zakládat nelze.

Obec stanovila v obecně závazné vyhlášce o nakládání s odpadem, že vlastník nemovitosti je povinen zajistit dostatečný počet nádob pro odkládání směsného komunálního odpadu. Je možné porušení této povinnosti stanovené obecně závaznou vyhláškou považovat za přestupek, případně kdo je příslušný k jeho projednání?

Standardně platí, že porušení povinnosti stanovené v obecně závazné vyhlášce lze kvalifikovat jako přestupek proti pořádku v územní samosprávě. Současně však, odkládá-li například vlastník nemovitosti odpad, na který nepostačují jím užívané nádoby pro odkládání směsného komunálního odpadu, na místa, která k tomu nejsou určena, může se dopouštět přestupku podle zákona o odpadech. V obou případech je příslušný k projednání takového přestupku příslušný obecní úřad.

odpovědi zpracovala KVB advokátní kancelář

V říjnu a listopadu 2019 jsme připomínkovali především:**Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů**

Předkládá Ministerstvo spravedlnosti, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Předložený návrh obsahuje navýšení soudních poplatků v některých případech až o 100 %. Svaz se vymezil proti tak razantnímu navýšování soudních poplatků, které bude mít výrazný finanční dopad do rozpočtů obcí a měst.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Svaz se postavil proti kompetenci Ministerstva vnitra odvolávat tajemníky. Rovněž vyjádřil zásadní nesouhlas s odpovědností tajemníků vůči Ministerstvu vnitra a povinné účasti tajemníků na poradách MV. Kritice byly podrobeny i další nově navrhovaná ustanovení.

Akční plán boje s korupcí na rok 2020

Předkládá Ministerstvo spravedlnosti, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Svaz opakovaně uplatnil požadavek na revizi kontrolního systému, která musí předcházet rozšíření kontrolní pravomoci NKÚ.

Návrh zákona o správě voleb a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o správě voleb

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Svaz pozitivně vnímá sjednocení procesních postupů ve volbách. Bude-li zachována úprava jednodenních voleb, navrhuje jako volební den sobotu a zkrácení času oproti návrhu. Vyslovil se proti institutu předběžného hlasování a upozornil na některé další podstatné nedostatky návrhu.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 227/2009 Sb.

Předkládá Ministerstvo kultury, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz s návrhem zákona co do části povinnosti vynaložit částku ve výši 1 % z nadlimitní veřejné zakázky na zhotovení výtvarného díla nebo díla užitého umění zásadně nesouhlasil z mnoha důvodů, mezi nimiž je možné jmenovat například nepřiměřený zásah do práva na samosprávu a zásad do hospodaření s obecními financemi, dále například další nezohledněné náklady spojené se sestavením odborné poroty a její činností, definicí výtvarného díla nebo díla užitého umění, nezohlednění případných nákladů na udržení zhotoveného díla či například zásah do architektonické soutěže.

Návrh nařízení vlády o stanovení jednotkové výše poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody

Předkládá Ministerstvo zdravotnictví, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Návrh nařízení vlády zvyšuje jednotkovou výši poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody z 6 Kč/m³ na 9 Kč/m³. Svaz k tomuto návrhu uplatnil zásadní připomínku zejména z toho důvodu, že minerální voda není pouze stáčená do lahví, ale je používána pro lázeňské procedury, které se tímto zvýšením jednoznačně zdraží. Svaz současně upozornil na nutnost změny rozdělení výnosu z uvedeného poplatku, které by počítalo s částečnou participací této platby pro vlastníky pozemků, na kterých tato voda vyvěrá, neboť je na ně kladena odpovědnost za ochranu tohoto zdroje a tím jsou vlastníci těchto pozemků nuceni strpět i určitá omezení.

Věcné řešení minimalizace využívání rodného čísla při ověřování totožnosti fyzických osob včetně návrhu přehledu legislativních změn

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz k tomuto návrhu vznesl doporučující připomínku, v níž mj. navrhl přidělení identifikátoru fyzické osobě již od narození tak, aby byl zbaven veškerých osobních údajů a mohl tak být používán pouze jeden identifikátor jak ve veřejné, tak dle dispozic uživatele i v soukromé sféře (obdobně dosavadnímu rodnému číslu).

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz k návrhu vznesl zásadní připomínku, v níž namítal zejména nepřiměřenost výše uvedených odměn k celkové náročnosti práce členů zastupitelstev územních samosprávných celků, a žádal o zvýšení o 10 %.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz proti návrhu vznesl několik zásadních připomínek, mezi nimiž byl například neodůvodněný vznik disparit v odměňování odborných úředníků obecních úřadů vykonávajících obdobně náročné práce a agendy, či nezohlednění zvýšení zátěže rozpočtů územních samosprávných celků bez zohlednění možnosti zvýšení příspěvků na výkon státní správy.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů*Předkládá Ministerstvo obrany, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol*

Základním cílem návrhu zákona je stanovení nové součásti existujícího systému přípravy občanů k obraně státu, a to zájmové přípravy občanů k obraně státu. Svaz k návrhu vznesl dvě zásadní připomínky, a to na upřesnění nově ukládané povinnosti obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, které mají ve spolupráci s ministerstvem a krajskými úřady vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů. V návrhu však chybí jakákoliv specifikace předmětu této spolupráce.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech*Předkládá Ministerstvo životního prostředí, na Svazu připomínkuje Barbora Tomčalová*

Cílem návrhu je speciálním způsobem upravit způsob vydání a náležitosti povolení k diskontinuálnímu vypouštění odpadních vod do vod povrchových, přičemž reaguje na novelu zákona o vodách, která nabyla účinnosti dne 1. ledna 2019 s tím, že upravuje způsob vydání a náležitosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových diskontinuálně. Svaz uplatnil několik připomínek. Hlavní rozpor se však týká nezákonnosti navrhovaných změn, které jdou nad rámec zákona o vodách, neboť svým zněním neupřesňuje aplikaci zákona o vodách, ale zcela mění jeho znění při povolování vypouštění odpadních vod do toku. Dále Svaz požadoval zpracování standardního Hodnocení dopadu regulace a předložit návrh znovu až po vyhodnocení dopadů tak, aby bylo možné porovnat přínos nové regulace oproti nákladům a dopadům vlastního zavedení.

Strategie sociálního začleňování 2021–2030*Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Mgr. Michaela Papírníková*

Svaz uplatnil ke Strategii následující připomínky, zejména že Strategie je obecným materiálem, jak v části analytické, tak i v návrhové. K požadavku plánování sociální práce ze strany obcí jsme uplatnili připomínky, že obec nemůže plánovat sociální práci při absenci jistoty alokace finančních prostředků na sociální práci ze státního rozpočtu. Svaz nesouhlasil se zavedením povinnosti zajišťovat vzdělání pro děti do tří let v sociálně vyloučených lokalitách. Dále jsme uplatnili připomínku k požadavku MPSV na zákonnou úpravu sociálního bydlení, kdy Svaz poukázal na nutnost řešení problematiky formou dostupného bydlení.

Implementace a rozvoj sítí 5G v České republice – cesta k digitální ekonomice*Předkládá Ministerstvo průmyslu a obchodu, na Svazu připomínkuje Mgr. Michaela Papírníková*

Svaz uplatnil připomínku, že k prosazování projektu Smart city a využití moderních informačních technologií včetně rozvoje sítí 5G při řízení měst a obcí je nezbytné, aby byl v materiálu zohledněn požadavek Svazu měst a obcí ČR ohledně přístupu k vysokorychlostnímu internetu do všech obcí a měst a vytvoření páteřní sítě vysokorychlostního internetu ve vlastnictví a pod kontrolou státu.

Návrh novely vyhlášky o rozpočtové skladbě*Předkládá Ministerstvo financí, na Svazu připomínkuje Jakub Hornek*

Svaz upozornil zejména na chybějící řešení v případě neúčelových převodů, kdy nelze rozlišit, na jaký druh výdaje budou použity, a to při zavedení členění rozpočtových položek pro převody mezi městem a jeho městskými obvody na neinvestiční a investiční.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:*U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.*

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Návrh Plánu legislativních prací vlády na rok 2020

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, ve znění vyhlášky č. 277/2018 Sb.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivými v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších

poskytovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, ve znění pozdějších předpisů

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 364/2009 Sb., o seznamu obecních úřadů a zastupitelských úřadů, které jsou kontaktními místy veřejné správy (vyhláška o kontaktních místech veřejné správy), ve znění pozdějších předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát

Zpráva o životním prostředí České republiky 2018

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Správní řízení: rozhodnutí o účastenství v řízení; obnova řízení

Správní orgán nevede o tom, zda osoba je, či není účastníkem, samostatné řízení; usnesení o tom, zda někdo je, či není účastníkem (§ 28 odst. 1 správního řádu), není „rozhodnutím ve věci“ dle § 100 odst. 1 správního řádu. Obnova „řízení o účastenství“ proto není přípustná.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, čj. 8 As 302/2018-55)

Správní řízení: zadržení řidičského průkazu, řízení motorového vozidla v době uděleného zákazu

Zadržet řidičský průkaz podle § 118b odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, může zasahující policista i řidiči, kterému již byl uložen správní trest zákazu řízení motorových vozidel, s tím, že jinak obvyklé účinky zadržení řidičského průkazu, tj. že řidič nesmí až do okamžiku pravomocného vydání rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu řídit motorová vozidla (§ 118b

odst. 2), nastanou až po skončení doby původního správního trestu zákazu řízení motorových vozidel.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, čj. 4 As 7/2019-31)

Pozemní komunikace: výběr a zadržení kauce; jednorázový zásah; trvalý zásah; lhůta pro podání žaloby

Při výběru a dalším zadržení kauce dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), je pro účely běhu lhůty dle § 84 odst. 1 soudního řádu správního nutno rozlišit výběr kauce dle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu jako zásah jednorázový na straně jedné a zadržení a nakládání s kaucí správním orgánem, který je příslušný k vedení řízení o přestupku dle § 124b zákona o silničním provozu, jako zásah trvalý na straně druhé. Zatímco žalobu proti nezákonnému výběru kauce je třeba podat do dvou měsíců ode dne jejího vybrání, lhůta pro podání žaloby proti trvalému zásahu v podobě

nezákonného zadržování kauce počíná běžet každý den znovu, dokud nezákonný zásah trvá.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2019, čj. 10 As 355/2017-101)

Řízení před soudem: přezkum rozhodnutí o udělení důtky ředitele školy

Rozhodnutí o udělení důtky ředitele školy (§ 31 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve spojení s § 17 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky) je výchovným opatřením a nezasahuje do žádného veřejného subjektivního práva žáka či studenta.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2019, čj. 8 As 80/2019-30)

*Zdroj: Sbírka rozhodnutí
Nejvyššího správního soudu*

Podání podnětu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nesmí být zpoplatněno

Plénium Ústavního soudu zrušilo dne 30. října 2019 ke dni vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů § 259 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, neboť toto ustanovení shledal neústavním. Uvedený paragraf stanoví poplatkovou povinnost ve výši 10 000 Kč za podání podnětu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k zahájení správního řízení z moci úřední za každou veřejnou zakázku ve vztahu, k níž je v podnětu uvedeno pochybení. V případě nezaplacení poplatku se podnět nevyřizuje, poplatek se nevrací a osvobození od poplatku ani prodloužení lhůty pro zaplacení není přípustné.

Klíčovým problémem napadeného zákonného ustanovení je následek nezaplacení poplatku z hlediska povinnosti ÚOHS zahájit řízení o přezkoumání úkonů zadavatele z moci úřední. Zákon totiž na jedné straně předpokládá, že ÚOHS bude zkoumat všechny rozhodné okolnosti, jež by mohly odůvodňovat

zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele z moci úřední, na straně druhé však vylučuje, aby se za tímto účelem zabýval těmi podněty, u nichž nedošlo k zaplacení poplatku. Mezi oběma zákonnými povinnostmi Úřadu tak vzniká značný rozpor, a napadené zákonné ustanovení proto odporuje požadavku předvídatelnosti a bezrozpornosti zákona jakožto základního předpokladu právního státu, stejně jako požadavku dobré správy, založené na vstřícném přístupu a komunikaci správních úřadů s občany.

K výroku nálezu vyjádřil odlišné stanovisko soudce Vladimíra Sládečka. Text nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 7/19 je dostupný na webových stránkách Ústavního soudu.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

**Komise pro informatiku,
17. října 2019, Praha**

Komise pro informatiku na svém prvním jednání po jmenování členů komise Předsednictvem, projednala a schválila Akční plán na období 2019–2021. K prioritám doporučila následující opatření:

- a) Svaz bude spolupracovat s kraji, aby byla zajištěna a podpořena pasportizace technické infrastruktury obcí a měst v rámci vytváření Digitální technické mapy.
- b) Jednání s MV a dalšími dotčenými ministerstvy ohledně naplňování cílů Digitální koncepce a dalších souvisejících dokumentů. Zajištění finančních prostředků na digitalizaci pro obce a města.
- c) Jednání s MV ohledně možnosti vytvoření cloudových řešení IT ve veřejné správě.
- d) Jednání s MV a MPO a poslanci ohledně požadavku vytvoření páteřní infrastruktury vysokorychlostního internetu jako strategického cíle pod gescí veřejné správy.

Členové na jednání uplatnili připomínky k legislativnímu návrhu k Digitalizaci stavebního řízení, kdy uvedli, že nejsou vyčísleny finanční dopady návrhu na samosprávu spojené s personálním zajištěním, proškolením zaměstnanců, hardwarovým a softwarovým zabezpečením. Další připomínka zazněla k požadavku propojení na dosavadní spisové služby a portálu občanů obcí nebo státního portálu občana.

**Legislativní komise,
18. října 2019, Praha**

Legislativní komise na tomto svém prvním zasedání v novém složení schválila návrh Akčního plánu na období 2019 až 2021. Diskutovala otázku budoucnosti spojeného modelu výkonu veřejné správy zejména v kontextu připravované rekodifikace stavebního práva. Odmítla způsob přípravy rekodifikace stavebního práva stávajícím způsobem a vyjádřila požadavek, aby i nadále byl naplňován smíšený model výkonu veřejné správy.

Opětovně byla otevřena otázka úpravy volebního systému do zastupitelstev obcí. Členové byli seznámeni se zásadními připomínkami Svazu k novele zákona o obcích. Svaz měst a obcí odmítl návrh MV na odvolávání tajemníků/ředitelů KrÚ Ministerstvem vnitra. Vyslovil zásadní neshodu s odpovědností tajemníků/ředitelů KrÚ v přenesené působnosti MV. Stejně

tak se vylovil proti povinné účasti tajemníků na poradách MV. S těmito zásadními připomínkami se ztotožnili i členové Legislativní komise.

Následně byla diskutována rizika vyplývající pro obce z návrhu zákona o hromadných žalobách. Pozornost byla věnována i převodům majetku ze státu na obce. Představen byl koncept programu Právní konference Svazu 2020. Projednán byl i návrh zákona o podpoře zahrádkářské činnosti, ke kterému komise vyjádřila negativní stanovisko.

**Školská komise,
23. října 2019, Praha**

Stejně tak jako Komise pro informatiku i Školská komise na svém prvním jednání po jmenování členů komise Předsednictvem projednala a schválila Akční plán na období 2019–2021. K prioritám doporučila následující opatření:

- e) Jednání s MŠMT, MF a MMR ohledně zajištění finanční podpory na výstavbu a modernizaci školské infrastruktury.
- f) Jednání s MF ohledně navýšení RUD do školství.
- g) Jednání s MŠMT ohledně navýšení metodické podpory zřizovatelům a školám.
- h) Jednání s MF, MŠMT (odbor 51) a Národní sportovní agenturou ohledně zajištění finančních prostředků pro podporu komunitní role škol a neformálního vzdělávání.

Členové diskutovali podmínky výzvy na dotaci do sportu. Doporučili, aby Svaz prosazoval, že výzvy na dotace do sportu budou vyhlášeny u jedné organizační složky státu pro všechny obce a města za stejných podmínek. Podmínky by měly být shodně nastaveny na delší časové období, aby byly předvídatelné a obce a města stihla připravit projekty. Termín realizace projektu by měl být delší i kvůli zadávání veřejných zakázek. Podle názoru komise by měl být Svaz přizván k přípravě příslušných dotačních titulů. Dále byl uplatněn požadavek na to, aby byla poskytována dotace i obchodním společnostem, kde jediným vlastníkem je obec nebo město.

Komise na základě diskuze doporučila, aby Svaz vyvolal jednání s MF a ÚZSVM ohledně bezúplatných převodů nepotřebného nemovitého majetku na města a obce pro účely výchovy a vzdělávání. Svou žádost odůvodňují i nedostatečně poskytnutými finančními prostředky ze státního rozpočtu na výstavbu školských září-

ní a do budoucna i omezeným poskytováním finančních prostředků z EU.

**Regionální komise,
25. října 2019, Praha**

V prvé části jednání byli přítomni seznámení s aktuální podobou dokumentu Strategie regionálního rozvoje 2021–2027 (SRR), na kterém se pracuje již dva roky v osmi pracovních skupinách. Jako podklad k tvorbě dokumentu slouží obsáhlá analýza Univerzity Karlovy a další projekty, např. TUL – disponibilní příjmy domácností. Členové Regionální komise byli seznámeni s jednotlivými oblastmi, se kterými SRR pracuje: kategorie území, metropolitní oblasti, aglomerace, hospodářsky stabilizovaná regionální centra, restrukturalizovaná území, hospodářsky a sociálně ohrožená území. Poslední oblastí je kvalitní plánování regionálního rozvoje. Každé z těchto území má jiné potřeby, jiné problémy, výzvy a cíle. K tématu proběhla obsáhlá diskuse.

Následovaly informace o přípravě nového programového období, do které je Svaz velmi intenzivně zapojen, a o přípravě dokumentu Územní dimenze v operačních programech. V novém programovacím období se na území ČR uvažuje o třech typech regionů: rozvinuté, přechodové a strukturálně postižené. Svaz inicioval také vznik tzv. matice typových aktivit, která se snaží o souhrn činností, které by obce měly zájem realizovat a čerpat na ně finance z evropských fondů.

Závěrečná část jednání patřila aktuálním informacím z oblasti legislativy a dalšímu směřování činnosti regionální komise v souladu s akčním plánem Svazu na následující dvouleté období.

**Komise životního prostředí
a energetiky, 31. října 2019, Praha**

Komise životního prostředí a energetiky na svém úvodním jednání diskutovala otázky týkající se aktuální legislativy a zejména odpadových zákonů, kde přijala usnesení k přehodnocení závěrů ve věci změn v zákonu o vybraných výrobcích s ukončenou životností. Jednalo se také o vodním zákoně, resp. schopnosti dodržet požadavky z něj plynoucí pro tzv. odlehčovací komory od 1. 1. 2019. Dlouhá debata se týkala také rekodifikace stavebního práva, u níž byla shoda na neshodnosti institucionálních změn a naproti absenci analýzy finančních dopadů na státní a jiné rozpočty.

V souvislosti s projednáváním Akčního plánu činnosti Svazu na období 2019–2021 byla přednesena poznámka o chybějící podpoře a preferenci zachování účinné soustavy CZT, k čemuž komise přijala usnesení. V dané věci bylo navrženo oslovit Ministerstvo životního prostředí ohledně diskuze k Modernizačnímu fondu, kdy komise požaduje, aby Svaz byl součástí Rady modernizačního fondu s cílem dosáhnout podpory pro OZE na budovách (i brownfieldech) ve vlastnictví veřejného sektoru a také dohodnout podmínky podpory CZT. Do budoucna si komise stanovila úkol zabývat se problematikou místního rozvojevého poplatku, resp. možností požadovat příspěvek do „fondu obnovy infrastruktury“ na základě předem stanoveného parametru (např. EO, zastavěné m³ apod.).

Předsednictvo Svazu, 8. listopadu 2019, Praha

Členové Předsednictva se nejprve věnovali **hospodaření Svazu**. Projednali výsledky hospodaření k 30. září, přičemž byli informováni, že se Kancelář Svazu zabývala možným zhodnocením volných disponibilních prostředků na běžném účtu Svazu. S tímto cílem oslovila tři největší bankovní ústavy, za nejvhodnější považuje nabídku Komerční banky. Přítomní souhlasili a doporučili u tohoto ústavu zřídit termínovaný vklad a také flexibilnější spořicí účet. K dosavadním výsledkům hospodaření Svazu neměli připomínek. Podrobně se pak věnovali **návihu svazového rozpočtu** na následující rok. Ředitelka Ekonomické sekce podala k návrhu shrnující komentář. Pro rok 2020 je počítáno se schodkem hospodaření 7 mil. Kč, s výjimtím projektových aktivit činí cca 912 tisíc. Kryt by měl být z přebytku hospodaření Svazu z minulých let. Schodek zapříčiňuje několik faktorů. Předně je to vytvoření

nového informačního systému Svazu, který bude sloužit k zajištění komplexního přenosu informací mezi Kanceláří a členy Svazu, kde jsou náklady odhadovány na zhruba jeden milion korun. Dalšími faktory jsou: posílení Sekce pro projekty a inovativní přístupy o dva zaměstnance, kteří se budou věnovat novým dotačním možnostem, navýšení mezd současným zaměstnancům v kontextu s navyšováním platových tarifů ve veřejné správě a odměn zastupitelů, zorganizování dvou denního výjezdního zasedání Rady Svazu s předsedy svazových komisí, opětovné financování právní poradny, zkrácení periodicity vydávání INSu na jeden měsíc, spoluúčast na dotaci MMR na zahraniční aktivity a další nepřímé náklady související se svazovými projekty. Předsednictvo Svazu doporučilo návrh rozpočtu Radě ke schválení s tím, že požaduje, aby členové Předsednictva byli průběžně informováni o přípravě a realizaci nového informačního systému Svazu a aby Kancelář vyvíjela maximální snahu ke snížení plánovaného schodku v průběhu rozpočtovaného roku.

Následně byly podány informace o realizaci svazových projektů (CSS jedná s poskytovatelem dotace, tedy MPSV, o prodloužení projektu o 6 až 12 měsíců), o intenzivních jednáních ve věci příprav programového období 2021+ (*podrobněji viz str. 36*) a projednán návrh Akčního plánu Svazu, který rozvádí svazové priority.

V rámci bodu **Aktuální legislativa** se hovořilo zejména o novele zákona o obcích (Svaz uplatnil řadu zásadních připomínek, především vyslovil zásadní nesouhlas s právem MV odvolat tajemníka obecního úřadu), o rekodifikaci stavebního práva (Kancelář Svazu připravila desatero Proč dát ne novému stavebnímu zákonu – *viz str. 50*, organizována budou i setkání zástupců Svazu s významnými

Při jednání Předsednictva se také gratulovalo k narozeninám

developery, kterým budou představena rizika případného přijetí zákona), o návrhu zákona o správě voleb, návrhu zákona o právu na digitální službu – *viz str. 32*, o strategii sociálního začleňování, nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a o nařízení o výši odměn členů zastupitelstev (navrhováno je 7,5 %, Svaz požaduje 10 %) a některých dalších. Samostatný podkladový materiál byl připraven ke dvěma poslaneckým návrhům týkajícím se digitalizace veřejné správy – *podrobněji viz str. 32*.

Dále se Předsednictvo zabývalo **nominační zástupců Svazu** do Politického výboru CEMR (za členy delegace byli schváleni: František Lukl, Lucie Potůčková, Ivo Šanc, Markéta Vaňková a Radka Vladyková) a nominací zástupců Svazu do správní a dozorčí rady Vzdělávacího centra pro veřejnou správu (zde bylo rozhodnuto, že Svaz v těchto orgánech mít zástupce nebude, jelikož činnost Vzdělávacího centra dubluje

realizaci vzdělávacích projektů Svazu). Stanoveny byly rovněž termíny zasedání Předsednictva v příštím roce, mluvilo se o blížící CFK, navrženo bylo znovu zřídit Pracovní skupinu obcí III. typu, projednávalo se zastoupení Svazu v mimosvazových orgánech a hledala se vhodná forma pro navázání spolupráce s Radou seniorů. V rámci problematiky boje s chudobou byli přítomní seznámeni s návrhem statutárního města Karviná na financování strukturně postižených obcí a měst z RUD. Návrh na přerozdělení spočívá v odpočtu 1 % výnosu RUD za všechny obce, dále 1 % z příjmů RUD měst Praha, Brno, Ostrava, Plzeň a v další variantě odpočet 1 % z příjmů krajů. Tyto finanční prostředky navrhuje Karviná přerozdělit mezi 10 okresů dle tabulky rizikovitosti v pětiletém přepočtu průměrných indexů. V souvislosti s touto problematikou bude Svaz usilovat o znovuzaložení expertní skupiny k RUD při MF.

K jednání Předsednictva byli tentokrát přizváni také **předsedové odborných komisí** Předsednictva a **pracovních skupin**, a to především proto, aby společně projednali nastavení vzájemné komunikace. Předsedové komisí přítom podali informace o tématech, kterými se momentálně jejich komise zabývají. Schváleny byly rovněž navržené personální změny ve složení, na funkci předsedkyně Zdravotní a sociální komise rezignovala Pavla Štrobachová.

Komise pro kulturu a cestovní ruch, 13. listopadu 2019, Praha

V listopadu se v prostorách Kanceláře Svazu konalo ustavující zasedání Komise pro kulturu a cestovní ruch. Předseda komise Libor Honzárek po přednesení úvod-

ních formálních informací vyzval přítomné k diskusi nad nejpálčivějšími tématy, které bylo nutno řešit. Přítomní členové se aktivně a se vši odborností zapojili do debaty. Hlavními tématy celého zasedání se staly návrh novely zákona o některých druzích podpory kultury, podpora lázeňských obcí a měst a § 9 tiskového zákona, jímž jsou určena povinná místa pro zasílání periodického tisku obcemi. Komise ke každému bodu přijala závěry tak, aby byly chráněny zájmy obcí a měst a jednotlivé body byly dále řešeny.

Rada Svazu, 22. listopadu 2019, Praha

Zasedání Rady Svazu se konalo v termínu Celostátní finanční konference, tedy přesněji před jejím druhým jednacím dnem. V předvečer se konalo také zasedání Komory obcí a Komory měst, které rozebíraly připravené podkladové materiály, jež předjednávalo už i Předsednictvo Svazu – viz str. 48. K hlavním úkolům Rady patřilo projednat a schválit průběžný stav hospodaření Svazu (k 30. září 2019, bez připomínek) a především **návrh rozpočtu na následující rok**. Rozpočet je plánován jako vyrovnaný, ovšem s tím, že schodek hos-

podáření bude kryt z přebytku minulých let. Členové Rady návrh rozpočtu schválili s tím, že požádali svazovou Kancelář, aby v průběhu roku 2020 vyvíjela maximální úsilí k dosažení vyrovnaného výsledku hospodaření.

Stručná rekapitulace:

Příjmy

- a) Příjmy kapitálové: 10 000 Kč
- b) Příjmy na zajištění činnosti a aktivit kanceláře (včetně projektové činnosti): 94 810 000 Kč
- c) Převod z rezervního fondu: 7 141 225 Kč

Výdaje

- a) Výdaje na investice a majetek: 500 000 Kč
 - b) Výdaje na zajištění činnosti a aktivit kanceláře (včetně projektové činnosti): 101 452 225 Kč
 - c) Převod do rezervního fondu: 0 Kč
- (Pozn.: Rezervní fond Svazu k 31. prosinci 2018 je ve výši 36 438 307,18 Kč, tzn., je plánováno, že se sníží na 29 297 082,18 Kč.)

Následovaly průběžné informace k realizaci projektů, k přípravám programového období 2021+, projednával se Akční plán ke svazovým prioritám a pocho-pitelně nechyběla aktuální legislativa. Předně se hovořilo o novele zákona

o obcích. Svaz ji v připravované verzi považuje za nepřijatelnou vzhledem k nastavení pravomoci MV vůči tajemníkům obcí a měst. Novela se ale věnuje také úpravě společenství obcí. Svaz měst spolu s ministerstvem vnitra prosazují spo-

lečenství obcí v rámci ORP s ohledem na územní skladbnost, Sdružení místních samospráv preferuje spíše společenství na platformě území DSO. Nejzásadnější bylo přijetí Výzvy – Deset důvodů, proč říci jasné NE novému

stavebnímu zákonu. Výzva bude zaslána všem poslancům i senátorům Parlamentu.

Rada Svazu schválila také závěry CFK – viz str. 28.

10 důvodů pro jasné NE novému stavebnímu zákonu

Rada Svazu upozorňuje na rizika spojená s rekodifikací stavebního práva. „Souhlasíme s potřebou zjednodušení a zrychlení stavebních řízení, ale zásadně jsme proti institucionálním změnám, jejichž výsledkem má být vyčlenění stavebních úřadů ze spojeného modelu výkonu státní správy a rušení stavebních úřadů,“ řekl předseda Svazu František Lukl.

Hlavní a nejzávažnější důvody pro vyslovení nesouhlasu s rekodifikací stavebního práva jsou následující:

1. hrubý zásah do práva na samosprávu při rozhodování o využití vlastního území
2. územní plán a jeho výklad bude vytvářet centrální úřad
3. nejasné dopady do rozpočtů měst a obcí
4. oddálení stavebního úřadu občanům
5. začátek likvidace spojeného modelu veřejné správy
6. centralizace a koncentrace státní moci
7. návrh vytvořen ve spolupráci se soukromými subjekty, nikoli s obcemi a kraji
8. vítězství soukromého zájmu nad veřejným, není řešen příspěvek developerů na veřejnou infrastrukturu
9. nucený přesun úředníků pod centrální úřad i proti jejich vůli
10. centralizace přesune systémovou podjatost na stát, ale nevyřeší ji

V předvečer zasedání Rady připravené podkladové materiály projednávaly Komora měst a Komora obcí.

oznámení

Obec a územní plánování – nová publikace MMR

Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj připravil publikaci *Obec a územní plánování*. Příručka má sloužit k základní orientaci, popisuje činnosti, práva i povinnosti obcí v oblasti územního plánování. Publikace nejprve podává přehled právních předpisů úzce souvisejících s územním plánováním. Dále popisuje cíle a úkoly územního plánování a představuje jeho nástroje. Věnuje se činnostem, které vykonávají orgány územního plánování a další zúčastnění v procesech územního plánování. Probírány jsou jednotlivé územně plánovací podklady a územně plánovací dokumentace, jejich obsah i proces pořízení, přičemž největší důraz je kladen na územní plán a na regulační plán, které jsou pro obce nejdůležitější.

Publikace se věnuje také vymezení zastavěného území. Závěrečné kapitoly shrnují základní informace o rozhodování v území a o vyvlastnění a předkupním právu.

Jelikož se příručka zabývá problematikou v komplexní šíři, jsou v textu pro snadnější orientaci nejdůležitějších pasáží graficky zvýrazněny činnosti, které jsou pro obce a jejich orgány zvláště důležité.

Publikace je volně ke stažení na stránkách Ústavu územního rozvoje (www.uur.cz) → Publikáční činnost a knihovna → Metodické příručky a publikační materiály → 2019.

Před dokončením je obdobná publikace, která se zaměří na problematiku územního plánování z pohledu občana.

NEBOJME SE SOUTĚŽIT

Soutěžení nás všechny provází od dětství. Soutěžíme v profesním i osobním životě, ať chceme nebo nechceme. Někomu soutěžení činí radost, jinému trauma. Někoho nabíjí, jiného vyčerpává. Ale proč soutěžit jako obec či město? Je třeba se bát, nebo naopak, je to radost? Pojďme si k radostem i úskalím soutěžení něco krátce povědět.

Když jsme se rozhodli napsat krátce něco na téma, ve kterém bychom vyzdvihli téma soutěžení, začala nás napadat spousta věcí. Co je to vlastně soutěž? Je to to samé jako klání, mač, souboj, závod nebo turnaj? Asi vždy záleží na úhlu pohledu, jak se každý z nás v takovém konkurenčním setkání dvou či více subjektů cítí – pro někoho je to tvrdý souboj, někdo to může vnímat jako závod, někdo jako klání. V každém tom označení lze vnímat jiný pocit, jiný podtext. Ale vždy je stejný výsledek – někdo vyhraje, jiný musí zákonitě prohrát. Ale znamená to, že když nevyhrají, tak jsem vskutku jen prohrál? Pak by přece ale neplatilo, že i cesta je cíl. Ale co když soutěží obec pod vedením starosty či starostky? Jak to cítí tito „kapitáni“ týmu zvaného „obec“ v různých soutěžích? Je důvod, aby se báli neúspěchu? Nepřináší soutěžení i nějakou jinou, přidanou, hodnotu? Co občané a soutěžení? A protože všechny tyto otázky nemůžeme sami zodpovědět, pozvali jsme si „na kobereček“ pár starostů (bohužel starostky se nám tentokrát nepřihlásily, tak doufáme, že příště!!!) a ty jsme vyzpovídali.

Jako prvního „kapitána“ týmu Obec Svijany jsme vyzpovídali starostu obce **Petra Felknera**. Zeptali jsme se ho, co je jako obec motivuje soutěžit. Starosta Felkner jasně uvedl, že „soutěž obec posouvá kupředu a motivuje vás něco konkrétního udělat v termínu, kvalitně a za rozumnou cenu. Motivací je i finanční odměna, která nám jako malé obci velmi pomůže.“ A co si myslí pan starosta o obavách z prohry? „Vítězit je příjemné, ale samotná účast je klíčovým faktorem, který vás donutí se pohnout z místa a uvést věci do pohybu.“ Nu, a jaký vedlejší produkt týmu Svijany pod vedením kapitána Felknera soutěžení přináší? „Dopadů je mnoho, například účast v soutěži vás donutí se zamyslet nad potřebami obce, stanovit si priority a možnosti, probrat to se zastupiteli i všemi občany, vyhecovat se dotáhnout i něco, co se považovalo za nemožné, až do konce, zviditelnit obec v rámci kraje, státu. Navážete další možnosti spolupráce a především sdílet, získáváte jiné a nové zkušenosti, které jsou nepřenositelné a které můžete jen získat. Obec Svijany se ráda účastní různých soutěží. My se na ně těšíme, a to právě proto, že nás posouvají kupředu. A jako sladkou odměnu se nám podaří získat i nějaké finance, které vzápětí reinvestujeme zpět do obce. Ve finále máme z toho obrovskou radost, že se něco povedlo a motivace na další soutěž tu je. Například naposledy jsme v rámci krajské soutěže Vesnice roku 2019 získali titul Skokan roku 2019 s prémie 200 000 Kč, kterou použijeme na opravu Opony ochotnického divadla, která je nádherná, je nedílnou součástí obce a již mnoho let chátrá. S touto podporou se nám ji podaří zachránit i pro další generace.“ Je dlužno dodat, že slova pana starosty Felknera jsou tzv. slovy do pralice.

A jaký je pohled na soutěžení starosty městyse Křtiny **Františka Novotného**? Ten za tým Městys Křtiny jako kapitán uvedl, že „vůle soutěžit nesmí vyjít jen od zastupitelů nebo starosty. Musí se s tím ztotožnit především obyvatelé, ale hlavně zájmové spolky a organizace. Pokud se toto podaří, máte napůl vyhráno. Každá obec má něco svého, jedinečného, a pokud se chce tzv. pochlubit, ať jde do toho.“ A jaký má jeho tým postoj k potřebě zvítězit? „Mohl bych se řídit olympijským heslem, že není důležité zvítězit, ale

zúčastnit se, ale to by nebyla pravda. Snad každý, kdo jde do nějaké soutěže, chce vyhrát, ale nesmí propadnout pocitu, že si před ním všichni, jak se lidově říká, sednou na zadek. Musí v tom být také pokora těm druhým, všichni nemohou být první, pokud to nevyjde letos, tak to zkusím příští rok, protože budu navíc o něco zkušenější. Hlavně je třeba nepropadat skepsi.“, říká kapitán Novotný. A jaká je „přidaná hodnota“ soutěžení v jeho

týmu? „Největší bonus veškerého soutěžení je, že se v našem případě lidé neuvěřitelně semkli a soutěžení brali nejen jako prezentaci obce, ale také svoji. Pro mě samotného zatím asi nejhezčí zážitek mého starostování byl, když jsem u nás se svými občany přebíral Zlatou stuhu za vítězství v soutěži Vesnice roku v Jihomoravském kraji. Přál bych každému zažít to nadšení a dojetí, které slavnostní vyhlášení provázelo. Všechno to úsilí potom stojí za to a vyváží všechno, co tomu soutěžení předchází. Všichni jsou na sebe hrdí, co společně dokázali, a máme k sobě nějak blíž. To, že se o vás mluví, píše, natáčí se reportáže, jezdí se k vám podívat lidé, kolegyně nebo kolegové z ostatních obcí, je už jen takový malý bonus. Všechno to ale trvá určitý čas, potom se třeba od někoho dozvíte, jak jste mohli něco vyhrát, když máte takovou zastávku, cestu, chodník atd., však to všichni známe. Ten hezký pocit a radost vám už ale nikdo nevezme, ten ve vás navždy zůstane.“ Svě vzpomínání starosta zakončil slovy: „Jen ještě poslední vzpomínka. Když jsme seděli po těch všech úspěších a hodnotili naše soutěžení, tak se ozvalo: Pane starosto, v čem ale budeme teď soutěžit? No, co říkáte, nestojí to za to?“ Z našeho pohledu určitě ano!

Do třetice bychom se rádi podělili o tým Obec Úsilné a slova zkušeného a letitého starosty **Pavla Kašpárka**. Kapitán Kašpárek má zkušenosti i se soutěží Starosta roku (ERA), tudíž moc dobře ví, jaké to je soutěžit i jako „veřejný činitel“ sám za sebe, tak i jako starosta obce s obcí jako takovou. Pan Kašpárek nám řekl: „Jako obec máme zkušenosti pouze se soutěží Vesnice roku. Tu jsme si oťukávali několikrát cca před deseti lety.

Pak jsem dostal radu (od jednoho vítěze krajského kola), abych si tuto soutěž vyzkoušel jako člen komise, což se mi několikrát podařilo a dařilo i teď. V té době to byla opravdu neocenitelná zkušenost! A hned napodruhé jsme vyhráli v roce 2014 krajské kolo!“ K tomu následně dodává: „Ale v době soutěže jsem vůbec nevěděl, jaké finanční ocenění případné vítězství přináší, prostě nás to v té době nezajímalo. Stejně byla účast většiny sousedů na přípravách, nacvičování prezentace, úžasná atmosféra a zábava. Příprava scénáře s lidmi, od kterých jsme to vůbec nečekali. Samozřejmě, že tam byla vidina možného vítězství, ale vůbec nebyla podstatná.“ A jak snaha týmu Obec Úsilné dopadla? „Přesto, že prezentace před komisí

byla v pracovní den dopoledne, sešlo se možná 150 sousedů, aby prezentace byla, jak má být (upozorňujeme, že obec Úsilné má kolem 490 obyvatel! – pozn. redakce). Myslím, že komise tu atmosféru sounáležitosti správně vycítila. Ta se mnohonásobně projevila i při samotné oslavě 1. místa v krajském kole (které čítalo kolem 600 účastníků z celého kraje). Ale bylo jasné, že hlavním cílem nebylo vítězství, ale právě to setkávání a přípravy se společným cílem. Stejně tak to máme v ochotnickém divadelním spolku, který vlastně nemá stálou členskou základnu, ale minimálně 25 až 30 lidí se schází, počít je dán počtem rolí té hry, která se právně nacvičuje. A že největší zábava je při zkouškách.“ A jak se tým Úsilné a kapitán Kašpárek staví k možné prohře, jak ji vnímají? „Obavy z prohry jsme nikdy neměli a motivace je myslím zřejmá z výše uvedeného. Stmelení sousedů se nám neobyčejně daří, dokonce skoro všichni nově přichází (od roku 1990 přibýlo 200 nových občanů) se těší na spolupráci a sami nabízejí pomoc. A zviditelnění obce funguje samospádem (především v ústním podání) a také množstvím kulturních a společenských akcí, kterých je už skoro 50 do roka a na které zveme sousedy z blízkého i širokého okolí a které se nám daří zvládat právě pouze s pomocí všech zmíněných sousedů – dobrovolníků.“ No nejsou to krásná slova?

Co říci závěrem? Soutěžení v našem pojetí prostě nelze vnímat jako bitvu, závod, turnaj. To člověčenství a srdce je ve slovech všech tří starostů jasně cítit – starosta a starostka mají být pro obec, pro lidi, jejich úloha je mnohostranná a úkolů mají

bezbreze. Ale to, aby je jejich voliči i nevoliči respektovali, vnímali v dobrém, vážili si jich, našli si vzájemně k sobě cestu, to je vše již v tom tzv. mezilidství, které se nejlépe buduje vzájemnou činností, setkáváním, komunikací. Je tedy zjevné, že samotná cesta při soutěžení – přípravy, stmelení občanů, vybudování aktivit, vyvolání pocitu sounáležitosti s ostatními občany, obcí a vedením obce je zjevně tím největším bonusem. Zda se podaří vyhrát, to je jen ta třešnička na dortu. A to, aby občané měli pocit sounáležitosti s obcí a s jejím vedením, je víc než důležité, je to životně důležité. Navíc v době, kdy se lidé díky moderní době, jež je spojená s moderními technologiemi, od sebe oddalují, odcizují, o to více je takové propojení občanů jak místních, tak i sousedských, ale i vzdálenějších nezbytné.

Jak se říká, v kolektivu je síla a síla každého kolektivu se odvíjí od síly jeho jednotlivých členů. A proto starosta i starostka by měli být co nejsilnější a tuto svoji sílu vnášet i do obyvatel svých obcí. Měli by vést, nabádat k aktivitě, ukazovat cestu. Role je to nelehká, natož když – a to naprosto přirozeně – vznikají různé obavy, časová tíseň, někdy až strach z neznáma... Nicméně s ohledem na ta pozitivní a vřelá slova kapitánů svých týmů, starostů na slovo vzatých je závěr naprosto jasný: **Starostko, starosto, neboj se soutěžit – můžeš Ty i Tvoji občané jen získat, ztratit není co.**

Mgr. Alena Klimtová
Legislativní a právní sekce

Startuje již 22. ročník soutěže Zlatý erb, soutěže o nejlepší webové stránky

V pondělí 18. listopadu byl zahájen příjem přihlášek do populární soutěže o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst, obcí a regionů. Přihlášky je možné posílat do 31. ledna 2020. Krajská kola se budou hodnotit od 3. února 2020, krajské ceremonie proběhnou v březnu 2020, finále celostátního kola se opět uskuteční na konferenci ISSS v Hradci Králové, tentokrát v pondělí 20. dubna 2020.

Do předchozího 21. ročníku soutěže se aktivně zapojily obce, města a regiony z celé ČR, poroty vybíraly ze 435 webových stránek a projektů včetně elektronických služeb. Oficiální záštitu poskytly Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo vnitra, Asociace krajů, Svaz měst a obcí a Sdružení místních samospráv. Ministerstvo pro místní rozvoj se aktivně podílelo i na koncepci a hodnocení Zvláštní ceny ministryně pro místní rozvoj za nejlepší turistickou prezentaci.

Smysl soutěže Zlatý erb spočívá především v motivaci o dosažení co nejlepšího výsledku, ale webmasterům a provozovatelům poskytuje často nový pohled na podobu a úlohu webových stránek

i užitečné informace a hodnocení pro další zlepšování. Již od krajských kol jsou ve hře také hodnotné ceny, diplomy, výměna zkušeností s kolegy i možné využití příkladů dobré praxe nebo inspirace moderními trendy elektronické komunikace s občany.

Organizátoři loni vyslyšeli přání z krajů a rozhodli se umožnit jednodušší a rychlejší hodnocení krajských kol, neboť dosavadní nároky na členy krajských porot byly často enormní. Také v ročníku 2020 tedy bude záležet především na rozhod-

nutí předsedů porot, zda bude hodnocení soutěžících v krajském kole rozšířené či zúžené – na www.zlatyerb.cz bude k dispozici metodické doporučení k oběma variantám.

Spolek Český zavináč vydal i letos souhrnnou brožuru shrnující vše podstatné z 21. ročníku soutěže. Publikace je pro všechny zájemce k dispozici v elektronické verzi na webových stránkách soutěže.

čerpáno z tiskové zprávy

Z vyhlášení ročníku 2019

Které nádraží získalo v roce 2019 titul „nejkrásnější“?

Dne 12. listopadu 2019 byly ve Valdštejnském paláci slavnostně vyhlášeny výsledky soutěže o titul Nejkrásnější nádraží České republiky. Tato soutěž je prezentací dobrých příkladů v péči o prostředí

těži. Záštitu této soutěži poskytl předseda Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova Miroslav Nenutil a děkan ČVUT v Praze Fakulty dopravní Pavel Hrubeš.

Letos veřejnost navrhla na titul Nejkrásnější nádraží ČR celkem 67 stanic. Do finále postoupily Božejovice, Čeladná, Čelákovice, Frýdlant nad Ostravicí, Harrachov, Kouty nad Desnou, Kynšperk nad Ohří, Rozsochy, Slezské Rudoltice a Železná Ruda-Alžbětín. Celkem bylo přijato 11 457 platných hlasů, 10 195 na webu a 1262 z hlasovacích archů. Losováním z hlasovacích archů byli vybráni výherci cen od partnerů soutěže Českých drah, Království železnic a dalších.

kou podobu, o kterou přišly při předchozích úpravách. Velký počet návrhů na nejkrásnější nádraží svědčí o tom, že jsme se vydali správnou cestou a občané řady měst jsou na svá nádraží hrdí,” řekl generální ředitel

Rozsochy – foto Miloš Stloukal

železničních stanic, zastávek a samozřejmě i budov. Snahou je zlepšit a zpříjemnit jejich prostředí. Soutěž pak motivuje obce, města a zaměstnance vlastnických a správních institucí k zodpovědnější péči o svěřený majetek. Veřejnost zase upozorňuje na stav našich nádraží. Soutěž probíhá od roku 2007 a kandidáty na titul navrhuje veřejnost, která také rozhoduje o ví-

Výsledky soutěže:

1. místo – **Rozsochy** v Kraji Vysočina (2578 hlasů)
2. místo – **Čelákovice** (1882 hlasy)
3. místo – **Slezské Rudoltice** (1758 hlasů)

Byly ale udělovány i ceny mimořádné. Např. cenu generálního ředitele Správy železniční dopravní cesty převzala stanice Karlštejn přímo z rukou generálního ředitele SŽDC Jiřího Svobody. Letos byla také poprvé udělena cena Osobnosti ročníku. Získala ji výpravčí Milena Vyčítalová za mnohaletou obdivuhodnou péči o květinovou výzdobu středomoravských stanic, kde působila. „*Nádražní budovy jsou pro cestující mířící na vlak vždy jejich prvním kontaktem s železníci. A stejně jako v jiných případech hraje při tomto setkání důležitou roli první dojem. Jsme si toho dobře vědomi a vedle rekonstrukcí tratí a stanic se zaměřujeme také na zlepšování stavu výpravních budov. Často jim navíc navracíme historic-*

Slezské Rudoltice – foto David Chovančík

Správy železniční dopravní cesty Jiří Svoboda.

Soutěž pořádá Asociace Entente Florale CZ – Souznění, z. s., se Spolkem ŽelPage, generálním partnerem Správou železniční dopravní cesty, s. o., ve spolupráci s řadou dalších společností a organizací. Více informací najdete na www.nejnadrazi.cz.

Čelákovice – foto SŽDC

Karlštejn (mimořádná cena) – foto Johanek@szdc.cz

Kdo vytrídil nejvíce elektroodpadu? Soutěž Aktivní kraj a Aktivní obec zná své vítěze

Svaz měst a obcí poskytl záštitu soutěži, která hledá nejaktivnější obec a kraj v oblasti zpětného odběru elektrozařízení. Soutěž organizuje neziskové hospodářské společnost Asekol, která již od svého založení v roce 2005 velmi intenzivně s obcemi, městy a jednotlivými kraji spolupracuje. Ty nejaktivnější z nich se letos opět rozhodla ocenit, neboť právě spolupráce s územní samosprávou je pro zajištění zpětného odběru klíčová. Vyhlášení ocenění proběhlo během společenského galavečera, který se konal 26. listopadu 2019 v Žižkovském divadle Járy Cimrmana. Záštitu soutěži poskytlo také Ministerstvo životního prostředí, Asociace krajů a Národní rada osob se zdravotním postižením.

„Naší strategií je zajištění dostatečné hustoty sběrné sítě pro reálný fyzický sběr vysloužilých elektrozařízení. Pro občany jsou primárním místem k jejich odevzdání sběrné dvory v městech a obcích. Každý rok však ASEKOL navyšuje také počet červených kontejnerů v ulicích. Ty umožňují našim spoluobčanům chovat se ekologicky a odevzdat drobná elektrozařízení v místě jejich bydliště v kteroukoli denní dobu. Neméně důležitá je také environmentální edukace a motivace ze strany krajů a jednotlivých obcí, které mají úlohu motivovat obyvatele ke správnému nakládání s odpady, a to nejen v oblasti elektroodpadů,“ uvedl Daniel Šafář, obchodní a marketingový ředitel společnosti ASEKOL.

Stejně jako v loňském roce, byly v oblasti sběru vysloužilých elektrozařízení vyhlášeny tři soutěžní kategorie. Vítězem kategorie Aktivní kraj s největším počtem **vytríděného elektrického odpadu na osobu** za uplynulé období se stal **Jihočeský kraj**. Sběrem 3,64 kg na obyvatele předčil následující Pardubický kraj. Za tento počín si ocenění převzala hejtmanka Jihočeského kraje Ivana Stráská.

V kategorii **Sběr vysloužilého elektrozařízení do červených kontejnerů** zvítězil **Liberecký kraj**. „V našem kraji mohou občané odevzdávat vysloužilé elektro prostřednictvím 173 červených kontejnerů. Jsme rádi, že meziročně jejich počet stoupá, což také přispělo k našemu letošnímu vítězství, ze kterého mám velikou radost,“ konstatoval hejtmán Libereckého kraje Martin Půta.

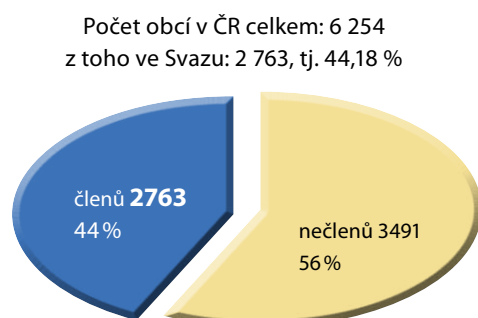
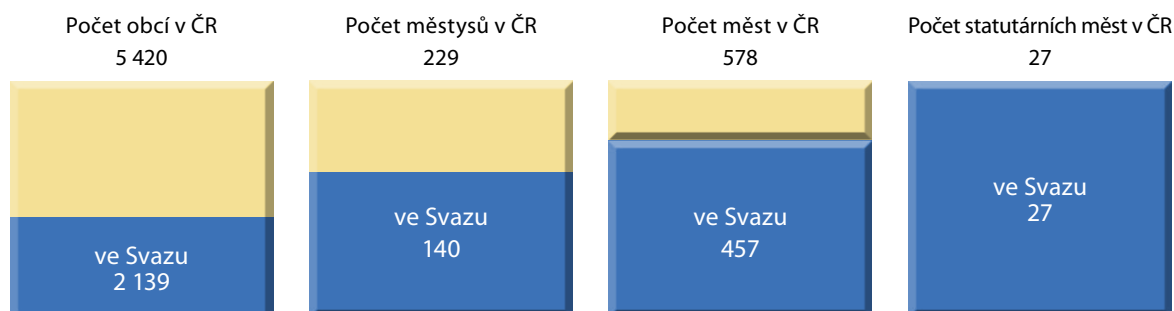
Poslední cenu udělila odborná porota. Její členové hodnotili **aktivitu na podporu osvěty** v oblasti ochrany životního prostředí, které kraje České republiky ve spolupráci s ASEKOLEM v uplynulém roce uspořádaly. Vítězství připadlo **Karlovarskému kraji**, který byl v této kategorii nejaktivnější. „Kromě sběrových soutěží, seminářů pro starosty nebo odborné porady, se v kraji konalo množství akcí, které netradiční formou informovaly o potřebě třídění elektrozařízení nejmladší generaci, což je velmi důležité,“ vysvětlil Václav Krása, předseda NRZP ČR a člen odborné poroty. Právě z jeho rukou za přítomnosti předsedy představenstva společnosti ASEKOL Jana Vrby převzala ocenění hejtmanka kraje Jana Mračková Vildumetzová. Veškerá předaná finanční ohodnocení jednotlivých krajů ve výši 100 000 Kč budou využita na podporu environmentálních a CSR aktivit.

Kromě oceněných krajů byl vyhlášen i absolutní vítěz soutěže **Aktivní obec**, jímž se stalo statutární město **Ostrava**. Do této soutěže se mohly zapojit města a obce, ve kterých probíhá sběr vysloužilého elektrozařízení prostřednictvím červených stacionárních kontejnerů. „Jsme rádi, že se soutěže již potřetí zúčastnilo tolik obcí, které dbají jak na třídění elektrického odpadu, tak na šíření osvěty a edukaci jejich občanů. Vítězné město Ostrava získává výhru v hodnotě 50 000 Kč na vylepšení systému nakládání s odpady,“ dodal ředitel Šafář. Ocenění přijel na slavnostní vyhlášení převzít Jiří Štěpánek z odboru odpadů města Ostrava.

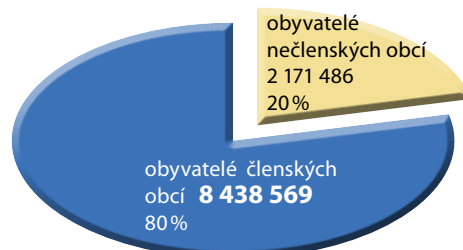

Počet členů Svazu roste

Členská základna Svazu se stále rozrůstá. Zkuste i vy oslovit své kolegy ze sousedních obcí, které se k nám ještě nepřidaly, a objasněte jim význam Svazu a jeho činnosti. Čím více nás bude, tím větší váhu budou stanoviska Svazu mít. V listopadu 2019 bylo ve Svazu 2 763 obcí, což představuje 44,18 % z celkového počtu obcí v České republice. Členské obce zastupovaly 8 438 569 obyvatel, což je z celkového počtu obyvatelstva České republiky 79,53 %.

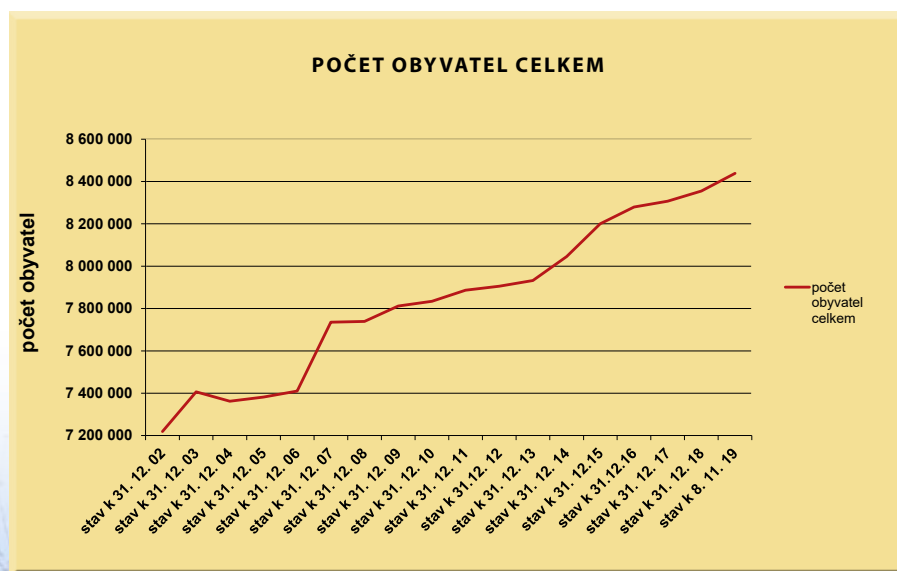

Počet obyvatel v ČR celkem: 10 610 055
z toho ve Svazu: 8 438 569, tj. 79,53 %

Pozn.: V celkovém počtu obcí ČR nejsou započteny 4 tzv. vojenské újezdy.
Členem Svazu je Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů, o.p.s.

VÝVOJ ČLENSKÉ ZÁKLADNY SVAZU DO 8. 11. 2019

stav k 31. 12. 90	557
stav k 31. 12. 91	795
stav k 31. 12. 92	853
stav k 31. 12. 93	877
stav k 31. 12. 94	930
stav k 31. 12. 95	1 387
stav k 31. 12. 96	1 453
stav k 31. 12. 97	1 497
stav k 31. 12. 98	1 511
stav k 31. 12. 99	2 166
stav k 31. 12. 00	2 189
stav k 31. 12. 01	2 196
stav k 31. 12. 02	2 181
stav k 31. 12. 03	2 481
stav k 31. 12. 04	2 469
stav k 31. 12. 05	2 475
stav k 31. 12. 06	2 453
stav k 31. 12. 07	2 615
stav k 31. 12. 08	2 493
stav k 31. 12. 09	2 466
stav k 31. 12. 10	2 446
stav k 31. 12. 11	2 507
stav k 31. 12. 12	2 500
stav k 31. 12. 13	2 500
stav k 31. 12. 14	2 568
stav k 31. 12. 15	2 647
stav k 31. 12. 16	2 673
stav k 31. 12. 17	2 698
stav k 31. 12. 18	2 734
stav k 8. 11. 19	2 763

Jak odstranit bahno a zvýšit kyslík v rybnících a jezerech? **Bakteriemi!**

Jedná se o zcela bezpečný a 100% přírodní produkt.

Reálně dosahované průměrné výsledky pomocí bakteriální směsi **PTP PLUS**:

- ❁ snížení množství organického bahna v průměru o 20 cm a více za rok
- ❁ stabilizace rozpuštěného kyslíku ve vodě na hodnotě 4 mg/l a více i v letních měsících
- ❁ minimalizování škodlivých plynů sirovočíska a amoniaku na minimum
- ❁ odbourání sinic z vodního prostředí
- ❁ stabilizace hodnot ORP ve výrazně kladných hodnotách i u dna
- ❁ nesnižuje množství zooplanktonu

Úbytek bahna se měří pomocí sonaru a GPS bodů. Na místě je možné změřit pH vody, ORP, vodivost, teplotu nebo rozpuštěný kyslík.

Aplikace na Slovensku

V roce 2011 byla poprvé zkušebně testována bakteriální směs **PTP PLUS** na 12 ha vodní ploše Boričky v katastru MO SRZ Holíč.

Na vodních plochách ve Štúrovu a Žiaru nad Hronom testovali ichtyologové bakteriální směs **PTP PLUS** s vynikajícími účinky zejména na likvidaci organických usazenin a zlepšení kyslíkových poměrů. Výsledky byly natolik přesvědčivé, že se pokračovalo i na dalších 90 vodních plochách o velikosti 1 - 97 ha, kde došlo k průměrnému úbytku organických usazenin o více než 20 cm.

Štrbské Pleso a Slnčné jazero Senec

V roce 2016 a 2017 proběhla velmi úspěšná revitalizace Štrbského Plesa ležícího v 5. ochranném pásmu Vysokých Tater pomocí bakteriální směsi **PTP PLUS**, kde se zásadně zlepšila kvalita vody a zvýšila průhlednost vody z 0,5 m na 8 m.

V roce 2017 začala postupná revitalizace Slnčných jazier v Senci, kde na ploše 18 ha došlo k úbytku 62000 m³ usazenin. Podle evropské klasifikace vod ke koupání došlo na pětistupňové škále ke zlepšení ze čtvrtého stupně na třetí.

Aplikace v ČR

V roce 2018 se začalo s pilotním projektem na rybníce v Příboru. Výsledek byl i přes špatné klimatické podmínky vynikající. Průměrný úbytek organických usazenin dosahoval 14 cm a přírůstky ryb byly o 20% vyšší. Od té doby byla bakteriální směs aplikována na desítkách vodních ploch v ČR, z nichž každá byla větší než 1 ha.

Spolupráce

Prakticky od počátku probíhá spolupráce s odborníkem v oblasti čistoty vod a rybníční hydrobiologie, soudním znalcem RNDr. Richardem Fainou, který bakteriální směs **PTP PLUS** testoval a je k dispozici jeho znalecké stanovisko. Dále spolupracujeme s Fakultou rybářství na Mendelově univerzitě v Brně a s několika zemědělskými fakultami na Slovensku i v Česku.

Reference

Ze všech výše popsaných aplikací bakteriální směsi **PTP PLUS** jsou k dispozici reference na www.baktoma.cz/reference.

Bagr nebo bakterie?

Při bagrování je nutné zajistit laboratorní testy na toxické látky, těžké kovy a PCB, aby bylo možné vytěžené bahno vyvést. Dále je nutné zajistit přístupové cesty, odkalovací nádrže, vypustit nádrž, odlovit ryby atd.

Bakteriální směs **PTP PLUS** rozkládá organické usazeniny zejména na vodu a oxid uhličitý, který vyprchá z vody a není ničím nebezpečný. K aplikaci je potřeba jen malá loďka. Z vodní nádrže se nic neodvážá, nemusí se dělat rozbor na ekotoxicitu aj. Při celkovém srovnání, tedy při srovnatelném úbytku usazenin, vychází použití bakteriální směsi **PTP PLUS min. 10x levněji než bagrování** v závislosti na konkrétních podmínkách.

Legislativa

Bakteriální směs **PTP PLUS** má veškerá schválení pro prodej včetně ekotoxicity na vodní prostředí.

Chcete se nezávazně dozvědět více?

Informace na www.baktoma.cz nebo tel. +420 777 884 010, email.: info@baktoma.cz

Technické poradenství a zpracování cenové nabídky je poskytováno ZDARMA.

BAKTOMA spol. s r. o.
výroba bakteriálních směsí